

Příloha materiálu 138/ZK/12

Schválena usnesením zastupitelstva Jihočeského kraje č. XX/XX/ZK ze dne 15. 5. 2012

KONCEPCE
Oddělení prevence a humanitních činností
2012 - 2014

Koncepce OPHČ 2012 - 2014

ÚVOD

SOUHRNNÉ INFORMACE

- **informace o oddělení prevence a humanitních činností**

Oddělení prevence a humanitních činností vzniklo pod odborem sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu Jihočeského kraje k 1. 1. 2006. S ohledem na logickou provázanost konkrétních opatření a potřeb cílových skupin se v něm spojily náplně pracovníků, kteří jsou pověřeni řízením, koordinací a metodickým vedením v oblastech, které spolu souvisí tím, že se dotýkají především prevence celého spektra společensky rizikových jevů. Jedná se o prevenci užívání návykových látek, prevenci sociálně patologických jevů obecně, prevenci sociálního vyloučení a prevenci kriminality.

Celkem má oddělení počátku roku 2012 pět pracovníků:

- Krajský protidrogový koordinátor (zároveň vedoucí oddělení);
- Krajský školský koordinátor sociálně patologických jevů;
- Koordinátor romských poradců;
- Metodik sociální prevence;
- Manažer prevence kriminality.

- **návaznost na předcházející koncepci**

První Koncepce oddělení prevence a humanitních činností (dále jen Koncepce) byla předložena samosprávě Jihočeského kraje v průběhu roku 2006, schválena byla zastupitelstvem kraje usnesením č. 166/2006/ZK ze dne 20. 6. 2006.

V průběhu platnosti této koncepce přibyla na oddělení prevence a humanitních činností nová agenda, spojená s přistoupením Jihočeského kraje do systému prevence kriminality na národní úrovni, vycházející z usnesení vlády č. 1150 ze dne 15. 10. 2007. Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2009 až 2011 byla schválena dne 22. 12. 2008 usnesením zastupitelstva kraje č. 29/2008/ZK – 2.

Na období 2010 – 2011 byla zpracována další Koncepce, skládající z dílčích strategií (podle oblastí, na které je primárně zaměřeno Oddělení prevence a humanitních činností):

- Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje;
- Strategie prevence rizikového chování Jihočeského kraje;
- Koncepce sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením;
- Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji;
- Akční plán koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje.

Jednotlivé strategie korespondovaly nebo navazovaly na strategie na národní úrovni. Tato koncepce byla zpracována za aktivní spolupráce s jednotlivými hlavními aktéry v jednotlivých oblastech, i s představiteli samospráv v Jihočeském kraji. Pro každou tuto oblast měli její zpracovatelé k dispozici odborného garanta. Koncepce OPHČ na období 2010 – 2011 byly schváleny samosprávou Jihočeského kraje (usnesení zastupitelstva kraje č. 500/2009/ZK ze dne 27. 10. 2009).

Tato „Koncepce“ byla každoročně vyhodnocována, formou „Závěrečných zpráv o plnění Koncepce oddělení prevence a humanitních činností“. Za rok 2010 byla tato zpráva předložena zastupitelstvu kraje den 13. 9. 2011 (č. usnesení 313/2011/ZK-23), za rok 2011

dne 27. 3. 2012 (č. usnesení 83/2012/ZK-30). Jak „Konceptce“, tak „Zprávy“ jsou pravidelně zveřejňovány na webových stránkách Jihočeského kraje, sekce Krajský úřad, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Informace k drogové problematice v Jihočeském kraji.

Přímý odkaz: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=346&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=346&par[lang]=CS)).

- **informace o procesu tvorby této koncepce**

Tato koncepce bude sloužit pro oporu koordinace a financování/ spolufinancování služeb nebo aktivit v jednotlivých náplních činnostech OPHČ z prostředků Jihočeského kraje (případně dalších veřejných zdrojů).

Při přípravě těchto materiálů jsme považovali za potřebné:

- vycházet z předcházející „Konceptce“, respektive z těch priorit (a jejich řešení), které jsou nadále aktuální (a která se osvědčila);
- ze souvisejících koncepčních dokumentů na národní úrovni;
... ale zároveň
- podporovat aktivity, šité na míru konkrétní situaci v kraji (nebo jednotlivých regionech kraje)

Obecněji řečeno: vydali jsme se cestou mnohem více konkretizovaných a specifitěji popsaných opatření, než je tomu obvykle v dokumentech s širším zacílením (třeba právě na národní úrovni). Naší cestou je podporovat občany, kteří se ocitnou v složité životní situaci prostřednictvím podpory specifických služeb a aktivit. Tady jsme, podle povahy řešeného problému volili mezi dvěma možnými cestami strategického uvažování o této podpoře:

- plošná podpora (po regionech) – řešení problému je vhodné podporovat všeobecně, zasahuje celou populaci, nebo ji ohrožuje (typicky drogová problematika, otázka preventivního působení, kriminalita apod.);
- cílená podpora (podle aktuálních, specifických potřeb) – problém se vyskytuje nerovnoměrně (typicky vyloučené lokality, problematika migrantů a azylyantů).

Nejbližším souvisejícím strategickým dokumentem na úrovni Jihočeského kraje, na jehož výstupy více nebo méně tato „Konceptce“ navazuje, je „Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013“.

Podpora přímé práce s ohroženými skupinami, tedy podpora služeb v terénu byla zvolena jako jednoznačná priorita.

Jednotlivé části (dílní strategie podle zaměření na specifickou cílovou skupinu či společenský jev) této koncepce mají tuto strukturu:

- stručný popis situace v kraji v konkrétní problematice, specificky s ohledem na cílovou skupinu;
- SWOT analýza;
- z obého vyplynuly priority, z nich opatření vedoucí k dosažení žádoucího stavu;
- následují popsané podmínky naplnění opatření (podle povahy problematiky, včetně indikátorů úspěšnosti jako podkladu pro vyhodnocení úspěšnosti strategie);
- a výslovně uvedená ekonomická náročnost pro kraj (i ve vztahu k předpokládaným – možným externím zdrojům financí)

Postup při tvorbě koncepce

Východiska byla tato:

- spolupráce s místními odborníky
 - především pracovníci obecních úřadů se souvisejícími pracovními kompetencemi a náplněmi (místní protidrogoví koordinátoři, okresní metodici prevence, manažeři prevence kriminality, sociální kurátoři, romští poradci apod.)
 - poskytovatelé služeb a další organizace, podílející se na činnostech, které jsou náplní této „Koncepce“;
- spolupráce s odbornými garanty na národní úrovni (ministerstva, orgány vlády ČR)

Rámcový obsah činností, postup zpracování:

- záměr tvorby koncepce, sběr podkladů pro popis situace;
- SWOT analýzy, definování potřeb a cílů;
- zpracování jednotlivých koncepcí;
- vnější připomínkový proces (průběžně - místní odborníci, národní úroveň);
- vnitřní připomínky (v rámci oddělení, odboru, samosprávy)
- předložení „Koncepce“ radě a zastupitelstvu kraje
- následovat bude realizace schválených kroků/ aktivit
- ... a každoroční písemné vyhodnocování této realizace („Závěrečné zprávy“)

- **základní informace o jednotlivých strategiích**

1/ OBLAST protidrogové politiky (str. 7)

Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2012 – 2014

Navazuje na: Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018

Odborná konzultace: sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky

Garant za Jihočeský kraj: krajský protidrogový koordinátor

2/ OBLAST prevence rizikového chování (str. 30)

Strategie prevence rizikového chování Jihočeského kraje na období 2012 – 2014

Navazuje na: Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 - 2012

Odborná konzultace: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Garant za Jihočeský kraj: koordinátor prevence

3/ OBLAST osob ohrožených sociálním vyloučením (str. 41)

Koncepce sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na období 2012 - 2014

Navazuje na: Strategie boje proti sociálnímu vyloučení (Usnesení vlády ze dne 23. března 2009)

Garant za Jihočeský kraj: krajský metodik sociální prevence

4/ OBLAST rómské menšiny (str. 60)

Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji 2012 - 2014

Navazuje na: Usnesení vlády ČR č. 279 ze dne 7. 4. 1999 o Koncepci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity napomáhající jejich integraci do společnosti

Odborná konzultace: Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Garant za Jihočeský kraj: koordinátor romských poradců

5/ OBLAST prevence kriminality (str. 69)

Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje v roce 2012 - 2014

Navazuje na: Strategie prevence kriminality ČR na léta 2008-2011

Odborná konzultace: Ministerstvo vnitra ČR

Garant za Jihočeský kraj: manažer prevence kriminality

Informace k finanční náročnosti Koncepce OPHČ:

Co se týče finančních prostředků, potřebných k realizaci jednotlivých součástí Koncepce OPHČ, jedná se o prostředky navržené zpracovateli jednotlivých oblastí.

Alokace prostředků na oblasti, uvedené v jednotlivých strategiích bude vycházet z reálných možností schváleného rozpočtu kraje pro daný kalendářní rok.

1. Úvodem

1.1 stručný popis oblasti, kterou řeší tato strategie

Užívání nejen nelegálních návykových látek je fenoménem, se kterým se potýkali a potýkají snad všechny civilizace, o kterých víme. Tedy není důvod domnívat se, že by se tato problematika mohla vyhnout Jihočeskému kraji. Rozdílnost přístupů, jakými byla tato problematika řešena mezi tisíciletími a civilizacemi svědčí o tom, že bylo vyzkoušeno mnohé, aby bylo zamezeno jevům, které působí každé společnosti mnoho škod a jejím občanům mnoho utrpení. A zároveň svědčí o tom, že dosud nebyl (a troufáme si tvrdit, že ani v budoucnosti nebude) objeven způsob, jak škodlivé užívání návykových látek vymýtit zcela. Proto ani tato strategie neslibuje společnost bez drog. Ale protože nechceme a nemůžeme rezignovat na řešení problémů, které drogy přináší, využíváme ty ověřené nástroje, které mohou průvodní škody minimalizovat. Víme, že realizací vhodných programů primární prevence můžeme oddálit věk prvního užití drogy u jednotlivce, ale i snížit celoživotní prevalenci užití drogy v celé populaci. Víme, že máme nástroje, kterými můžeme snížit zdravotní rizika, plynoucí z užívání drog (nejen u uživatelů samotných), můžeme značně snížit nejen ekonomické dopady tohoto jevu na společnost (na veřejné zdraví, na veřejné zdravotnictví, sociální systém, trestně – právní systém a kriminalitu jako takovou). Víme, že rozdíl mezi řešením a neřešením této problematiky může pouze v podmínkách Jihočeského kraje znamenat v rovině ekonomické rozdíl mezi miliony korun, vydanými na prevenci, a stamiliony, vydanými na řešení následků (epidemie HIV/AIDS, různých typů žloutenek, zvýšená míra kriminality a podobně). V rovině lidské může tento rozdíl znamenat stovky ztracených osudů a možná desítky lidských životů. To vše oproti stávajícímu stavu realizace protidrogové politiky vědecky podloženým, a léty praxe osvědčeným způsobem.

Hlavním úkolem Strategie je stanovit priority protidrogové politiky, realizované Jihočeským krajem, na období let 2012 – 2014. Je klíčovým dokumentem, který je propojen s ostatními platnými strategickými dokumenty v působnosti kraje (Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb; Minimální síť protidrogových služeb na území Jihočeského kraje) a v těsné návaznosti na předcházející strategii (období 2010 – 2012) pojmenovává hlavní oblasti, kde se kraj má a může angažovat. Zároveň tato strategie odráží vliv obdobných zásadních dokumentů na národní úrovni (Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018 a dokumenty navazující – Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2012).

Měla by splňovat čtyři hlavní požadavky na tvorbu (a realizaci) obdobných dokumentů:

- Být v souladu se současným stavem vědeckého poznání o účinných řešeních problémů, souvisejících s užíváním návykových látek;
- Být realistická ve svém přístupu k této problematice jako takové – neslibovat nemožné, ale respektovat mnohovrstevnatost a rozmanitost faktorů, které jsou v pozadí fenoménu užívání drog;
- Být realistická v jednotlivých opatřeních a konkrétních krocích – tedy plánovat a realizovat jednotlivé kroky a opatření tak, aby byly realizovatelné nástroji, které má kraj k dispozici, a využívat zdrojů, které jsou dostupné a dlouhodobě reálné;
- Komunikovat s ostatními přístupy – tedy najít pro jednotlivá opatření a priority místo, které jim náleží; nedublovat činnosti, které náleží centrální úrovni, a neomezovat nebo nezastupovat úroveň místní.

Naprostá většina v této Strategii popsaných priorit je podložena požadavky, které na kraj jako územně správní jednotku klade zákon č. **379/2005 Sb.**... o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

§ 22

Územní samosprávné celky

(1) Kraj v samostatné působnosti

a) koordinuje a podílí se na realizaci protidrogové politiky na svém území, za tím účelem spolupracuje se státními orgány, s orgány obcí a s poskytovateli služeb v oblasti protidrogové politiky, **viz priorit 3;4; 5.**

b) ve spolupráci se státními orgány i s orgány obcí zpracovává krajskou strategii protidrogové politiky, **viz tento text**

c) podílí se na financování programů protidrogové politiky a kontroluje účelné využití těchto finančních prostředků, **viz priorit 1.1; 2.1, oblast 7**

d) zřizuje za účelem koordinace protidrogové politiky na svém území funkci krajského protidrogového koordinátora,

e) zřizuje svůj iniciativní nebo poradní orgán pro oblast protidrogové politiky v souladu se zvláštním právním předpisem 16), **viz priorit 4.1**

...

h) ročně soustřeďuje a vyhodnocuje údaje o situaci týkající se škod působených tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami na svém území. **Viz priorit 6.3**

1.2 postup tvorby strategie:

Vychází z dobré praxe realizace předchozí strategie. Ta byla vyhodnocena po každém období její platnosti (za rok 2010 i za rok 2011). Tyto Závěrečné zprávy jsou součástí Závěrečné zprávy OPHČ za sledovaná období (zveřejněné na webových stránkách Jihočeského kraje, odkaz: [http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par\[id_v\]=346&par\[lang\]=CS](http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=346&par[lang]=CS))

Na stejném místě je zveřejňována každoročně „Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje“, jejíž obsah se liší v tom smyslu, že se mnohem více věnuje popisu konkrétní situace v Jihočeském kraji v této oblasti (statistické přehledy apod.). Její náplň je předepsána sekretariátem RVKPP a Národním monitorovacím střediskem pro drogy a drogové závislosti.

- Konzultována s místními koordinátory
 - SWOT analýza stávající strategie – k hodnocení;
 - Podklady a náměty pro novou SWOT analýzu – návrhy;
 - Návrh Strategie 2012 – 2014 – ke konzultaci.

- S NNO působícími v kraji
 - SWOT analýza stávající strategie – k hodnocení;
 - Podklady a náměty pro novou SWOT analýzu – návrhy;
 - Návrh Strategie 2012 – 2014 – ke konzultaci.

- Zaslána v rámci sběru připomínek RVKPP (ke konzultaci)

2. CÍLOVÉ SKUPINY

2.1 Vymezení obecně – popis cílových skupin

Obecně lze konstatovat, že tato strategie má za svůj cíl ovlivnit chování a rozhodování několika velmi rozdílných cílových skupin:

PRIMÁRNÍ cílovou skupinou jsou osoby ohrožené drogami nebo na drogách závislé.

- jednotlivci, kteří dosud do styku s návykovými látkami nepřišli (nebo to nepředpokládáme nebo to prostě nevíme), nicméně jsou z hlediska budoucího vývoje případným příklonem k užívání drog (legálních i nelegálních) ohroženi. Zde se jedná o nejmladší generaci – především žáci a studenti základních a středních škol. Tito jsou především objektem služeb **primární prevence**. Za nejrizikovější věkovou kategorii lze v případě začátku užívání legálních návykových látek (tabák, alkohol) považovat děti ve věku 12 – 15 let, v případě nelegálních drog poněkud vyšší věkovou skupinu (typicky 15 – 18 let). Za optimální se ovšem považuje začít s preventivním působením (především ve smyslu výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdravému sebehodnocení apod.) v nižších věkových skupinách.
- jednotlivci, kteří již do styku s drogami přišli, užívají je a jsou tímto ohroženi; včetně jejich sociálního okolí (rodinní příslušníci, partneři). Tito jsou uživateli **zdravotně – sociálních služeb**. Za nejrizikovější věkovou skupinu můžeme označit občany kraje ve věku 18 – 30 let (ve smyslu dlouhodobého problémového, především injekčního užívání nelegálních drog). Škodlivým užíváním nebo excesivními experimenty je výrazně ohrožena věková skupina 15 – 17 let.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinou jsou osoby či instituce, zainteresované na řešení této problematiky:

- poskytovatelé adiktologických služeb (tzv. „drogové“ nebo protidrogové služby – pracují převážně s uživateli drog);
- pedagogové, další výchovní pracovníci, ředitelé škol;
- rodičovská veřejnost;
- samosprávy obcí;
- úředníci a další kompetentní osoby na příslušných institucích (samosprávné a správní orgány apod.);
- poskytovatelé dalších služeb, souvisejících s touto problematikou (zdravotní, sociální, vzdělávací, zájmové.....).

2.2 Vymezení – pokus o kvantifikaci / počet na území kraje

PRIMÁRNÍ cílová skupina:

- jednotlivci, kteří zpravidla dosud do styku s návykovými látkami nepřišli, neužívají je (relativně jednoduchá kvantifikace, vychází z počtu obyvatel kraje a jeho věkové struktury, rok 2010). *Pochopitelně je toto „neužívání“ fikce – u malé části jednotlivých věkových kategorií lze předpokládat zkušenosti (různého rozsahu) s užitím legálních i nelegálních návykových látek, mezi jednotlivými skupinami se toto výrazně liší. Nicméně z důvodů, vztahujících se k odhadu „uživatelů služeb primární prevence“ je tato kvantifikace přijatelná a běžně používaná.*
- počty obyvatel Jihočeského kraje v základních věkových skupinách:
 - věková skupina 0 – 14 let celkem cca 92 000 osob
 - z toho 0 – 4 let cca 28 000 osob
 - z toho 10 – 14 let cca 28 500 osob

○	věková skupina	15 – 64 let	celkem cca 447 000 osob
	▪	z toho 15 – 19 let	cca 36 500 osob
	▪	z toho 20 – 24 let	cca 42 000 osob
	▪	z toho 25 – 29 let	cca 44 000 osob
○	věková skupina	+ 65 let	celkem cca 91 000 osob

nebo také takto (vzhledem k charakteru primární prevence, údaje za školní rok 2010/2011)

○	počet dětí v MŠ	21 264 dětí	884 tříd/
○	počet žáků ZŠ (vč. speciálních)	49 506 žáků	227 škol
○	počet studentů SŠ (denní studium)	31 800 studentů a učňů	95 škol

- jednotlivci, kteří již do styku s drogami přišli (naopak velmi nejednoduchá kvantifikace, údaje nemohou být nikdy zcela přesné, vychází z kombinace poměrně složitých výzkumů a kvalifikovaných odhadů)

- celoživotní prevalence užití legální drogy (tj. užití alespoň 1* za život) v ČR činí 55 % tabák, 93 % alkohol. V Jihočeském kraji můžeme předpokládat, že tuto zkušenost zažilo cca 230 000 osob/ tabák, 390 000/alkohol¹;

- celoživotní prevalence užití nelegální drogy (tj. užití alespoň 1* za život) v ČR ve věkové kategorii 15 – 64 let činí více než 30% (nejvíce je zastoupeno konopí, míra prevalence 30,5%; u ostatních látek je mnohem nižší – a pochopitelně se skupiny uživatelů prolínají, tedy nelze prostě jednotlivé údaje o prevalenci sčítat.). V Jihočeském kraji tedy můžeme předpokládat, že tuto zkušenost zažilo cca **135 000 osob** - ovšem prevalence užití v posledním měsíci – tedy aktuální, činí v měřítku ČR cca **4 %**, tedy asi **18 000 osob**;²

- z toho co se týče nelegálních drog, mezi kategoriemi „celoživotní prevalence“ a „problémový uživatel drog“ se nachází celá řada osob – obyvatel kraje, u kterých patří opakované užití/ víceméně pravidelné užívání nelegálních návykových látek (pochopitelně v řadě případů společně s těmi legálními) k jejich životnímu stylu. Pro tyto skupiny používáme v odborné terminologii názvy experimentátoři, rekreační uživatelé, pravidelní uživatelé nebo již problémoví uživatelé drog, kteří ovšem nespádají pod vymezení EMCDDA (užívají „problémově“ jiné látky než opiáty, kokain, amfetaminy). Je velmi obtížné přesně vyčíslit, kolik osob v Jihočeském kraji by spadalo do těchto kategorií, přesto se domníváme, že kvalifikovaný odhad incidence opakovaného užívání nelegálních drog by mohl činit až cca **30 000 osob/ rok**.

- z toho počet „problémových uživatelů drog“ (podle definice EMCDDA, tj. injekční užívání jakékoli drogy³ a/nebo dlouhodobé a pravidelné užívání opiátů a/nebo kokainu a /nebo drog met-/amfetaminového typu). V celé ČR činí v průměru 0,4 % dospělé populace. V Jihočeském kraji můžeme předpokládat (i podle dalších ukazatelů) počet **1 900 osob** (z toho cca 1 700 injekčních uživatelů).

¹ Pro tyto výpočty byly využity údaje z Výběrového šetření o zdravotním stavu a životním stylu obyvatel ČR zaměřené na zneužívání drog, ÚZIS ČR 2006

² VZ ČR 2010, NMS. Str. 24 a dále. Údaje z celopopulační studie z r. 2010 (NMS a INRES/SOFRES).

³ V České republice jde nejčastěji o metamfetamin (tzv. pervitin), heroin a/nebo Subutex.

Tabulka: Vývoj počtu klientů/ uživatelů drog (UD) a některých vybraných výkonů službami jihočeském kraji (pouze terénní programy a kontaktní centra)

OBDOBÍ/ROK	2008	2009	2010	2011
Počet klientů / UD	1 540	1 637	1 675	1 680
z toho injekčních uživatelů drog	1 200	1 160	1 347	1 371
z toho se základní drogou heroin	38	53	40	30
z toho se základní drogou pervitin	1 004	962	1 212	1 202
z toho se základní drogou kanabinoidy	152	186	109	152
z toho se základní drogou Subutex	235	184	215	195
počet kontaktů	18 973	22 253	21 068	21 334
počet prvních kontaktů	764	765	611	571
počet výměn	10 900	10 954	9 708	11 307
počet vyměněných JIS	227 872	240 114	242 833	250 130

2.3. Vymezení obecně – popis výskytu v jednotlivých regionech

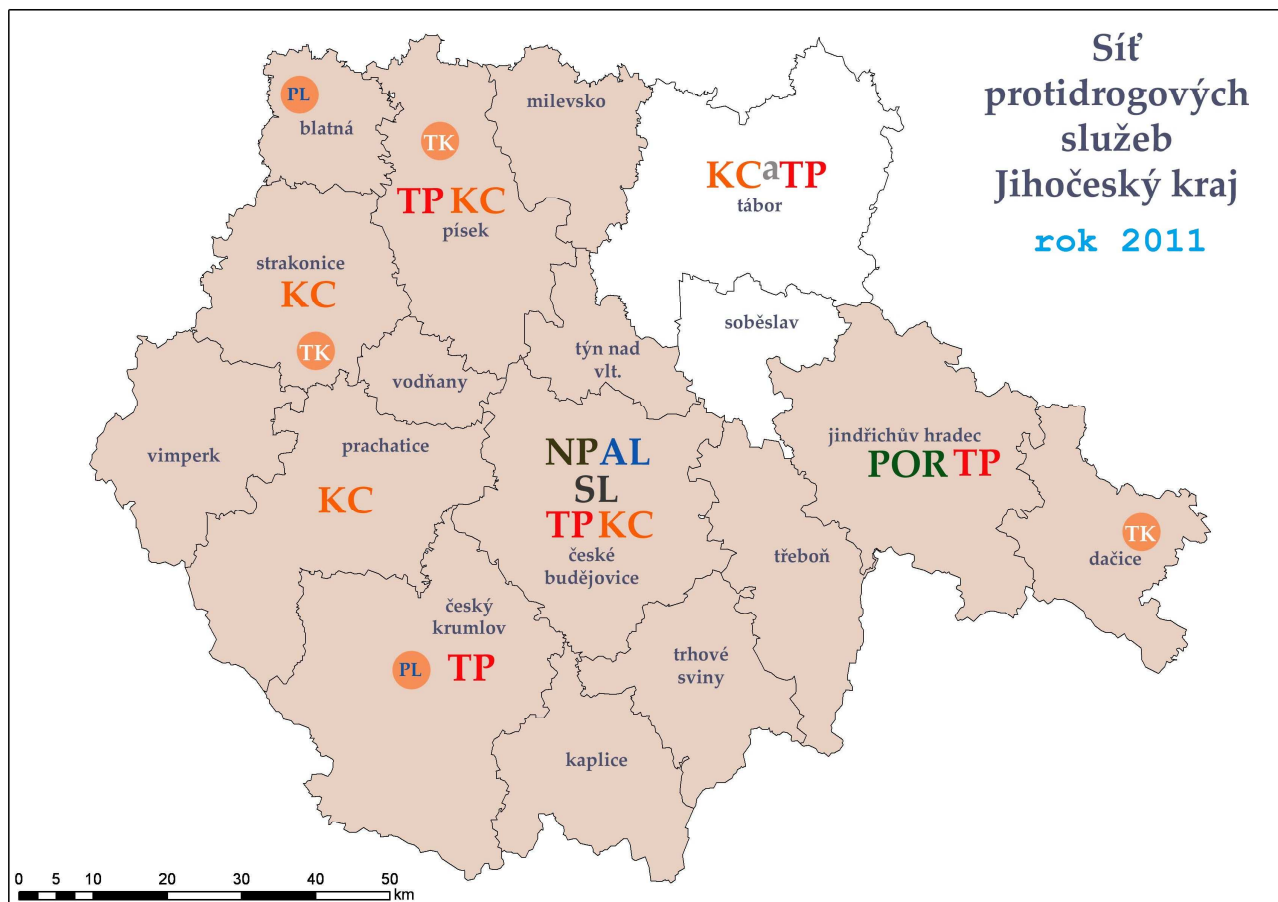
Bez jakéhokoli nemístného zjednodušení lze konstatovat, že v případě této problematiky se jedná o plošně rozprostřený problém, tedy nejsou zjevné žádné viditelné rozdíly v rozšíření užívání návykových látek v jednotlivých regionech kraje (z hlediska statistického). Nicméně lze konstatovat, že vzhledem k demografickým, sociálním a dalším aspektům je tímto problémem (v absolutních číslech) nejvíce zasažen region Českobudějovicka. Koncentruje se zde zhruba třetina obyvatel kraje, je zde největší koncentrace škol a pracovních příležitostí. Město samo skýtá vzhledem ke svému charakteru největší možnost zachování anonymity jak pro vlastní užívání drog, tak pro jejich nelegální výrobu a distribuci i dostatek prostoru pro páchání doprovodné trestné činnosti (motivované snahou opatřit si finanční prostředky na nákup drogy).

Tím se ovšem nedá říci, že by se „drogový problém“ týkal ve zvýšené či rizikové míře pouze Českobudějovicka. Jsou místa v Jihočeském kraji, kde z různých důvodů rizikové skupiny dokonce (vzato přísně statisticky – vztaženo například k počtu obyvatel) přesahují míru rizikového užívání v centru. Navíc se jeví, že se (více méně neskrývané) především nitrožilní užívání rozšířilo i do malých měst a obcí v kraji. Tam, kde ještě před cca pěti bylo nemyslitelné, aby terénní program našel pravidelné klienty, dnes jich kontaktuje desítky. Je možné, že část těchto klientů byla dříve skrytá, a nechtěla kontaktem s touto specifickou službou přijít o svou anonymitu, nicméně nárůst kontaktů na malých městech je takový, že toto nemůže být jediné vysvětlení (vycházíme především ze statistických podkladů OS Prevent; terénní programy v okresech Prachatice, Strakonice, České Budějovice).

I na základě těchto údajů jsme byli nuceni revidovat odhady problémových uživatelů drog v Jihočeském kraji – a to výrazně nahoru...

3. PŘEHLED SLUŽEB

Mapa: Stav minimální sítě protidrogových služeb v Jihočeském kraji (rok 2011)

Vysvětlivky:

- TP – terénní program
- KC – kontaktní centrum
- POR – odborné sociální poradenství (zákon č. 108/2006, o sociálních službách)
- SL – substituční léčba
- AL – ambulantní léčba (od listopadu 2011 certifikována i při službě „Auritus – centrum pro lidi ohrožené drogou“, FCH Tábor)
- PL – psychiatrická léčebna
- TK – terapeutická komunita

Zabarvené okresy jsou standardně pokryty terénním programem (zkratka označuje sídlo konkrétní služby, zabarvení pokrytí). V okrese Tábor je TP (služba ale není samostatně certifikovaná, tvoří doplněk komplexu služeb „Auritus...“) pokryto pouze území města Tábor.

(podrobnější údaje o službách viz příslušné Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje...)

2. FINANCOVÁNÍ SLUŽEB (JIHOČESKÝ KRAJ)

Tabulka: Služby specifické protidrogové prevence, podpora ze strany Jihočeského kraje za období 2009 - 2011

poskytovatel	název projektu	2009	2010	2011
Sdružení Meta	Specifická prevence pro školy a školská zařízení regionu J. Hradec	210 000	199 107	180 000
OS Arkáda	Systém prim. prevence v regionu Písek a Milevsko	280 000	152 000	150 000
OS Prevent	Primární prevence pro region Strakonice	280 000	200 000	190 000
OS Prevent	Primární prevence pro krajské město České Budějovice	280 000	200 000	200 000
OS Portus Prachatice	Primární prevence Phénix	280 000	200 000	200 000
OS Spirála Český Krumlov	Komplexní program prevence Spirála	60 000	50 000	0
Jihočeský kraj CELKEM		1 390 000	1 001 107	920 000

Tabulka: Služby pro uživatele drog, podpora ze strany Jihočeského kraje za období 2009 - 2011

poskytovatel	název služby	služba	2009	2010	2011
CPDM o.p.s.	Streetwork pro města Č. Krumlov a Kaplice	TP	260 000	200 000	232 200
Sdružení Meta	P.Centrum J. Hradec	TP	290 000	70 000	237 550
OS Arkáda	Kontaktní centrum Arkáda	KC + TP	520 000	510 000	504 150
FCH Tábor	Auritus - centrum pro lidi ohrožené drogou	KC	600 000	500 000	770 600
O.s. Háječek	Kontaktní a doléčovací centrum pro drog.závislost Č.B.	KC	600 000	0	0
OS Prevent	Kontaktní centrum Prevent Č. B.	KC	0	600 000	700 000
OS Prevent	Kontaktní centrum Prevent Prachatice	KC	480 000	400 000	426 100
OS Prevent	Kontaktní centrum Prevent Strakonice	KC	550 000	450 000	451 100
OS Prevent	Jihočeský streetwork Prevent	TP	500 000	220 000	246 100
OS Prevent	Substituční centrum Prevent	SC	350 000	380 000	520 000
OS Prevent	Doléčovací centrum Prevent	NP	700 000	588 893	576 100
OS Prevent	Drogová poradna Prevent	AL	350 000	400 000	426 100
Sdružení Meta	P.Centrum J. Hradec	OSP	0	130 000	100 000
Jihočeský kraj CELKEM			5 200 000	4 448 893	5 190 000

Pro dobu platnosti této strategie předpokládáme obdobný model financování jako v minulém období. Tedy dva grantové programy, zaměřené na podporu odborně zajištěných programů, služeb a aktivit v oblastech primární prevence a služeb pro uživatele drog. Jedná se výhradně o prostředky Jihočeského kraje (jiné neumíme dlouhodobě naplánovat ani ovlivňovat jejich alokaci). Primárně slouží tyto prostředky k zajištění dostupnosti minimální sítě služeb pro občany kraje.

3. SWOT ANALÝZY

3.1. SWOT analýza, z předcházející „Strategie“ a její stručné zhodnocení vzhledem k současnému stavu (konzultováno s místními poskytovateli služeb a místními protidrogovými koordinátory). Ponechány pouze ty body, které byly respondenty komentovány, včetně podstatných komentářů. Komentáře, vztahené ke konkrétní MÍSTNÍ úrovni nebyly akceptovány. *Body, které byly hodnoceny jako stále platné, tvoří kostru nové SWOT analýzy.*)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Minimální síť služeb – existence služeb - služeb je dostatek, ale neexistuje mezi nimi koordinace; • Ustálený systém financování - ustálený, ale špatný (má souvislost s víceletým financováním); • Dostatek služeb – ne všech; • Školy jsou aktivnější v získávání financí na PP – neplatí všeobecně, někde zaznamenávají aktivity pokles, je mnoho vyhořelých, školy mají s granty špatné zkušenosti; • Školy jsou aktivnější v PP (obecně) – není zcela jisté, rozhodně neplatí plošně; • Roste důvěra veřejnosti k zavedeným službám – ano i ne, spíše převládá lhostejnost; • Služby informují, prezentují se směrem ven – někdy platí, ale obecně spíše na to nejsou finanční prostředky; <p>POZN.: <i>Značná část silných stránek trvá, proto byla přesunuta do nové SWOT analýzy, komentáře respondentů naznačují, že rozdíly jsou spíše na místní úrovni.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí detox a dětská psychiatrie (i obecně) – u psychiatrie chybí spíše ochota, potřeba detoxu není vnímána jednoznačně; • Nevůle samospráv obcí k podpoře drogové problematiky • Pozdní financování služeb MPSV – situace se mírně zlepšila; • Zajištění zdravotní péče pro UD (vyšetření HIV, hep C) – místní rozdíly, někde platí, někde se situace zlepšuje; • Neinformovanost (malá inf.) – veřejnosti • Postoj veřejnosti k financování protidrog. služeb (politiky) – nestojí o to (laický pohled) • Nedostatečná koordinace (školy – obce) obecně k probl. drog • Malé povědomí o roli jednotlivých služeb – delegování klientů do odpovídajících služeb (ze strany) – očekáváme zlepšení; • Hůře se shánějí lidé do služeb (pracovníci) – částečně platí, částečně nikoli (podle regionů a poskytovatele); <p>POZN.: <i>Obdobně jako u silných stránek, žádné zásadní změny ve vnímání situace oproti roku 2009. Spíše se v hodnocení zohledňují místní specifika, k celokrajné úrovni výrazné připomínky nejsou.</i></p>
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Víceleté financované – nenaplněno; • Tvorba koncepce – stále chybí; • Změna koncepce MZ ohledně financování adikt.výkonů z VZP - výrazné zhoršení šance, že se to v dohledné době podaří; • Rozšíření nabídky služeb – není na to, i vzhledem k úsporám ve veřejných rozpočtech vhodná doba, možná stačil by návrat ke stavu před finanční krizí; <p>POZN.: <i>V některých jednotlivých bodech došlo k využití příležitostí (spolupráce se samosprávami, většina příležitostí nebyla využita.</i></p>	<p>POZN.: <i>Ohrožení z pohledu respondentů trvají, mezi léty 2009 (příprava původní koncepce) a 2012 se zdá se v tomto segmentu vůbec nic nezměnilo. Proto byly tyto body přesunuty do nové SWOT analýzy.</i></p>

POZN. CELKOVÁ: jak patrně z komentářů, nejobavějším místem současné protidrogové politiky je nedostatek finančních prostředků a všechny okolnosti se systémem financování spojené.

3.2. SWOT analýza pro nové období „Strategie“

(konzultováno s místními poskytovateli služeb a místními protidrogovými koordinátory). Základ tvoří body, uvedené ve SWOT analýze pro období 2010 – 2011 – případně na základě podnětu v upravených formulacích, SWOT analýza je zároveň doplněna o nové podněty.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Minimální síť protidrogových služeb v kraji – existence potřebných a dostupných služeb; • Stabilní, odpovědná finanční podpora kraje službám; • Ustálený systém financování (především ze strany JČK a MPSV) – alespoň částečná jistota; • Podpora segmentu služeb (TP) prostřednictvím Individuálního projektu Jihočeského kraje; • Roste výkonnost služeb, víc se daří podchycovat klienty; • Služby jsou velmi dobře zajištěné odborně – personálně, certifikace, standardy; • Služby spolu čím dále lépe kooperují; • Existence a fungování KPKS; • Dobrá komunikace (kraj – samosprávy – služby – ostatní subjekty) – nebo alespoň se neustále zlepšující; • Služby informují, prezentují se směrem ven (podle aktuálních možností); • Drogové služby se účastní tvorby KPSS v jednotlivých regionech; • Postavení adiktologických služeb se zlepšuje – v očích veřejnosti i místních politiků; • Dobré zmapování problematiky v kraji; 	<ul style="list-style-type: none"> • Obce nepocítují drog. problematiku jako problém (včetně veřejnosti) – nechtějí spolufinancovat služby; • Nedostatečné financování (není na rozvoj služeb, nezohledňovány inflace a meziroční nárůsty cen, mezd apod.) – všechny úrovně, dlouhodobě služby pracují v krizovém režimu; • Nejisté, opožděné a neefektivní financování (absence víceletého financování služeb všech úrovní – obecně včetně PP); • CHYBÍ VÍCELETÉ FINANCOVÁNÍ; • Neprovázanost sociálního a zdravotního systému; • Nedostatek AT ambulancí, odborné lékařské péče – obecně špatná spolupráce se zdravotnickým sektorem; • Velké zatížení služeb administrativou (týká se především vyúčtování dotací); • Školy nespolupracují s obcemi (oboustranně, v prevenci); • Skrývání skut. situace v drog.problematice (obce před veřejností); • Zajištění zdravotní péče pro UD (vyšetření HIV, hep C); • Malá protestovanost uživatelů drog na infekční onemocnění; • Kumulace funkcí (koordinátoři, metodici); • Malá nebo žádná informovanost veřejnosti;
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Víceleté financování služeb (včetně primární prevence); • Stanovit jasnější a jednodušší pravidla pro zapojení služeb do jednotlivých úrovní „sítí“, tím zjednodušit a zpřehlednit jejich financování; • Tvorba nové koncepce financování (na národní úrovni); • Intenzivnější zapojení obcí do plánování a spolufinancování služeb; • Financování adiktologických výkonů z veřejného zdravotního pojištění; • Zapojení klientů do spolufinancování služeb (v přiměřené míře); • Rozšíření nabídky služeb nebo místní dostupnosti těch stávajících (terénní programy, souvisí se zlepšením úrovně financování služeb); • Další propojování zainteresovaných subjektů, zlepšení úrovně spolupráce (policie, zdravotnický systém...); • Spolupráce služeb na jednotném postupu (ve spolupráci s krajem) vzhledem k dalším subjektům (samosprávy, národní úroveň – RVKPP); 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek financí - omezí nejen kvalitu a dostupnost služeb, ale i jejich existenci jako takovou; • Různé přístupy (výklady) různých institucí kontrolních k tomu samému (vč. financí) – ohrožují samotnou existenci realizátorů služeb; • Ohrožení systému testování – zvýšený výskyt infekčních chorob (HCV, HIV) – ohrožení pro klienty i veřejnost; • Obecně špatná nebo nedostatečná úroveň zdravotnické péče o klienty – ohrožení veřejného zdraví; • Finanční krize - nebo nevěle správců veřejných rozpočtů spolufinancovat protidrogovou politiku; • Syndrom vyhoření pracovníků ve službách, kteří se s problematikou setkávají, koordinátorů; • Centrální úroveň – financování – nestabilita, chybí dlouhodobější výhled (jistot) pro poskytovatele, nekoncepčnost; • Kumulace funkcí odborníků (místní koordinátoři, školní metodici); • Omezení služeb nebo jejich dostupnosti – prostor pro rizikovější chování UD; • Nepřiměřené zapojení klientů do spolufinancování služeb (ztráta motivace odborné služby vyhledávat); • Ukončení Individuálního projektu JČK bez náhrady;

4. CÍLE A PRIORITY V TÉTO OBLASTI

Informace o stavu plnění těchto cílů a priorit budou dostupné každoročně v materiálu Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky kraje

Obecný cíl: Snížit a/nebo stabilizovat užívání všech typů drog a potencionální rizika a škody, které mohou jednotlivcům a společnosti v důsledku jejich užívání nastat.

Specifické cíle

- Zastavit případně zmírnit nárůst experimentálního a příležitostného užívání legálních i nelegálních drog;
- Stabilizovat případně snížit spotřebu legálních a nelegálních drog ve společnosti, zejména mezi nezletilými;
- Stabilizovat, případně snížit počet problémových uživatelů drog, alkoholu a tabáku;
- Snížit potenciální rizika užívání všech typů drog, alkoholu a tabáku a ekonomické, zdravotní a sociální dopady jejich užívání na jedince a společnost;
- Zvyšovat kvalitu života uživatelů všech typů drog i alkoholu, jejich rodičů a blízkých prostřednictvím zajištění dostupnosti kvalitních služeb léčby a resocializace;
- Snížit dostupnost legálních a nelegálních drog zejména pro nezletilé mladé lidi prostřednictvím efektivnějšího využívání existujících legislativních a institucionálních nástrojů v podmínkách kraje.

1. Oblast primární prevence služby a aktivity zaměřené na neuživitele návykových látek

Priorita 1.1/ Podpora odborně způsobilých služeb zařazených na základě jejich potřeby do minimální sítě protidrogových služeb na území Jihočeského kraje

Opatření:

1.1.1: Finanční podpora služeb, zařazených na základě jejich potřeby a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb

1.1.2: Koordinační podpora služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)

Priorita 1.2/ Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti. Průběžná identifikace případných nových potřeb (zjištění potřeby) v oblasti primární prevence.

Opatření:

1.2.1: Průběžné zjišťování dostupnosti a efektivity stávajících služeb ve vztahu k poptávce po nich

1.2.2: Na základě ověřených informací pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření stávajících služeb, iniciace vzniku nových služeb)

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Opatření 1.1.1 a 1.2.2. – podrobněji viz **Oblast 6** – financování
- Ostatní opatření – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- v konečném důsledku snížení poptávky po návykových látkách mezi nejmladší generací a nepříznivých důsledků užívání návykových látek pro jednotlivce i pro společnost

2. Oblast zdravotně sociálních služeb / služby pro uživatele drog

Priorita 2.1/ Podpora odborně způsobilých služeb zařazených na základě jejich potřeby do minimální sítě protidrogových služeb

Opatření:

2.1.1: Finanční podpora služeb, zařazených na základě jejich potřeby a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb

2.1.2: Koordinační podpora služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)

Priorita 2.2/ Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžná identifikace případných nových potřeb (zjišťování potřeby) v oblasti zdravotně sociálních služeb.

Opatření:

2.2.1: Průběžné zjišťování dostupnosti a efektivity stávajících služeb v porovnání s poptávkou po nich

2.2.2: Na základě ověřených informací, iniciace pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření stávajících služeb, iniciace vzniku nových služeb) Pro období 2012 – 2014 je prioritou hledat cestu v oblasti práce s mládeží, ohroženou rizikových chování ve vztahu k návykovým látkám (systém včasné intervence)

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Opatření 2.1.1 a 2.2.2. – podrobněji viz **Oblast 6** – financování
- Ostatní opatření – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- v konečném důsledku ovlivnění/ snížení poptávky po návykových látkách, minimalizace souvisejících zdravotně/ sociálních škod pro uživatele drog i pro jednotlivé komunity na území kraje

3. Oblast Snižování nabídky drog a prosazování práva

Priorita 3.1/ Zprostředkování informací obcím k efektivnějšímu výkonu přenesené působnosti a vymáhání práva (v rámci přestupkového řízení).

Opatření:

3.1.1: Informační semináře pro obce v oblasti snižování dostupnosti tabáku a alkoholu, především směrem k dětem a mládeži, držení v množství menším než malém... atp. a problematika s tím související

3.1.2: Zprostředkování výměny informací mezi obcemi a PČR k problematice prosazování práva (PČR, NPDC)

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Všechna opatření – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- snížení dostupnosti („legálních“) návykových látek pro nejmladší generaci;
- v konečném důsledku snížení poptávky po návykových látkách mezi nejmladší generací, snížení jejich užívání a výskytu s nimi souvisejících zdravotních a sociálních nepříznivých dopadů;
- podpora právního vědomí u pracovníků obcí i široké veřejnosti.

4. Oblast koordinace a vzdělávání na úrovni kraje

Priorita 4.1/ Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje

Opatření:

4.1.1: Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji prostřednictvím krajské protidrogové koordinační skupiny, zachování její struktury;

4.1.2: Posílení spolupráce s poskytovateli služeb.

Priorita 4.2/ Aktivní spolupráce s obcemi na rozvoji koordinace protidrogové politiky na místní úrovni

Opatření:

4.2.1: Metodická a koordinační podpora kraje obcím v přípravě a realizaci jejich přístupů k protidrogové politice na místní úrovni;

4.2.2: Zprostředkování efektivnějšího přenosu informací a intenzivnější spolupráce mezi obcemi a školami v oblasti protidrogové politiky.

Priorita 4.3/ Vzdělávání – iniciace a podpora

Opatření:

4.3.1: Realizace aktivit, zaměřených na šíření odborných informací o protidrogové problematice mezi spolupodílející se subjekty (samospráva, úřady, další poskytovatelé služeb);

4.3.2: Podpora zavedení odborného vzdělávání v oblasti koordinace protidrogové politiky na celostátní úrovni;

4.3.3: Realizovat vzdělávání místních koordinátorů na území kraje.

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Opatření 4.3.1 – náklady na realizaci krajské konference s protidrogovou tematikou
 - 2012 – 120 000 Kč
 - 2013 – 120 000 Kč
 - 2014 – 120 000 Kč
- Všechna ostatní opatření – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- koordinace aktivit protidrogové politiky realizovaných na krajské a místní úrovni v rámci Jihočeského kraje;
- zvýšení informovanosti pracovníků obcí, navázání spolupráce mezi obcemi a dalšími institucemi, dlouhodobě působícími v této oblasti (PČR, poskytovatelé služeb...);
- výraznější zapojení poskytovatelů služeb do dialogu ohledně realistické podoby protidrogové politiky v Jihočeském kraji.

5. Oblast koordinace na národní úrovni

Priorita 5.1/ Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje

Opatření:

5.1.1: Posílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (RVKPP), intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na místní úrovni;

Priorita 5.2/ Aktivní spolupráce s národní úrovní na plnění Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky (2010 až 2012 a následující)

Opatření:

5.2.1: Spolupráce na zvýšení protestovanosti uživatelů drog na infekční onemocnění

- *aktivita AP 8.1. aktualizace manuálu pro testování na infekční onemocnění v prostředí nízkoprahových služeb (zajištění právního bezpečí poskytovatelů služeb);*
- *aktivita AP 8.3. zavést možnost testování nebo zprostředkování testování HIV, VHC a syfilis ve všech nízkoprahových adiktologických službách;*
- *aktivita AP 8.4. zlepšit spolupráci zdravot. zařízení s programy pro uživatele drog – včasná diagnostika a léčba infekčních onemocnění.*

5.2.2: Hodnocení protidrogové politiky kraje (aktivita AP č. 14.7.)

5.2.3: Efektivní koordinace protidrogové politiky na národní a místní úrovni

- *aktivita AP 16.6. - zpracovávat strategické dokumenty kraje*
- *aktivita AP 16.7. zintenzivnění spolupráce koordinátorů drogových, školských, romských*
- *aktivita AP 16.8. – zintenzivnit spolupráci mezi kraji, PČR a NNO)*

5.2.4: koordinace protidrogové politiky a dostupnost informací v oblasti alkoholu a tabáku (aktivita AP č. 20.7. – vytvoření jednotného metodického pokynu v oblasti kontroly dostupnosti alkoholu a tabákových výrobků osobám do 18 let)

POZNÁMKA 1: *V této prioritě jednotlivé oblasti vyplývají z aktuálního znění Akčního plánu Národní strategie (platí pro období 2010 – 2012). Tedy jejich plnění nezávisí pouze na Jihočeském kraji, ten je uveden jako instituce, které je doporučeno spolupracovat. Jihočeský kraj nevidí na svém zapojení do plnění (nebo na spolupodílení se na plnění) těchto dílčích cílů Národní strategie žádnou překážku – pokud bude ke spolupráci vyzván.*

POZNÁMKA 2: *Tento Akční plán končí v prvním roce realizace krajské strategie. Je tedy pravděpodobné, že se vzhledem obsahu navazujícího Akčního plánu Národní strategie jednotlivá opatření průběžně změní.*

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

Všechna opatření – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- koordinace aktivit protidrogové politiky realizovaných na krajské úrovni s úrovní celostátní;
- prezentace Jihočeského kraje jako spolehlivého partnera centrální úrovně, s tím souvisí...;
- ... možnost ovlivnit financování a koordinaci regionálních služeb (především nízkoprahových a zaměřených na Harm reduction) z této úrovně;

6. Oblast Informace - výzkum – hodnocení

Priorita 6.1/ Zvyšování informovanosti veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje

Opatření:

6.1.1: Informace směrem k veřejnosti (web kraje, spolupráce s médii)

Priorita 6.2/ Aktivní spolupráce s obcemi na zvyšování informovanosti samospráv, veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky obcí Jihočeského kraje

Opatření:

6.2.1: spolupráce se samosprávami obcí – zajištění informování členů samospráv a obyvatel obcí o konkrétních a aktuálních otázkách realizace protidrogové politiky

Priorita 6.3/ Udržet stávající systém sběru dat o situaci v oblasti protidrogové politiky Jihočeského kraje (viz VZ kraje)

Opatření:

6.3.1: *Zpracování Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje*

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Všechna opatření – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- zajištění objektivních informací o skutečném stavu drogové problematiky na území kraje;
- aktuální a objektivní informace zajistí lepší orientaci v této problematice, realizaci opatření protidrogové politiky kraje a usnadní dostupnost potřebných služeb a kontakt s nimi;
- umožní službám se výrazně úspěšněji ucházet o finanční podporu ze strany obcí; na druhé straně poskytne samosprávám obcí a jejich úřadům věrohodné a odborné informace o stavu této problematiky na jejich území – a zároveň návod k řešení...

7. Oblast Financování

Priorita 7.1/ Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z rozpočtu Jihočeského kraje

Opatření:

7.1.1: *Udržení spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do Minimální sítě služeb na základě identifikovaných potřeb – zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, průběžné navyšování alokace na základě ekonomické situace – inflace apod.);*

7.1.2: *Podpora rozvoje sítě služeb nebo rozvoje stávajících služeb (zvýšení dostupnosti) na základě identifikovaných potřeb – vznik nových služeb (na základě identifikovaných potřeb – doplnění zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, souběžně s navýšením alokovaných prostředků – aby se rozvoj sítě služeb nedotkl služeb stávajících);*

7.1.3: *Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy (Podpora minimální sítě protidrogových služeb; Podpora protidrogové politiky Jihočeského kraje); průběžná optimalizace těchto GP z hlediska zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele (souvisí s opatřením 4.1.3.);*

Priorita 7.2/ Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z ostatních zdrojů

Opatření:

7.2.1: *Aktivní spolupráce s centrálními orgány (RVKPP, ministerstva) při podpoře projektů/ služeb, realizovaných na území kraje;*

7.2.2: *Aktivní spolupráce s obcemi kraje při zajištění spolufinancování projektů/ služeb, realizovaných na území kraje z obecních zdrojů.*

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

- Opatření 7.1.1:
 - Oblast primární prevence 2012 (Op.1.1.1) **1,5 mil. Kč***
 - Oblast primární prevence 2013 (Op.1.1.1) **1,5 mil. Kč***
 - Oblast primární prevence 2014 (Op.1.1.1) **1,5 mil. Kč***
 - Oblast zdravotně sociálních služeb 2012 (Op.2.1.1) **6,5 mil. Kč***
 - Oblast zdravotně sociálních služeb 2013 (Op.2.1.1) **6,5 mil. Kč***
 - Oblast zdravotně sociálních služeb 2014 (Op.2.1.1) **6,5 mil. Kč***

** jedná se o kvalifikovaný odhad výše prostředků na základě zkušeností z uplynulých období. Nelze brát toto finanční vyjádření jako závazné (tedy ani jako minimum, ani jako maximum). Vždy bude záležet na aktuálních možnostech Jihočeského kraje a vůli jeho politické reprezentace. Zároveň nelze, vzhledem k charakteru financování protidrogové politiky v ČR vyčíslit konkrétní výši prostředků pro jednotlivé služby – i nadále předpokládáme, že Jihočeský kraj bude vybalancovávat případné výkyvy ve financování na národní úrovni s ohledem na udržení celého komplexu služeb (minimální síť).*

Financování souvisí úzce (ve většině služeb) se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje na období 2011 – 2013.

POZN. a doplnění: Na rok 2011 byly předpokládány výdaje ze strany kraje **6 070 000 Kč** (bez zdravotnické složky programu substituce – cca 300 tis. Kč), podařilo se zajistit **5 190 000 Kč**. Na další období jsou v SPRSS předpokládány tyto finanční prostředky (ze strany Jihočeského kraje):

rok 2012:		rok 2013:
Odborné sociální poradenství	703 500 Kč	738 675 Kč
Kontaktní centra	3 360 000 Kč	3 528 000 Kč
Služby následné péče	840 000 Kč	882 000 Kč
Terapeutické komunity	630 000 Kč	661 500 Kč
Terénní programy	840 000 Kč	882 000 Kč
CELKEM*:	6 373 500 Kč	6 692 175 Kč

* v tom chybí náklady na část služby substituční centrum (zdravotnická složka, cca 300 tis. Kč)

- Opatření 7.1.2:
 - 2012: pro rok 2012 není identifikována potřeba nové komplexní služby, kterou by bylo nutné spolufinancovat z rozpočtu Jihočeského kraje; *nicméně považujeme za důležité začít vzhledem k narůstajícímu rizikovému užívání návykových látek mezi dětmi a mladistvými zvážit možnost realizace aktivit včasné intervence v této oblasti (minimálně jako pilotní aktivitu);*
 - 2013 a následující: v okamžiku tvorby této strategie není identifikována potřeba nové služby, přesto nelze tuto možnost vyloučit.
- Ostatní opatření a doprovodné aktivity (administrace GP apod.) – v rámci provozního rozpočtu kraje (výdaje na činnost protidrogového koordinátora; další běžné provozní výdaje)

Přínosy realizace opatření v této oblasti:

- zajištění realizace efektivních, vědecky podložených aktivit, naplňujících cíle této strategie a dalších souvisejících dokumentů;
- naplnění znění zákona č. 379/2005 Sb., § 22;
- v konečném důsledku snížení poptávky po návykových látkách, minimalizace souvisejících zdravotně/ sociálních škod nejen pro uživatele drog, ale pro veřejnost v Jihočeském kraji.

5/ TECHNICKO – ORGANIZAČNÍ CÍLE A OPATŘENÍ (vlastní AKČNÍ PLÁN)

Informace o stavu plnění těchto cílů a priorit budou dostupné každoročně v materiálu Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky kraje

Technicko organizační cíle

- Koordinace – na základě zákonné opory zkvalitnit systém koordinace ve vztahu k obcím v kraji, k poskytovatelům služeb a také z hlediska meziodborové koordinace uvnitř krajského úřadu;
- Efektivní financování – na základě vědecky podložených dat udržovat a aktualizovat síť drogových služeb v definici minimální sítě drogových služeb v JČK, a navodit změny ve financování k jednoduššímu, optimálnějšímu a efektivnějšímu systému a to jak k poskytovatelům služeb, tak ke správci sítě, tedy Jihočeskému kraji;
- Evaluace aktivit – důsledně uplatňovat výzkumem ověřené postupy při vyhodnocování účinnosti opatření ve všech oblastech protidrogové politiky včetně aplikace poznatků evaluace v praxi.

Oblast primární prevence

Priorita 1.1	Podpora odborně způsobilých služeb na základě jejich zařazení do minimální sítě protidrogových služeb
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit. Statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, školami a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů)

Opatření 1.1.1	Finanční podpora služeb, zařazených na základě jejich potřeby a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Vyhlášení příslušného GP na podporu primární prevence 2. Počet podpořených aktivit a programů PP (informace ve Výroční zprávě o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně 1. do 31.5. příslušného kalendářního roku 2. do 31.5. příslušného následujícího roku
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb specifické primární prevence, snížení poptávky po návykových látkách a jejich užívání a/nebo méně rizikové vzorce jejich užívání a snížení nepříznivých důsledků souvisejících s jejich užíváním
Opatření 1.1.2	Koordinační podpora služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice PP a jejího financování (informace VZ o realizaci protidrogové politiky JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb

Priorita 1.2	Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžné zjišťování nových potřeb (zjišťování potřebnosti) v oblasti primární prevence
Indikátory	Počet realizovaných aktivit. Údaje o provedených šetřeních, statistické údaje, provedená jednání. Informace budou dostupné: <ul style="list-style-type: none">• Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje

	<ul style="list-style-type: none"> Minimální síť protidrogových služeb (aktualizace)
Strategie	Sledování výkonnosti služeb PP a poptávky po nich, porovnání s předcházejícím obdobím, aktivní spolupráce s obcemi, školami a poskytovateli služeb.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů)
Opatření 1.2.1	Průběžné zjišťování dostupnosti a efektivity stávajících služeb ve vztahu k poptávce po nich
Výstupy	Porovnání potřeb regionů s výkonností odborně způsobilých služeb, provedená srovnání s identifikovanými potřebami regionů kraje, počet uskutečněných jednání se zástupci samosprávy, škol. Údaje o výkonnosti a potřebnosti služeb PP (informace ve Výroční zprávě o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Efektivní pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami PP
Opatření 1.2.2	Na základě ověřených informací pokrytí identifikovaných potřeb (rozšíření stávajících služeb, iniciace vzniku nových služeb)
Výstupy	Vznik nových, odborně způsobilých služeb, případně rozšíření činnosti služeb stávajících do dosud nepodchycených regionů na základě průkazných potřeb. Údaje o změnách v síti služeb PP (Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Zefektivnění pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami PP

Oblast zdravotně sociálních služeb / služby pro uživatele drog

Priorita 2.1	Podpora odborně způsobilých služeb na základě jejich zařazení do minimální sítě protidrogových služeb
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit, podpořených služeb. Statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Opatření 2.1.1	Finanční podpora služeb, zařazených na základě jejich potřeby a odborné způsobilosti do minimální sítě služeb
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Vyhlášení příslušného/ příslušných GP na podporu odborně způsobilých služeb 2. Počet podpořených služeb (informace Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně 1. do 31.5. příslušného kalendářního roku 2. do 31.5. příslušného následujícího roku
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb pro uživatele návykových látek a jejich sociální okolí, zajištění optimální dostupnosti služeb pro jejich uživatele
Opatření 2.1.2	Koordináční podpora služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice služeb pro uživatele návykových látek a jejich sociální okolí (informace Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb

Priorita 2.2	Evaluace výkonnosti a dostupnosti služeb, zařazených v síti služeb. Průběžné zjišťování nových potřeb (potřebných služeb) v oblasti zdravotně sociálních služeb pro uživatele drog a jejich sociální okolí
Indikátory	Počet realizovaných aktivit. Údaje z provedených šetření, statistické údaje, provedená jednání. Informace budou dostupné: <ul style="list-style-type: none"> • Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje • Minimální síť protidrogových služeb (aktualizace)
Strategie	Sledování výkonnosti služeb, porovnání nabídky služeb a poptávky po nich včetně porovnání situace s předcházejícím obdobím, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. <i>Pro období 2012 – 2014 je prioritou hledat cestu v oblasti práce s mládeží, ohroženou rizikových chováním ve vztahu k návykovým látkám (systém včasné intervence)</i>
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)

Opatření 2.2.1	Průběžné zjišťování dostupnosti a efektivity stávajících služeb v porovnání s poptávkou po nich
Výstupy	Porovnání potřeb regionů s výkonností odborně způsobilých služeb, provedená srovnání s identifikovanými potřebami regionů kraje, počet uskutečněných jednání se zástupci samospráv (Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Efektivní pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami, zajištění jejich optimální dostupnosti
Opatření 2.2.2	Na základě ověřených informací iniciace pokrytí nově identifikovaných potřeb příslušnými službami či programy
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Výstupy	Vznik nových, odborně způsobilých služeb, případně rozšíření činnosti služeb stávajících do dosud nepodchycených regionů na základě průkazných potřeb. Údaje o změnách v síti služeb (Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Zefektivnění pokrytí území Jihočeského kraje (jednotlivých regionů) odborně způsobilými službami. Zajištění optimální dostupnosti služeb pro jejich uživatele

Oblast Snižování nabídky a prosazování práva

Priorita 3.1	Zprostředkování informací obcím k efektivnější realizaci opatření ke snižování dostupnosti tabáku a alkoholu směrem k dětem a mládeži
Indikátory	Počet oslovených a zúčastněných zástupců obcí, počet jimi realizovaných aktivit apod. Informace budou dostupné: <ul style="list-style-type: none"> • Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky kraje
Strategie	Koordinace a předávání informací/ vzdělávání příslušných pracovníků obcí (samospráv). Podpora předávání zkušeností a příkladů dobré praxe.
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů a manažerem prevence kriminality)

Opatření 3.1.1	Informační semináře pro obce v oblasti snižování dostupnosti tabáku a alkoholu, především směrem k dětem a mládeži, držení v množství menším než malém... atp. a problematika s tím související
Výstupy	Realizované informativní/ vzdělávací aktivity v této oblasti (pro samosprávy a úředníky obcí, městské/ obecní policie). Informace: VZ o realizaci protidrogové politiky kraje
Termín	průběžně
Výsledky	Zvýšení informovanosti obcí o možnostech omezování dostupnosti legálních návykových látek osobám mladším 18ti let, snížení dostupnosti těchto látek (alkohol, tabákové výrobky); zlepšení vymahatelnosti práva v přestupkovém řízení (držení v množství menším než malém), minimalizace zdravotně sociálních škod v této oblasti

Opatření 3.1.2	Zprostředkování výměny informací mezi obcemi a PČR k problematice prosazování práva (především směrem dětem a mládeži)
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, seminářů k této problematice služeb pro obce/ předané informace (kraj - obce – PČR, informace VZ o realizaci protidrogové politiky kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Zvýšení informovanosti obcí a dalších aktérů v souvisejících oblastech, snížení dostupnosti škodlivých látek (především pro děti a mladistvé), minimalizace zdravotně sociálních škod v této oblasti

Oblast koordinace a vzdělávání

Priorita 4.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje
Indikátory	Zachování stávající podoby/ struktury koordinace protidrogové politiky v Jihočeském kraji
Strategie	Pokračování v dosavadní praxi, udržení stávající podoby krajské protidrogové koordinační skupiny, posilování spolupráce s centrálními orgány a dalšími institucemi
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)

Opatření 4.1.1	Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji prostřednictvím krajské protidrogové koordinační skupiny, zachování koordinační struktury
Výstupy	Počet jednání KPKS, projednaná a konzultovaná témata. Udržení rovnoměrného zastoupení obcí/ regionů. Odezva od samotných obcí. Informace VZ o realizaci protidrogové politiky JČ kraje
Termín	Průběžně
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od obcí – optimalizace krajské politiky vzhledem k aktuálním potřebám obcí (samospráv)
Opatření 4.1.2	Posílení spolupráce s poskytovateli služeb
Výstupy	Viz. opatření 1.1.1 a 2.1.1

Priorita 4.2	Aktivní spolupráce s obcemi na rozvoji koordinace protidrogové politiky na místní úrovni
Indikátory	Počet jednání KPKS, individuálních konzultací, zprostředkované informace. Počet a kvalita místních protidrogových strategií (jiných strategických či rozvojových dokumentů – SPRSS apod.)
Strategie	Spolupráce se samosprávami obcí, účast kraje (PK) na jednáních samosprávy a účinná metodická a informační podpora obcím (nejen místním koordinátorům)
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS, školní metodik prevence)

Opatření 4.2.1	Metodická a koordinační podpora kraje obcím v přípravě a realizaci jejich přístupů k protidrogové politice na místní úrovni
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s KPKS)
Výstupy	Strategické dokumenty obcí (protidrogová strategie, komunitní plán, plán místního rozvoje apod.) se vztahem k protidrogové politice
Termín	průběžně
Výsledky	Efektivnější provázanost a zpětná vazba mezi protidrogovou politikou na místní a krajské úrovni, podíl obcí na spolufinancování místních služeb zařazených v minimální síti kraje
Opatření 4.2.2	Zprostředkování efektivnějšího přenosu informací a intenzivnější spolupráce mezi obcemi a místními školami v oblasti protidrogové politiky (především prevence)
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů)
Výstupy	Uskutečněná jednání (školní metodici, vedení škol, obce, kraj apod.). realizovaná metodická podpora pro jednotlivé, konkrétní obce (na základě jejich požadavků)
Termín	průběžně
Výsledky	Zlepšení spolupráce obcí se školami v oblasti prevence. Větší průhlednost aktivit škol pro obce, povede k intenzivnějšímu zapojení obcí (spolufinancování, další pomoc)

Priorita 4.3	Vzdělávání – iniciace a podpora
Indikátory	Počet realizovaných nebo zprostředkovaných aktivit, včasná reakce na požadavky (obcí, poskytovatelů služeb a dalších subjektů) v této oblasti v rámci kraje. Spolupráce na zavedení systému uceleného odborného vzdělávání v oblasti koordinace protidrogové politiky na celostátní úrovni
Strategie	Podpora šíření kvalitních, odborně prováděných vzdělávacích aktivit. Zprostředkování přenosu informací, koordinace, přímá realizace
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 4.3.1	Realizace aktivit, zaměřených na šíření odborných informací o protidrogové problematice mezi spolupodílející se subjekty (samospráva, úřady, další poskytovatelé služeb)
Výstupy	1. Počet realizovaných aktivit na území kraje, zajištěných nebo přímo realizovaných krajem. Participace na ostatních obdobných aktivitách na území kraje 2. Udržení realizace krajské konference, zaměřené podle potřeb koordinace protidrogové politiky na místní/ krajské úrovni v podmínkách Jihočeského kraje
Termín	1. průběžně 2. každoročně
Výsledky	Vyšší odborná úroveň spolurealizátorů protidrogové politiky na území kraje
Opatření 4.3.2	Podporovat zavedení odborného vzdělávání v oblasti koordinace protidrogové politiky na celostátní úrovni
Výstupy	Jednání a další intervence, zaměřené na podporu zavedení systému profesního vzdělávání protidrogových koordinátorů na celostátní úrovni
Termín	průběžně
Výsledky	Systémový přístup k zajištění odborné koordinace protidrogové politiky na místní úrovni povede k jejímu zefektivnění a provázanosti. Posílení postavení místních protidrogových koordinátorů jako odborníků na tuto oblast
Opatření 4.3.3	Realizovat vzdělávání místních protidrogových koordinátorů na území kraje
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávacích aktivit, zaměřených přímo na místní protidrogové koordinátory
Termín	Průběžně
Výsledky	Vyšší informovanost místních protidrogových koordinátorů, zprostředkování kontaktu s odborníky v této oblasti, posílení postavení místních protidrogových koordinátorů jako odborníků na tuto oblast

Oblast koordinace na národní úrovni

Priorita 5.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace protidrogové politiky Jihočeského kraje ve vztahu k centrálním institucím
Indikátory	Počet uskutečněných jednání na národní úrovni, zapojení do odborných pracovních skupin a poradních struktur, prezentace protidrogové politiky kraje navenek
Strategie	Využití všech možností k ovlivnění protidrogové politiky na národní úrovni směrem k akceptaci místními potřebami podložených aktivit a opatření, důsledné využívání všech možností (připomínkování zásadních dokumentů, obhajoba krajských projektů v dotačních řízeních atp.)
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 5.1.1	Posílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (RVKPP), intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na místní úrovni
Výstupy	Počet uskutečněných jednání a účastí na aktivitách realizovaných na národní úrovni
Termín	Průběžně
Výsledky	Zvýšit povědomí a respekt centrálních orgánů a dalších institucí (vzdělávacích, vědeckých apod.) o úrovni protidrogové politiky v Jihočeském kraji (potřeby obyvatel kraje, konkrétních poskytovatelů služeb atp.)

Priorita 5.2	Aktivní spolupráce s národní úrovní na plnění Akčního plánu realizace Národní strategie protidrogové politiky (2010 – 2012 a následující AP)
Indikátory	Počet skutečně realizovaných (splněných) aktivit APOD.
Strategie	Základem, vzhledem k charakteru AP, je přizvání kraje ke spolupráci na plnění těchto úkolů. Aktivní přístup kraje (KPK) je hlavní formou úspěšné spolupráce
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 5.2.1	Spolupráce na zvýšení protestovanosti uživatelů drog na infekční onemocnění
Výstupy	Souvisí s konkrétními realizovanými aktivitami.
Termín	Průběžně
Výsledky	<ul style="list-style-type: none"> aktivita AP 8.1. aktualizace manuálu pro testování na infekční onemocnění v prostředí nízkoprahových služeb; AP 8.3. zavést možnost testování nebo zprostředkování testování HIV, VHC a syfilis ve všech nízkoprahových adiktologických službách; AP 8.4. zlepšit spolupráci zdrav. zařízení s programy pro uživatele drog – včasná diagnostika a léčba infekčních onemocnění.
Opatření 5.2.2	Hodnocení protidrogové politiky kraje
Výstupy	Počet provedených hodnocení strategických dokumentů kraje v této oblasti.
Termín	Průběžně
Výsledky	Zapojení do aktivity AP č. 14.7.
Opatření 5.2.3	Efektivní koordinace protidrogové politiky na národní a místní úrovni
Výstupy	Souvisí s konkrétními realizovanými aktivitami.
Termín	Průběžně
Výsledky	<ul style="list-style-type: none"> aktivita AP 16.6. - zpracovávat strategické dokumenty kraje AP 16.7. zintenzivnění spolupráce koordinátorů drogových, školských, romských AP 16.8. – zintenzivnit spolupráci mezi kraji, PČR a NNO)
Opatření 5.2.4	Koordinace protidrogové politiky a dostupnost informací v oblasti alkoholu a tabáku (souvisí volně s aktivitami 3.1.1 a 3.1.2)
Výstupy	Vytvoření jednotného metodického pokynu v oblasti kontroly dostupnosti alkoholu a tabákových výrobků osobám do 18 let
Termín	Průběžně
Výsledky	Účast na aktivitě AP č. 20.7.

Oblast Informace - výzkum – hodnocení

Priorita 6.1	Zvyšování informovanosti veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje
Indikátory	Zveřejněné koncepční, odborné a metodické materiály a dokumenty, tiskové zprávy, informace o realizovaných aktivitách prezentované v médiích
Strategie	Zveřejnění všech relevantních materiálů, souvisejících s realizací protidrogové politiky kraje, včetně odborných textů. Aktivní poskytování informací, týkajících se realizace protidrogové politiky Jihočeského kraje (obce, média, poskytovatelé služeb, další subjekty)
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 6.1.1	Zprostředkování informací o realizaci protidrogové politiky kraje směrem k veřejnosti a dalším subjektům
Výstupy	Počet zveřejněných koncepčních a strategických dokumentů (na webu kraje). Poskytnuté informace (směrem k veřejnosti, médiím, obcím, poskytovatelům služeb a dalším subjektům)
Termín	průběžně
Výsledky	Zajištění informovanosti obyvatel Jihočeského kraje (a relevantních subjektů) o realizaci protidrogové politiky. Včasné předávání aktuálních a potřebných informací zajistí lepší orientaci v této problematice, usnadní dostupnost potřebných služeb a kontakt s nimi

Priorita 6.2	Aktivní spolupráce s obcemi na zvyšování informovanosti veřejnosti a dalších subjektů o realizaci protidrogové politiky obcí Jihočeského kraje
Indikátory	Informace, dostupné na místní úrovni
Strategie	Předávání informací, metodická podpora, poskytování informativních materiálů a příslušných dokumentů
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 6.2.1	Spolupráce se samosprávami obcí – zajištění / zprostředkování informování členů samospráv, pracovníků obecních úřadů a obyvatel obcí o konkrétních otázkách protidrogové politiky
Výstupy	Aktivita, realizované na základě požadavků obcí na zajištění jejich informovanosti (nebo informovanosti jejich občanů). Uskutečněná jednání, semináře, vzdělávací aktivity
Termín	průběžně
Výsledky	Orientace samospráv a obecních úřadů v této problematice. Usnadnění kontaktu obyvatel s relevantními službami. Zajištění informovanosti samospráv, místních úřadů a obyvatel obcí o realizaci protidrogové politiky. Včasné předávání aktuálních a potřebných informací zajistí lepší orientaci v této problematice, usnadní dostupnost potřebných služeb pro občany obcí a usnadní kontakt s nimi

Priorita 6.3	Udržet stávající systém sběru dat o situaci v oblasti protidrogové politiky Jihočeského kraje
Indikátory	Zveřejněné statistické údaje, vypovídající o situaci v oblasti užívání návykových látek a řešení této problematiky v Jihočeském kraji. Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v Jihočeském kraji
Strategie	Mapování situace, sledování a popis vývoje v této oblasti, pravidelné zveřejňování těchto informací
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 6.3.1	Zpracování Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje
Výstupy	Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje
Termín	Každoročně, do 31. 5. příslušného následujícího roku
Výsledky	Exaktní, doložitelné a ověřitelné informace o stavu drogové problematiky v Jihočeském kraji. Podklad pro preventivní, sociální a zdravotní intervence

Oblast Financování

Priorita 7.1	Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti protidrogové politiky z rozpočtu Jihočeského kraje
Indikátory	Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu protidrogové politiky v příslušném období
Strategie	Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 7.1.1	Udržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do Minimální sítě služeb na základě identifikovaných potřeb (zajištění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, průběžné navyšování alokace na základě ekonomické situace – inflace apod.). <i>Navazuje na opatření 1.1.1; 2.1.1; 4.3.1</i>
Výstupy	Celková výše podpory služeb a aktivit, zařazených do Minimální sítě protidrogových služeb na území jihočeského kraje. Počet podpořených služeb, realizovaných programů, kontaktovaných a léčených klientů. Počet účastníků programů primární prevence
Termín	každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji, tímto se kraj podílí na předcházení vzniku závislosti na návykových látkách (prevence v obecné populaci), včasném řešení problémů, spojených s užíváním návykových látek a minimalizaci zdravotních a sociálních rizik nejen pro jejich uživatele, ale i pro obecnou populaci

Opatření 7.1.2	Podpora rozvoje sítě služeb na základě identifikovaných potřeb – vznik nových služeb (na základě identifikovaných potřeb – doplnění místní a typové dostupnosti protidrogových služeb, souběžně s navýšením alokovaných prostředků – tak, aby se rozvoj sítě služeb nedotkl služeb stávajících). <i>Navazuje na opatření 1.2.2; 2.2.2</i>
Výstupy	Výše podpory služeb a aktivit, identifikovaných jako potřebné a nově zařazených do Minimální sítě protidrogových služeb na území jihočeského kraje. Počet nových, z rozpočtu kraje podpořených služeb a realizovaných programů (kontaktování a léčení klienti, počet účastníků nových programů primární prevence)
Termín	průběžně
Výsledky	Zefektivnění (ve smyslu dostupnosti) služeb, zaměřených na předcházení vzniku závislosti na návykových látkách (prevence v obecné populaci); včasné řešení problémů, spojených s užíváním návykových látek a minimalizaci zdravotních a sociálních rizik

Opatření 7.1.3	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy (Podpora minimální sítě protidrogových služeb; Podpora protidrogové politiky Jihočeského kraje); průběžná optimalizace těchto GP z hlediska zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele (<i>souvisí s opatřením 4.1.3.</i>)
Výstupy	Zachování existence mechanismů finanční podpory – grantové programy
Termín	průběžně
Výsledky	Vyhlášené grantové programy na podporu protidrogové politiky, založené na identifikovaných potřebách kraje a odbornosti přístupů k jejich řešení

Priorita 7.2	Zajištění spolufinancování služeb v oblasti protidrogové politiky z ostatních zdrojů
Indikátory	Celkový objem finančních prostředků na realizaci protidrogové politiky v prioritních oblastech v Jihočeském kraji, definovaných v této Strategii a souvisejících koncepčních dokumentech (Min. síť) z ostatních zdrojů
Strategie	Aktivní role kraje (protidrogového koordinátora) při získávání finančních zdrojů na podporu místní protidrogové politiky
Gestor	OSVZ (protidrogový koordinátor)

Opatření 7.2.1	Aktivní spolupráce s centrálními orgány (RVKPP, ministerstva) při podpoře projektů/ služeb, realizovaných na území kraje
Výstupy	Celkový objem získaných finančních prostředků, počet podpořených služeb a programů ze strany centrálních orgánů (RVKPP, MPSV, MZ, MŠMT). Počet uskutečněných jednání a konzultací
Termín	každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního financování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji z veřejných rozpočtů
Opatření 7.2.2	Aktivní spolupráce s obcemi kraje při zajištění spolufinancování projektů/ služeb, realizovaných na území kraje z obecních zdrojů
Výstupy	Celkový objem získaných finančních prostředků, počet podpořených služeb a programů ze strany obcí. Počet uskutečněných jednání a konzultací
Termín	každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního financování služeb a aktivit protidrogové politiky v Jihočeském kraji. Inicializace zájmu obcí o aktivity protidrogové politiky, určené jejich občanům

Zpracoval Mgr. Marek Nerud, krajský protidrogový koordinátor

6/ POUŽITÉ STRATEGICKÉ A JINÉ DOKUMENTY

dokumenty, využité pro tvorbu této části Koncepce OPHČ:

Zákon č.129/2000 Sb. o krajích

Zákon č.379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 až 2009 (včetně Akčního plánu)

Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2005 – 2009 (včetně Akčního plánu)

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje 2011 – 2013

Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v České republice, NMS Praha (za roky 2005 až 2007)

Výroční zprávy o realizaci protidrogové politiky Jihočeského kraje (za roky 2005 až 2008)

„Analýza institucionálního kontextu drogových služeb JČ kraje - návrh minimální sítě drogových služeb Jihočeského kraje (závěrečná zpráva studie)“

Sdružení Podané ruce Brno, 2004, PhDr. Jiří Libra, Bc. Pavel Novák

Zadavatel studie: Jihočeský kraj

„Analýza situace a potřeb v oblasti léčby a následné péče uživatelů návykových látek v Jihočeském kraji“ (závěrečná zpráva)

WHITE LIGHT I, o. s. Ústí nad Labem, 2006, Radimecký, J., (Ed.), Kormaňáková, B., Solčány, J., Zahálka, M. a Zim, M.

Zadavatel studie: Jihočeský kraj

„Návrh optimalizace sítě kontaktních a poradenských služeb v České republice“ (oblasti protidrogové politiky zaměřené především na snižování rizik)“. Jiří Libra, Pavel Novák, 2005-2006 (pracovní text pro RVKPP)

„Nákladovost drogových služeb“. Srovnání let 2001 a 2004. Nízkoprahové služby. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2005

Návrh optimalizace sítě v oblasti protidrogové politiky, zaměřené na snižování rizik - Kontaktní centra a Terénní programy.“ Jiří Staníček, 2005 (pracovní text pro RVKPP)

STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE JIHOČESKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2012 - 2014

Obsah

- 1. ÚVOD**
- 2. SOUČASNÝ STAV V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE JIHOČESKÉHO KRAJE**
- 3. CÍLOVÉ SKUPINY**
 - 3.1. Děti a mládež
 - 3.2. Rodiče a zákonní zástupci
 - 3.3. Pedagogičtí pracovníci
 - 3.4. Specifické cílové skupiny
- 4. VÝCHODISKA A CÍLE STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE JIHOČESKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2012 – 2014**
 - 4.1. Hlavní cíle
 - 4.2. Specifické cíle
 - 4.3. Rozpracované specifické cíle a priority na období 2012 – 2014

1. ÚVOD

Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2012 – 2014⁴ (dále jen „Strategie JČK“), plynule navazuje na Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2010 – 2011.

Strategie je zpracována na základě koncepčních materiálů vycházejících z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy, č. j. 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 - 2012, z výstupů pravidelných jednání a zkušeností pracovní skupiny (kterou tvoří metodici prevence v PPP), z dlouhodobých cílů a zkušeností stanovených strategiemi OSVZ, koncepčních a strategických dokumentů Jihočeského kraje, které se touto problematikou zabývají.

Nová Strategie Jihočeského kraje by měla reagovat na priority a cíle z Národní strategie ministra školství, mládeže a tělovýchovy. Nová Strategie prevence rizikového chování ministra školství, mládeže a tělovýchovy se bude tvořit tento rok, a bude na období 2013 – 2018, vzhledem k tomu bude v roce 2012 využito zkušeností s plněním Strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže Jihočeského kraje na období 2010 – 2011, kde se bude pokračovat v plnění jednotlivých specifických cílů a priorit. Ve Strategie Jihočeského kraje jsou rozpracovány obecné a specifické cíle do jednotlivých opatření, definující aktivity směřující k očekávaným výstupům a výsledkům.

Strategie JČK bude analyzovat současnou situaci v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních kraje, zakotví pravidla spolupráce na vertikální i horizontální rovině s dotčenými odbory kraje, NNO a dalšími subjekty, které v primární prevenci RCH působí. Cílem Strategie JČK je vytyčit školám, školským zařízením a dalším subjektům v dané oblasti směr v návaznosti na jejich potřeby, možnosti, podmínky a konkrétní situace. Spolupracovat s MŠMT ČR při tvorbě a následném přijetí zákona o prevenci a snížení přímé míry vyučovací povinnosti školních metodiků prevence. Novou aktivitou oddělení prevence a humanitních činností odboru je pořádání krajských konferencí k prevenci rizikového chování. První Krajská konference prevence rizikového chování se uskuteční v roce 2012.

⁴ *Strategie byla zpracována v souladu s Národním programem rozvoje vzdělávání, tzv. Bílou knihou, s Akčním plánem Evropské unie boje proti drogám, s Usnesením vlády ČR č. 1305 o Národní strategii protidrogové politiky na období 2005 - 2009, dokumentem WHO Zdraví pro všechny 21. století – Cíl 12 a s Usnesením vlády č. 1046 k Dlouhodobému programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky Zdraví pro všechny ve 21. století. Strategie prevence sociálně patologických jevů je současně plně v souladu se Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek, dokumentu MŠMT z roku 2005 - 2008 a 2009 – 2013.*

Primární prevence je zaměřena zejména na minimalizaci výskytu a vlivu rizikových faktorů přispívajících ke vzniku a rozvoji sociálně patologických jevů a současně na podporu protektivních faktorů, které přispívají k úspěšné socializaci dětí a mladých lidí. Základním principem prevence rizikového chování u dětí a mládeže proto jsou výchova ke zdravému životnímu stylu, podpora osvojování si pozitivního sociálního chování a rozvoje sociálních kompetencí vedoucí k harmonickému rozvoji osobnosti. Podstatou primární prevence je kontinuita, systematičnost a komplexnost preventivního působení s ohledem na věk dítěte a jeho aktuální prožívání světa.

Strategie JČK klade především důraz na specifickou primární prevenci, to znamená na aktivity a služby, které se zaměřují na populaci, u které lze v případě jejich absence očekávat rizikový vývoj, a která se snaží předcházet, co nejdéle oddálit jeho výskyt nebo minimalizovat jeho možné nepříznivé dopady pro jednotlivce, rodiny a místní společenství. Specifické primárně-preventivní programy se tedy explicitně zaměřují na určitou cílovou skupinu a snaží se hledat způsoby, jak předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování.

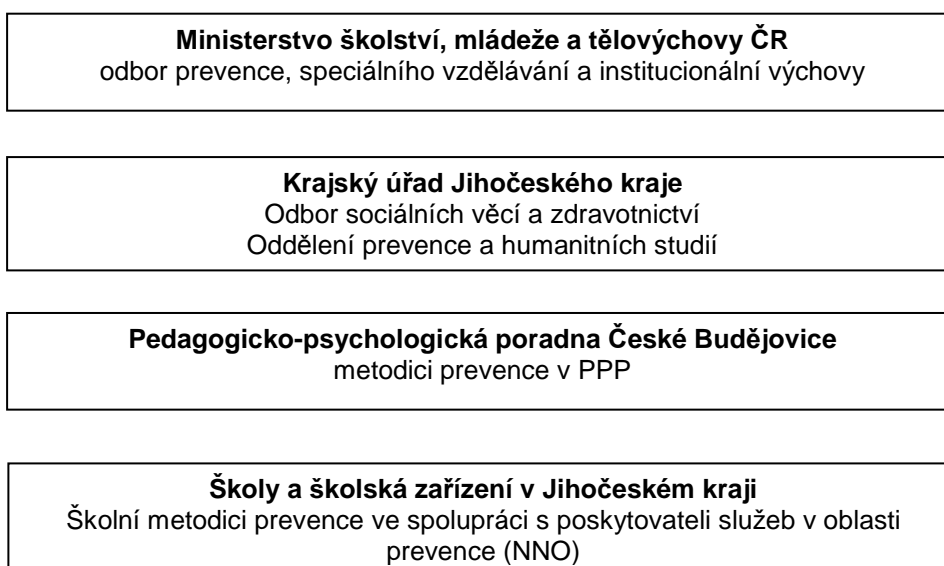
Pod pojmem rizikové chování se v kontextu této strategie rozumí zejména předcházení následujícím rizikovým jevům v chování žáků:

- záškoláctví
- šikana, násilí
- divácké násilí
- kriminalita, delikvence, vandalismus
- závislost na politickém a náboženském extremismu, rasismus, xenofobie
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „UNL“)
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími nemocemi šířícími se krevní cestou
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- ohrožení mravností a mravní výchovy mládeže
- komerční sexuální zneužívání dětí (psychické týrání, zanedbávání, systémové týrání atd.)
- syndrom týraných a zneužívaných dětí
- kyberšikana a sní spojené další jevy například stalking, sexting, hoax, grooming apod.

2. SOUČASNÝ STAV V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ JIHOČESKÉHO KRAJE

Páteří systém prevence rizikového chování u dětí a mládeže tvoří Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, odbor prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy, sekce "Prevence rizikového chování". MŠMT vydává a připravuje strategické dokumenty v oblasti prevence rizikového chování u dětí a mládeže pro daní období, legislativně vymezuje aktivity v rámci preventivních aktivit na školách a školských zařízeních.⁵ Krajský úřad Jihočeského kraje, Krajská pedagogicko-psychologická poradna a její detašovaná pracoviště v okresech (České Budějovice, Český Krumlov, Písek, Prachovice, Strakonice, Jindřichův Hradec a Tábor), školy a školská zařízení a pracovníci zařazení do organizační struktury těchto zařízení s odpovědností za zajištění a realizaci preventivních opatření v obvodu působení.

Páteř prevence rizikového chování ve školství

V Jihočeském kraji se oblastí prevence rizikového chování zabývá v samostatné působnosti oddělení prevence a humanitní činnosti, odbor sociálních věcí a zdravotnictví Krajského úřadu.

V oblasti prevence rizikového chování plní oddělení řadu úkolů. Jednak je to stanovování základních strategií v daných oblastech, stanovení priorit na budoucí období, podpora vytváření struktury subjektů realizujících či spolupodílejících se na vytyčených prioritách a v neposlední řadě podpora vytváření materiálních, personálních, a finančních podmínek nezbytných pro vlastní realizaci prevence ve školství. Na Oddělení prevence a humanitní činnosti zabezpečuje tuto funkci krajská školská koordinátorka prevence. Jejím úkolem je vytvářet a inovovat krajské koncepce, spolupracovat s dotčenými odbory Krajského úřadu jihočeského kraje (protidrogovým koordinátorem, manažerem prevence kriminality, OŠMT a dalšími subjekty participujícími na řešení problematiky prevence na úrovni kraje) a především s Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou.

⁵ Zdroj: MŠMT, *Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti Ministerstva školství, mládeže a sportu na období 2005 - 2008 a 2009 - 2012.*

V úzké spolupráci s metodiky prevence v PPP monitoruje ve školách a školských zařízeních v Jihočeském kraji realizaci Minimálně preventivních programů a navazujících aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Provádí kontrolu a připravuje vyhodnocení Minimálně preventivních programů a dalších aktivit škol a školských zařízení v oblasti prevence rizikového chování v kraji. Účastní se porad se školními a okresními metodiky prevence v jednotlivých okresech. Je členkou výboru krajských školských koordinátorů prevence při MŠMT ČR, podílí se na výběru projektů v dotačním programu MŠMT ČR ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Spolupracuje s odborem pověřeným koordinací prevence na MŠMT ČR. Pracuje jako členka krajské protidrogové koordinační skupiny a prevence kriminality.

Velmi úzce spolupracuje s krajským protidrogovým koordinátorem, manažerem prevence kriminality, s metodikem sociální prevence, koordinátorem romských poradců, odborem školství, mládeže a tělovýchovy.

Jihočeský kraj každoročně vyčleňuje z rozpočtu finanční prostředky na prevenci rizikového chování. Další finanční prostředky jsou poskytovány školám, školským zařízením a NNO ze státního rozpočtu z MŠMT. Výše finančních prostředků znázorňuje tabulka.

rok	2008	2009	2010	2011
Oblast	Protidrogová primární prevence/prevence ostatních SPJ	Protidrogová primární prevence/prevence ostatních SPJ	Protidrogová primární prevence)	Protidrogová primární prevence
Dotace Jihočeský kraj	1 046 980 Kč / 1 000 000 Kč	1 390 000 Kč / 990 000 Kč	1 101 107 Kč	920 000 Kč
Oblast	Program I. MŠMT - na podporu aktivit v oblasti prevence soc. patologických jevů u dětí a mládeže	Program I. MŠMT - na podporu aktivit v oblasti prevence soc. patologických jevů u dětí a mládeže	Dotační program MŠMT pro oblast prevence rizikového chování	Dotační program MŠMT pro oblast prevence rizikového chování
Dotace MŠMT	960 000 Kč	990 000 Kč	1 234 900 Kč (7 projektů škol a 3 projekty NNO)	1 784 000 Kč (12 projektů škol a 4 projekty NNO)

3. CÍLOVÉ SKUPINY

3.1. Děti a mládež

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je především výchovně působit na děti a mladé lidi, aby převzali odpovědnost za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jejich věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- s přiměřenými sociálními dovednostmi
- schopné řešit problémy, případně schopné nalézt pomoc pro jejich řešení
- s poučeným postojem k návykovým látkám a dalším formám rizikového chování
- aktivně se podílející a ze strany dospělých zapojovanými do tvorby kvalitního prostředí a životních podmínek

Mají-li být aktivity primární prevence rizikového chování úspěšné, nemohou se zaměřovat pouze na děti a mladé lidi, ale i na dospělé, kteří hrají v procesu výchovy a vzdělávání dětí a mladých lidí významnou roli především jako dospělí vzory.

3.2. Rodiče, zákonní zástupci

Rodiče či zákonní zástupci dětí a mladých lidí patří mezi jednu z nejdůležitějších cílových skupin, odpovídají za všestranný vývoj svých dětí, což ve smyslu rodinného práva představuje odpovědnost za výchovu a vzdělávání dítěte včetně preventivního působení ve vztahu k rizikovým formám chování, stejně jako za péči o osobu dítěte, jeho zastupování v právních vztazích a správu jeho majetku.

3.3. Pedagogičtí pracovníci

Úkolem učitele není jen vyučovat, nýbrž i vychovávat. Proto předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog odborně vzdělaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti dětí. Je potřebné, aby se mezi třídou a učitelem vytvořilo prostředí důvěry stejně jako porozumění. Děti se potom nebojí svěřit učiteli se svými problémy a ten může pomáhat dítěti, například formou spolupráce s rodiči případný problém vyřešit.

3.4. Specifické cílové skupiny

Mezi specifickou cílovou skupinu řadíme především poskytovatele preventivních aktivit, kteří působí ve školách či školských zařízeních:

- okresní metodici prevence (pracovníci pedagogicko-psychologických poraden)
- školní metodici prevence (vybraní pedagogové ve školách a školských zařízeních)
- neziskové organizace, které přímo vykonávají specifickou primární prevenci
- nestátní neziskové organizace zabezpečující zejména aktivity, které v systému prevence chybí (péče o mladé uživatele návykových látek, raná péče o děti ze sociálně rizikového prostředí a o předškolní hyperaktivní děti, apod.)

3.5. Veřejnost

Veřejnost může významným způsobem přispívat k vytváření a ovlivňování žádoucích sociálních norem a prostředí, které může rizikové chování podporovat nebo je naopak minimalizovat (např. tolerance společnosti vůči nadměrnému užívání alkoholu, tolerance prodeje alkoholu a tabáku nezletilým). Hlavním cílem aktivit primární prevence rizikového chování vůči veřejnosti, je proto snaha zapojovat veřejnost do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím zvyšování povědomí o rizikovém chování, vlivu rizikových a protektivních faktorů a preventivních opatření realizovaných ve snaze výskyt rizikového chování v jednotlivých městech kraje minimalizovat.

4. VÝCHODISKA A CÍLE STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ JIHOČESKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2012 - 2014

4.1 Hlavní cíle

- snížení a/nebo stabilizace nárůstu rizikových forem chování mezi dětmi a mladými lidmi, za použití těchto nástrojů:
 - vymezení organizačního a institucionálního rámce prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti Jihočeského kraje a jeho vytvoření/vybudování v praxi
 - výchova dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu
 - rozvoj a podpora sociálních kompetencí u všech cílových skupin

Ke splnění hlavních cílů přispějí specifické cíle, které budou dále podrobněji rozpracovány.

4.2 Specifické cíle

- zajistit dostupnost efektivní primární prevence rizikového chování pro děti a mládež na území kraje
- přispět ke zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence rizikového chování
- vybudovat systém efektivní a kvalitní koordinace aktivit a subjektů zapojených do realizace preventivních aktivit v Jihočeském kraji
- zvýšit informovanost veřejnosti o tématu prevence rizikového chování, roli veřejnosti v ní a o realizovaných opatřeních
- zlepšit stávající systém koordinace prevence rizikového chování propojováním horizontální a vertikální úrovně (státní správu, státní i nestátní organizace, které realizují služby v oblasti prevence rizikového chování).

Způsob a prostředky vedoucí k naplňování jednotlivých specifických cílů, jsou podrobně dále rozpracovány v kapitole č. 4. 3. (Rozpracované specifické cíle a priority na období 2012 - 2014).

4.3. Rozpracované specifické cíle a priority na období 2012 – 2014

OBLAST KOORDINACE (Formulované specifické cíle a priority pro období 2012 – 2014)

Priorita 1.1. Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.

Aktivita:

1.1.1: Metodické a koordinační setkávání s metodiky v PPP rizikového chování. Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji.

Priorita 1.2. Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.

Aktivita:

1.2.1: Navázat intenzivnější spolupráci, koordinaci a komunikaci s obcemi, zprostředkovat prohloubení spolupráce mezi obcemi a školami v prevenci rizikového chování.

1.2.2: Prohloubení spolupráce a koordinace mezi OSVZ (krajskou koordinátorkou prevence) a OŠMT.

Priorita 1.1.	Udržení stávajícího systému koordinace a metodického vedení prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Jihočeském kraji.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Počet setkání pracovní skupiny primární prevence Účast na jednání KKS RCH Zápisy ze setkání pracovních skupin (KKS RCH) Posuzování projektů Vzájemné poskytování informací o realizovaných programech specifické primární prevence na území Jihočeského kraje

Aktivita 1.1.1.	Metodické a koordinační setkávání s metodiky v PPP rizikového chování (SPJ). Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	V rámci běžných nákladů KÚ
Výstupy	Počet a účast na jednáních KKS RCH (cca 4 jednání ročně), projednání a konzultace aktuální tematiky. Zápisy jednání pracovní skupiny. Posuzování projektů.
Milníky/Termín	Průběžně (několikrát ročně)
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od krajské koordinátorky prevence = školní metodici prevence. Zkvalitnění komunikace mezi všemi subjekty (nejčastěji prostřednictvím krajské koordinační skupiny prevence rizikového chování KRAJ → Okresní metodici → ŠMP) a zachování její struktury.

Priorita 1.2.	Zlepšení a vytvoření funkčního systému spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti primární prevence.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Spolupráce se samosprávami obcí, zejména: Účast kraje na jednáních samosprávy Počet setkání s obcemi, krajem a poskytovateli služeb Zápisy z realizovaných setkání Vzájemné poskytování informací o realizovaných programech na území kraje Společně realizované aktivity Účast na pracovních poradách a jednáních pořádaných MŠMT Spolupráce na tvorbě koncepčních, rozvojových a strategických dokumentů Výměna informací Strategické dokumenty obcí k prevenci

Aktivita 1.2.1.	Navázat intenzivnější spolupráci, koordinaci a komunikaci s obcemi, zprostředkovat prohloubení spolupráce mezi obcemi a školami v prevenci rizikového chování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	V rámci běžných nákladů KÚ, obcí.
Výstupy	Počet realizovaných setkání. Přínosy a konzultace strategických materiálů. Vytvořené strategické materiály a aktivity realizované na jejich základě v praxi.
Milníky/Termín	Průběžně (několikrát ročně)
Výsledky	Lepší komunikace obcí se školami. Vzájemné předávání informací. Zjištění situace drogové scény obcí a účinná zpětná vazba. Obce se více budou podílet na finančním zajištění preventivních aktivit. Efektivnější programy a intenzivnější komunikace s obcemi.

Aktivita 1.2.2.	Prohloubení spolupráce a koordinace mezi OSVZ (krajskou koordinátorkou prevence) a OŠMT.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH), OŠMT
Finanční zdroje	V rámci běžných nákladů KÚ
Výstupy	Počet pravidelných setkání s pracovníky OŠMT Zápisy ze setkání

	Meziodborová komunikace a informovanost OSVZ = OŠMT (telefonická, e-mailová, ústní).
Milníky/Termín	Několikrát ročně
Výsledky	Úzká spolupráce odboru sociálních věcí a zdravotnictví s odborem školství krajského úřadu Jihočeského kraje v oblasti preventivních aktivit. Vzájemné předávání informací. Poznat více problematiku školství a nastavení intenzivnější spolupráce s řediteli škol a školských zařízení.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2012..... 0,- Kč

Rok 2013..... 0,- Kč

Rok 2014..... 0,- Kč

Oblast Vzdělávání (Formulované specifické cíle a priority pro období 2012 – 2014)

Priorita 2.1. Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.

Aktivity:

2.1.1: *Realizace krajské konference pro odbornou veřejnost na téma prevence rizikového chování.*

2.1.2: *Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti rizikového chování, které by měly být zaměřeny na zvyšování odborné úrovně v oblasti prevence rizikového chování.*

2. Oblast Vzdělávání

Priorita 2.1.	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb v oblasti primární prevence.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Odborně prováděné vzdělávací semináře pro školní metodiky prevence a další pedagogické pracovníky Počet účastníků na vzdělávacích seminářích Počet odborníků a počet široké veřejnosti Zprávy o realizovaných aktivitách publikované v médiích z monitoringu tisku Koordinované zapojení všech subjektů do informačních aktivit o realizovaných opatřeních PP RCH Medializace, koordinace, přímá realizace

Aktivita 2.1.1.	Realizace krajské konference pro odbornou veřejnost na téma prevence rizikového chování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	KÚ, sponzoři, OP LZZ
Výstupy	Program konference, sborník abstrakt a textů konference, prezentace přednášejících umístěné na webu a zpřístupněné odborné veřejnosti apod.
Milníky/Termín	2012, 2013, 2014 (každoročně)
Výsledky	Zvýšení povědomí odborné veřejnosti o prevenci rizikového chování, poskytovaných službách a zlepšování zdravého životního stylu. Vyjasnění základních pojmů v oblasti prevence rizikového chování.

Aktivita 2.1.2.	Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti rizikového chování, které by měly být zaměřeny na zvyšování odborné úrovně v oblasti prevence rizikového chování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH), externí řešitel
Finanční zdroje	KÚ
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávacích akcí – počet seminářů. Počet účastníků.
Milníky/Termín	2012, 2013, 2014
Výsledky	Zvýšení kvality prevence rizikového chování a zkvalitnění odborné úrovně primární prevence ve školách a školských zařízeních. Spojení teoretických základů s praxí.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2012: 75 000,-Kč (65 000,- Kč konference +10 000,- Kč vzdělávací seminář, lektorné – nákup služeb)

Rok 2013: 75 000,-Kč (65 000,- Kč konference +10 000,- Kč vzdělávací seminář, lektorné – nákup služeb)

Rok 2014 : 75 000,-Kč (65 000,- Kč konference +10 000,- Kč vzdělávací seminář, lektorné – nákup služeb)

Oblast Financování (Formulované specifické cíle a priority pro období 2012 – 2014)

Priorita 3.1. Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.

Aktivita:

3.1.1: *Podpora a rozvoj programů zajišťující specifickou primární prevenci.*

3.1.2: *Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.*

3.1.3: *Aktivní spolupráce s MŠMT na zajištění stávajících mechanismů finanční podpory*

Priorita 3.2. Inicie navýšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.

Aktivita:

3.2.1: *Spolufinancování specifické primární prevence rizikového chování z rozpočtu OŠMT.*

3.2.2: *Inicie (aktivní vyhledávání) dalších možností financování.*

Priorita 3.1.	Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření. Další finanční zdroje.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • Výše finančních prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu specifické primární prevence • Finanční prostředky z MŠMT • Počet jednání koordinátorky prevence RCH s cílem získávat další finanční zdroje na podporu specifické primární prevence • Výše finančních prostředků na realizaci aktivit PP RCH pocházejících z dalších zdrojů

Aktivita 3.1.1.	Podpora a rozvoj programů zajišťující specifickou primární prevenci.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH) ve spolupráci s KKS RCH
Finanční zdroje	MŠMT, KÚ, obce
Výstupy	Počet a přehled podpořených programů (školy/školská zařízení/ organizace). Výše finančních prostředků pro tyto programy. Závěrečné zprávy (počet realizovaných programů, cílová skupina atd.).
Milníky/Termín	Po celou dobu trvání strategie – výroční zpráva
Výsledky	Udržení podpory programů specifické primární prevence ve spolupráci s NNO realizující programy PP, obecními policiemi, obcemi, PIS Policie ČR atd. Zvýšení věkové hranice prvního užití drogy, zlepšení psychosociálních dovedností cílových skupin, omezení výskytu projevů rizikového chování.

Aktivita 3.1.2.	Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH)
Finanční zdroje	KÚ
Výstupy	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory – průběžná optimalizace GP a možnost zefektivnění jak pro administrátory, tak pro žadatele (zjednodušení GP).
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Navýšení finančních prostředků a rozdělení již stávajících finančních prostředků kraje na jednotlivé grantové programy.

Aktivita 3.1.3.	Aktivní spolupráce s MŠMT na zajištění finanční mechanismů podpory – dotační program MŠMT ČR ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH), MŠMT
Finanční zdroje	MŠMT
Výstupy	Participace na dotačních řízeních pro oblast prevence rizikového chování vyhlašované MŠMT.
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Zajištění vhodného a efektivního financování služeb a aktivit specifické primární prevence rizikového chování v Jihočeském kraji.

Priorita 3.2.	Iniciace navyšování finančních prostředků kraje za účelem zachování kontinuity a stability systému specifické primární prevence rizikového chování.
Ukazatele/indikátory	<ul style="list-style-type: none"> • Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu specifické primární prevence • Vyjednávání financí z rozpočtu OŠMT • Jednání na úrovni samosprávy kraje

Aktivita 3.2.1.	Spolufinancování specifické primární prevence rizikového chování z rozpočtu OŠMT.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH)
Finanční zdroje	KÚ - OŠMT
Výstupy	Jednání s vedoucím odboru OŠMT a zástupci samosprávy.
Milníky/Termín	2012, 2013, 2014
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit specifické primární prevence v Jihočeském kraji.

Aktivita 3.2.2.	Iniciace (aktivní vyhledávání) dalších možností financování.
Gestor	OSVZ (krajská koordinátorka prevence RCH)
Finanční zdroje	Jiné zdroje (ČEZ, E. ON, OP LZZ atd.)
Výstupy	Komunikace s firmami (ČEZ, E. ON atd.) a aktivní hledání dalších možných finančních zdrojů (ROP, OP LZZ), distribuce informací o případných nových finančních zdrojích poskytovatelům služeb, školám a školským zařízením.
Milníky/Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Navýšení finančních prostředků, za účelem efektivního financování aktivit specifické primární prevence rizikového chování ve školy a školských zařízeních.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2012: 1,5 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje na specifickou drogovou prevenci (viz. Strategie drogové problematiky) + 1 mil. Kč – ostatní projevy rizikového chování.

Rok 2013: 1,5 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje na specifickou drogovou prevenci (viz. Strategie drogové problematiky) + 1 mil. Kč – ostatní projevy rizikového chování.

Rok 2014: 1,5 mil. Kč – grantový program Jihočeského kraje na specifickou drogovou prevenci (viz. Strategie drogové problematiky) + 1 mil. Kč – ostatní projevy rizikového chování.

Zpracovala Mgr. Pavlína Čalounová, koordinátor prevence rizikového chování

1. Úvod

1.1 Stručný popis oblasti

Problematicke sociálního začleňování je věnována rostoucí pozornost Evropské unie jako celku tak i jednotlivými členskými zeměmi. Představuje proces změny vnějších podmínek pro vytváření přiměřené nabídky konkrétních možností a příležitostí znevýhodněným jednotlivcům nebo skupinám k překonání rizik sociálního vyloučení.

Vychází z obecného konceptu sociálního vyloučení⁶, který odráží nerovnost jednotlivců nebo celých skupin obyvatelstva v jejich účasti na životě společnosti, tj. v přístupu k základním zdrojům společnosti (k zaměstnání, bydlení, sociální ochraně, zdravotní péči, vzdělání a službám) a je trvalým předmětem zájmu teoretiků i diskutovaným tématem odborníků v této oblasti. Má úzkou vazbu na širší politická témata související s prioritními cíli; zejména dosažení konkurenceschopnosti a trvalé prosperity naší země. Předpokladem jejich dosažení je reálně existující sociální soudržnost ve společnosti.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 3 odst. b) až f) definuje základní pojmy v oblasti sociálního začleňování, kterými jsou nepříznivá sociální situace, sociální vyloučení a sociální začleňování.

Sociálním vyloučením je rozuměno vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

Sociální začleňování je definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Rozdílné přístupy a názorové postoje k problematice jsou ovlivňovány nejen míněním veřejnosti zejména místní a regionální úrovně, ale i očekáváním brzkých pozitivních výsledků. Malý pokrok bývá obvykle hodnocen jako nicotný vzhledem k objemu přetrvávajících problémů. Situace svádí k přijímání jednoduchých represivních řešení, vedoucím k napětí ve společnosti a otevřeným projevům násilí vůči těmto osobám.

Předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků se stává naléhavou prioritou politiky vlády, situací sociálně vyloučených se bude zabývat *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení (Usnesení vlády ze dne 23. března 2009)*.

Tento aktuální trend reflektuje také tato koncepce. Současně se odvíjí i od počínajícího procesu transformace sociálních služeb, naplňování aktuálních potřeb skupin obyvatel nejvíce ohrožených sociálním vyloučením, které jsou cílovými skupinami této koncepce.

Realizace vhodných projektů a programů se neobejde bez inovativních přístupů, bez nových forem využívání již existujících institucí, nových forem vyhledávání klientů a nových forem práce s nimi, k formulování nových potřeb a forem v poskytování sociálních služeb. To předpokládá současně dostatečné finanční zajištění těchto potřeb.

Koncepce ve stanovených prioritách vymezuje základní oblasti pro nastavení procesu sociálního začleňování. Vychází ze stěžejního strategického dokumentu - Programu rozvoje Jihočeského kraje pro období do roku 2013, kde je koncepcí řešená problematika zahrnutá v opatřeních prioritní osy 2 Lidské zdroje a sociální soudržnost a Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje. Dále reflektuje Národní akční plán sociálního začleňování 2004-2006⁷ a dalších let⁸, strategické materiály centrálních orgánů, zejména Koncepci romské integrace a Koncepci integrace cizinců.

⁶ Sociálním vyloučením se obecně rozumí určitá forma izolace sociální skupiny, která má za následek omezený přístup ke kulturnímu a sociálnímu kapitálu společnosti a v participaci na běžném sociálním životě (Rabušic, L.: *Koho Češi nechťejí? O symbolické sociální exkluzi v české společnosti*. Sociální studia 5, 2000, s. 67-85.

⁷ Usnesení vlády č. 730 ze dne 21. července 2004

Nabytím účinnosti nově přijatých právních předpisů v sociální oblasti 1. 1. 2007 (tak jak je uvedeno v koncepci z r. 2006) byly významným způsobem upraveny legislativní podmínky činnosti v této oblasti.

Stanovené **PRIORITY** koncepce vycházejí z povinnosti kraje uložené zákonem 129/2000 Sb., o krajích, ostatní stanovené priority spadají pod samostatnou působnost kraje
ustanovením § 67 odst. 1, písm. c)

poskytovat odbornou a metodickou pomoc obcím, vyplývající z působnosti obcí a krajů při zajišťování sociálních služeb stanovené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách;
ustanovením § 95, písm. c)

spolupracuje s obcemi, s dalšími kraji a s poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, popřípadě zprostředkování kontaktu mezi poskytovatelem a osobou;

dle ustanovení § 92 odst. b), zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

obecní úřad obcí s rozšířenou působností koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu, a osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností; přitom spolupracuje se zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, s Vězeňskou službou České republiky, Probační a mediální službou České republiky, správními úřady a územními samosprávnými celky;

POZN.: Tato podoba „Koncepce“ vychází z koncepce předcházející, na období 2011 – 2012. Vzhledem k aktuálnosti původně zpracovaných řešení nebyly navrženy významnější změny pro její pokračování.

2. CÍLOVÉ SKUPINY

2.1 Obecné vymezení cílových skupin a jejich popis

Obecné vymezení cílových skupin vychází z cíle koncepce, zastavit prohlubování procesu sociálního vylučování, kterým se rozumí vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

K vymezení cílových skupin bylo přistupováno **z pohledu rozdílných příčin**, pro které jsou osoby každé cílové skupiny znevýhodněny a představují rizika ohrožení sociálním vyloučením. V každé cílové skupině mohou být také osoby zdravotně handicapované, absolventi škol, ženy s nezletilými dětmi, osoby starší 50-ti let, děti a mládež.

Riziko sociálního vyloučení je sjednocujícím prvkem cílových skupin. Konkrétní míru ohrožení jednotlivce sociálním vyloučením pak představuje kumulace rizik v klíčových oblastech začleňování, tj. **uplatnění na trhu práce, lidského kapitálu (vzdělání a kvalifikace) a bydlení a doba, po kterou se osoba nachází v nepříznivé nebo krizové sociální situaci.**

Koncepce vymezuje **tři cílové skupiny** osob, které vykazují **zvýšené riziko sociálního vyloučení**. Spočívá v oslabení nebo ztrátě schopnosti řešit nepříznivou sociální situaci samostatně vlastními silami tak, aby její řešení podporovalo sociální začlenění do sociálního, kulturního a ekonomického života společnosti a žít způsobem ve společnosti běžným a přijatelným. Tyto osoby se při překonávání takové situace neobejdou bez pomoci (sociální práce) a podpory spočívající v přímém nebo zprostředkovaném poskytování odpovídajících sociálních služeb.

Základní rámec k zajištění potřebné pomoci je dán zákonem o sociálních službách. Pomocí se rozumí takové spektrum činností, které jsou nezbytné pro sociální začlenění a

⁸ Národní zpráva o strategiích sociální ochrany a sociálního začleňování na léta 2008 až 2010, obsaženou v části III materiálu č.j. 1411/08 (Usnesení vlády ze dne 22. září 2008 č. 1209

důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti. Tento zákon také (při splnění podmínek uvedených) deklaruje rovný přístup k těmto službám.

Vedle této společné charakteristiky má každá cílová skupina svá specifická znevýhodnění, která jsou dána různými příčinami.

1. cílová skupina: **MARGINALIZOVANÉ SKUPINY**

PRIMÁRNÍ cílová skupina se týká osob ohrožených sociálním vyloučením je definovanou zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi v § 2 odst. 6, které nebývají v popředí zájmu většiny společnosti. Často svým chováním a způsobem života nejsou pro běžnou populaci pochopitelné ani přijatelné.

Nacházejí se v nepříznivé sociální situaci z důvodů jiných nežli je věk nebo zdravotní stav. Jedná se o krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností. V daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemohou úspěšně řešit svoji situaci bez odborné sociální pomoci a zajišťovat svoje životní potřeby společensky přijatelným způsobem. Jde o osoby, které:

- jsou propuštěni z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody,
- ukončili léčbu chorobných závislostí, propuštěni ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti,
- opouštějí zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo odcházejí z pěstounské péče po dosažení zletilosti,
- nemají uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že jsou osobami bez přístřeší.

Cílová skupina (okruh osob) je tvořena klienty na několika kvalitativně odlišných vstupních úrovních. Jde o velmi rozsáhlou a heterogenní kategorii skupin osob vyznačujících se společnými charakteristikami. Ve většině případů jde o kumulované sociální problémy. Chybějící či narušené rodinné vazby, jsou dlouhodobě nezaměstnaní, jsou bezprostředně ohrožení ztrátou domova nebo ho ztratili a bydlí za nepřijatelných podmínek.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinu tvoří:

- sociální kurátoři na ORP, kteří jsou jednak pracovníky obecního úřadu tak také sociální pracovníci a vykonávají činnosti stanovené §109 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách; v rámci koordinační činnosti a kontinuální sociální práce spolupracují s pracovníky dalších institucí, kterými jsou zejména:

- sociální pracovníci zařízení Vězeňské služby ČR, úředníci Probační a mediační služby, pracovníci školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, úřadů práce, soudů, poskytovatelé sociálních služeb zejména sociální prevence, lékaři, a pracovníci Záchrané služby, pracovníci Policie ČR, potenciální zaměstnavatelé, úředníci obecních úřadů a NNO, pracovníci medií.

2. cílová skupina: **OBYVATELÉ VYLOUČENÝCH LOKALIT JIHOČESKÉHO KRAJE**

PRIMÁRNÍ cílová skupina zahrnuje obyvatele vyloučených lokalit Jihočeského kraje, z nichž některé byly typově zpracované Analýzou sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti, kterou realizovala spol. s.r.o. GAC v r. 2006.

Hlavním cílem analýzy bylo získat základní informace o situaci sociálně vyloučených lokalit prostřednictvím plošného zmapování situace v jednotlivých oblastech jejich výskytu, a porozumění procesům, které ovlivňují životní podmínky v různých typech těchto lokalit. Výstup z analýzy, který byl zveřejněn koncem roku 2006, ukázal mimo jiné, že v lokalitách žijí především občané romské menšiny. Lokality se nachází jak ve větších městech kraje, tak i ve venkovských obcích. Analýza však nezahrnuje všechny lokality s podobnou charakteristikou a nepopsala dostatečně lokální integrační praxi.

Za sociálně vyloučenou lokalitu je považována geograficky vymežitelná oblast, kde dochází ke koncentraci osob ohrožených sociálním vyloučením⁹. Prostorové vyloučení znamená pro jedince bariéru rozvoje životních šancí¹⁰.

Sociální vyloučení je chápáno jako „proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavováni přístupu ke zdrojům nezbytným pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku.“ Míru vyloučení naznačuje souběh nejzávažnějších faktorů, které toto vyloučení charakterizují. Situace ve vyloučených lokalitách potvrzuje, že se jedná o mnohočetné rodiny s více závislými dětmi (čtyři a více), kde jsou oba partneři nezaměstnaní s převážně základním vzděláním¹¹.

Osoby se základním vzděláním bez další kvalifikace se stále obtížněji uplatňují na primárním trhu práce. Využívají téměř výhradně příležitostné a sezónní pracovní příležitosti na sekundárním trhu práce a proto jsou opakovaně nebo dlouhodobě nezaměstnaní. Představují část příjmové skupiny s nejnižšími příjmy. Nikoliv výjimečně jsou jejich jediným legálním příjmem dávky státní sociální podpory a hmotné nouze, které doplňují příležitostnou prací na „černém trhu“ případně jinou nelegální činností.

Minimální ambice uplatnit se na trhu práce je také příčinou jejich rostoucí zadluženosti. Největší výdaje domácností obecně představují náklady spojené s bydlením. Rostoucí výše nájemného (včetně regulovaného) a energií zbavuje osoby a rodiny s nejnižšími příjmy možnosti pravidelně nájemné a s ním spojené služby hradit. Situaci řeší zejména přestěhováním do bytů s nižším nájemným pokud možno regulovaným, a pokud splňují podmínky dávkami státní sociální podpory a hmotné nouze (příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení). Využívání nabídek společností poskytujících tzv. rychlé půjčky, spotřebitelských úvěrů a lichva jejich zadlužení prohloubila tak, že prakticky nejsou schopni své finanční závazky splácet. Navíc existence enormních dluhů brání dlužníkům uzavřít legální pracovní poměr, kdy příjem podléhá zásahu exekučních orgánů. Důsledkem tohoto stavu je orientace výhradně na černý trh práce, ztráta bydlení, chudoba. S chudobou a nízkými šancemi souvisí zhoršený zdravotní stav obyvatel, úpadek kvality životního prostředí a chátrající bytový fond.

Adaptace na své marginalizované postavení vytváří specifické hodnoty a normy označované jako kultura chudoby¹². Charakterizuje ji životní orientace na přítomnost bez výhledu do budoucna, silná orientace na krátkodobý prožitek, pocity beznaděje a bezmoci nebo přesvědčení o nemožnosti ovlivnit vlastní sociální situaci. Adaptací na ekonomické vyloučení dochází ke ztrátě jak pracovních návyků, tak i motivace práci hledat.

Tolerance patologického chování, kriminalita a různé formy závislostí jsou v procesu socializace a výchovy předávány nastupující generaci. Největší koncentrace osob cílové skupiny je ve vyloučených lokalitách.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinu tvoří:

- pracovníci OSPOD, učitelé mateřský a dalších škol všech stupňů, asistenti pedagoga, pracovníci domů dětí a mládeže, pracovníci veřejné správy, samosprávy obcí, lékaři, poskytovatelé sociálních služeb, terénní pracovníci a zdravotně sociální pracovníci, potenciální zaměstnavatelé, obecní policie, nestátní neziskové organizace, pracovníci medií.

3. cílová skupina: **CIZINCI A AZYLANTI**

PRIMÁRNÍ cílová skupina zahrnuje imigranty, tzv. cizince třetích zemí s legálním pobytem, základní cílovou skupinu vládní politiky integrace cizinců. Občané třetích zemí (jejich země původu je mimo Evropskou unii), kteří pobývají, případně hodlají pobývat, na našem území legálně déle než jeden rok. Konkrétně se jedná o pracovní imigranty a osoby samostatně

⁹ Jára, M. (a kol.): Sociální diskriminace pod lupou. Otevřená společnost, o.p.s., 2006, s. 3

¹⁰ Toušek, L.: Sociální vyloučení a prostorová segregace. www.caat.cz, publikace

¹¹ Trkla, R., Syrovátka, T.: Efektivnost sociálních transferů při eliminaci chudoby v České republice. VÚPSV Praha 2006

¹² Jakoubek, M., Hirt, T.: *Romové v osidlech sociálního vyloučení*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Plzeň 2006

výdělečně činné s dlouhodobým nebo trvalým pobytem a jejich rodinné příslušníky vymezené zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Tyto osoby přijíždí za prací s cílem dříve nebo později se opět vrátit zpět do své země původu. Obecně se vychází z předpokladu, že čím déle cizinec na území hostitelské země pobývá, tím pravděpodobnější je, že zde zůstane natrvalo.

Předpokladem úspěšné integrace cizinců do společnosti a tím také prevence sociálního vyloučení je znalost českého jazyka, ekonomická soběstačnost, orientace ve společnosti, začlenění do majoritní společnosti.

Obecným zájmem státu je podpořit integraci zejména kvalifikovaných pracovníků a jejich rodin, v případě cirkulární či dočasné migrace za prací občanů ze zdrojových zemí také jejich důstojný návrat a reintegraci v zemi původu.

Současná situace spojená s dopady ekonomické krize vede k rozšíření cílové skupiny i o nově příchozí cizince s legálním pobytem (za účelem zaměstnání, sloučení rodiny, podnikání) se záměrem umožnit jim základní orientaci v hostitelské zemi¹³. Konkrétně to znamená prevenci rizik sociálního vyloučení, které u této skupiny představuje neznalost prostředí, nedostatečná znalost jazyka, neznalost legislativy hostitelské země, tedy zejména práv a povinností, které se jich týkají.

Přístup ke službám sociální péče osobám této cílové skupiny řeší ustanovení § 4 zk. č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, odst. 1 písm. a) a b), tedy cizincům hlášeným k trvalému pobytu a azylantům, odst. 2 všem legálně pobývajícím cizincům přístup k některým službám sociální prevence (zařízení sociálních služeb jako např. azylové domy, K-centra, intervenční centra, noclehárny).

Podskupinu této cílové skupiny tvoří azylanti. Jsou to osoby, kterým byl v azylovém řízení přiznán status azylanta a na jeho základě trvalý pobyt. Tyto osoby jsou zařazeny ve Státním integračním programu Ministerstva vnitra, který potřebu integrace těchto osob začleňuje do výkonu státní správy, samosprávy a nevládního sektoru. Za prioritní se považuje zajištění trvalého bydlení pro tyto osoby a po dobu pěti let jim zaručuje ochranu ve všech oblastech společenského začleňování. Je jim proto věnována zvýšená pozornost poskytovatelů sociálních služeb a odboru sociálních věcí územního obvodu, kde jsou hlášeni k trvalému pobytu. Pro tyto nadstandardní podmínky tvoří podskupinu cílové skupiny cizinců.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinu tvoří:

- poskytovatelé sociálních služeb, občanské poradny, NNO s republikovou působností orientované na cílovou skupinu cizinců, samosprávy obcí, určení zaměstnanci na ORP, učitelé všech typů škol, učitelé certifikovaní k výuce češtiny pro cizince a další vzdělavatelé, NNO cizinců, agentury práce, úřady práce, ubytovatelé, potenciální zaměstnavatelé, krajské detašované pracoviště MV ČR pro udělování trvalých pobytů, dobrovolníci, pracovníci medií.

1.2.2 Pokus o kvantifikaci cílových skupin na území Jihočeského kraje

Potřeba *monitorovat velikost těchto cílových skupin* je obecně ztížena tím, že potenciální klienti sami nemusí vyhledávat pomoc při řešení své nepříznivé nebo krizové situace, tj. nevyužívá nabídku poradenských a dalších sociálních služeb kvalifikovaných poskytovatelů.

a) MARGINALIZOVANÉ SKUPINY

PRIMÁRNÍ cílová skupina je kvantifikovatelná jen částečně. Statistickým výkazem MPSV V-26-01 je sledováno, v jaké míře se realizuje kontinuální práce s pachateli trestné činnosti sociálními kurátory na ORP. Každoročně jsou vykazovány pouze osoby, které se obrátily o pomoc na sociálního kurátora a které opustily výkon trestu. Řada osob trvale hlášených k pobytu v Jihočeském kraji se na sociálního kurátora neobrací. Není samostatně vykazována skupina osob, které se staly klienty na základě depistážní činnosti. Přesně je

¹³

Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců v r. 2008 (Usnesení vlády ze dne 16. 2. 2009 č. 183)

vykazována skupina osob, které opustily zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy pro dovršení zletilosti. Oficiální statistická šetření kategorie osob bez domova (bezdomovců) neexistují. Počty těchto osob jsou pouze odhadovány.

b) OBYVATELÉ VYLOUČENÝCH LOKALIT JIHOČESKÉHO KRAJE

PRIMÁRNÍ cílová skupina jsou obyvatelé vyloučených lokalit, které byly identifikovány na základě jednotných odborných kritérií v republikové *Analýze sociálně vyloučených lokalit a romských lokalit* v r. 2006. Bylo popsáno i několik lokalit Analýza však nezahrnuje zdaleka všechny lokality a bude proto provedeno vlastní kvantifikační šetření v jednotlivých obcích.

c) CIZINCI A AZYLANTI

PRIMÁRNÍ cílová skupina cizinců v roce 2007 představovala celkem 15 185 osob, z toho bylo 4% žen. Dobu kratší jednoho roku žilo v kraji 1583 cizinců. 13 602 osob, tj. více jak 89 % z jejich celkového počtu žilo na území kraje déle než jeden rok a téměř polovina (48,8%) z nich je s trvalým pobytem. Na počtu obyvatel kraje se cizinci podílí 2,1%.

1.2.3 Vymezení obecně – popis výskytu v jednotlivých regionech

V případě cílové skupiny *marginalizovaných skupin*, která je poměrně dost široce vymezená a systémově zajištěná, je považována za plošně rozprostřenou bez ohledu na to, že její koncentrace je obecně větší ve velkých městech kraje. Nejvíce evidovaných osob je na Českobudějovicku, Jindřichohradecku, Tábořsku, Soběslavsku.

Cílová skupina *obyvatel vyloučených lokalit* byla identifikována v r. 2006, ale situace v nich nebyla aktualizovaná žádným odborným šetřením ani žádným vyjádřením obce. Monitorování tohoto problému na úrovni kraje není dosud prováděno. Aktuální informace jsou získávány pouze prostřednictvím terénních sociálních pracovníků a sociálních kurátorů na ORP a nejsou komplexní.

Níže uvedená tabulka kopíruje data z Analýzy dnes již díky časovému odstupu staré a již tehdy provedené neúplně. Dá se objektivně předpokládat, že počet osob bude pravděpodobně vyšší.

O rozložení cílové skupiny *cizinců třetích zemí* získáváme data ze statistických přehledů ČSÚ a Cizinecké a pohraniční policie ČR, vyselektováním. Cílová skupina, není v kraji rovnoměrně rozložená, největší koncentrace je vedle Českých Budějovic v územním obvodu Strakonice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec.

Platné povolení k zaměstnání mělo v kraji celkem 3 676 osob. Podíl cizích státních příslušníků evidovaných na úřadech práce v kraji na celkovém počtu pracujících představoval 2,8 %, pracovníků, z toho ze Slovenska 39,3 %, Ukrajiny 31,1 %.

Z hlediska profesí byl největší počet povolení pro cizince vydáván pro kvalifikované a nekvalifikované profese v odvětví strojírenství (strojírenský dělník, svářeč, zámečnick), stavebnictví (stavební dělník, zedník), textilního průmyslu (šička), zemědělství (ošetřovatel hospodářských zvířat) a lesnictví (dělník), u státních příslušníků EU/EHP se jedná většinou o jazykové lektory a o manažerské pozice v podnicích se zahraniční účastí.

3. SWOT ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN

1.3.1 SWOT analýza CS marginalizovaných skupin

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Existence sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu</p> <p>Existence systému financování sociálních služeb</p> <p>Zkušenosti a délka praxe sociálních kurátorů</p> <p>Vzdělanostní a odborná úroveň pracovníků sociálních služeb</p> <p>Místní podpora poskytování sociálních služeb</p> <p>Podrobná znalost terénu</p> <p>Spolupráce kurátorů se zařízeními sociálních služeb</p> <p>Vzájemná spolupráce sociálních kurátorů</p> <p>Informovanost mezi krajem a obcí</p> <p>Stabilní poskytování sociálních služeb</p> <p>Místní dostupnost poskytování sociálních služeb</p>	<p>Neexistence sociálního bydlení pro osoby sociálně vyloučené (vč. bezdomovectví)</p> <p>Neexistence a nedostupnost některých sociálních služeb, obecně nedostatečné a nejisté financování sociálních služeb</p> <p>Nedostatek pracovních příležitostí pro osoby bez kvalifikace se záznamem v rejstříku trestu</p> <p>Zadluženost klientů, snadná dostupnost půjček a úvěrů klientům bez stálého příjmu</p> <p>Chybějící provázanost a následnost sociálních služeb pro klienty</p> <p>Kumulace funkcí sociálních kurátorů</p> <p>Nedostatečné finanční ohodnocení kurátorů, nízká prestiž činnosti kurátorů</p> <p>Spojení státní správy se samosprávou</p> <p>Chybí účelově vázané finanční prostředky pro výkon agendy sociálního kurátora</p> <p>Podceňování důležitosti supervize pro sociální kurátory</p> <p>Nedostatečná informovanost ostatních institucí a veřejnosti</p> <p>Slabá informovanost mezi poskytovateli služeb působících na úrovni ORP a ostatních poskytovatelů sociálních služeb</p> <p>Negativní vnímání ze strany veřejnosti</p> <p>Pasivní přístup klientů k poskytovatelům sociálních služeb</p> <p>Nejednotnost zařazení funkcí sociálních kurátorů v rámci úřadu</p>

PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
<p>Možnosti pravidelné prezentace příkladů dobré praxe na úrovni ORP</p> <p>Stanovení priorit pro samosprávy k řešení sociálních služeb, využití dotačních titulů obcemi, krajem (včetně ESF)</p> <p>Rozvoj podporovaného zaměstnávání, chráněného sociálního bydlení</p> <p>Větší nabídka různorodějších možností k získání zaměstnání, bydlení cílové skupiny</p> <p>Posílit poradenství v právních záležitostech občanů i klientů, poskytovatelů sociálních služeb</p> <p>Zjištění infekčnosti klientů</p> <p>Zlepšení mediálního prezentování poskytovaných sociálních služeb</p> <p>Vznik a rozvoj sociálního podnikání</p>	<p>Nezájem ze strany obcí a veřejnosti řešit oblast služeb prevence, upřednostňování jiných priorit</p> <p>Nedostatek financí k poskytování sociálních služeb a zánik malých organizací, sítě poskytovatelů služeb</p> <p>Kumulace problémů klientů sociálních služeb, široké spektrum klientů</p> <p>Nárůst sociálně patologických jevů-alkoholismus, gamblerství, drogy</p> <p>Nárůst nezaměstnanosti zejména dlouhodobé a snížení dostupnosti sociálních dávek</p> <p>Preferování některých skupin klientů - podle zaměření sociální problematiky</p> <p>Nárůst klientů a jejich zadluženost, kumulace problémů</p> <p>Syndrom vyhoření pracovníků služeb</p> <p>Rezignace a pasivita klientů</p>

1.3.2 SWOT analýza CS vyloučených lokalit

Nebyla posuzována samostatně od problematiky integrace romské menšiny, nebylo možné pracovní skupinou situaci této cílové skupiny kvalifikovaně posoudit komplexně z pohledu sociálního vyloučení.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Zmapování sociálně vyloučených lokalit v kraji (GaC) • Komunitní plánování kraje a obcí s rozšířenou působností • Existence sociálních služeb pro cílovou skupinu se dostává do popředí zájmu obcí • Depistážní práci romských poradců na ORP začínají posilovat terénní pracovníci obcí a NNO • Dotační tituly na úrovni vlády ČR, krajů, obcí, vč. ESF • Informační zdroje o sociálních službách • Příklady dobré praxe v kraji (Písek, Prachatice, Milevsko) • Existence NNO, které se věnují volnočasovým aktivitám dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí • Udržování romských tradic • Existence romských neziskových organizací působících na úrovni ORP • NNO působící v problémových lokalitách a jejich podpora samosprávami • Vzdělávací systém zahrnuje uplatňování koncepce včasné péče MŠMT • Zvyšuje se zájem obcí hledat cesty ke zlepšení situace v problémových lokalitách • Minimální projevy extremismu v kraji 	<ul style="list-style-type: none"> • Neexistence systému sociálního bydlení • Vysoká nezaměstnanost, nízká motivace k získání zaměstnání, selhávání rodiny • Nízká vzdělanostní úroveň a podceňování významu vzdělání • Nárůst patologických jevů • Nedostatečná nabídka zaměstnání na trhu práce, není vytvořen fungující model pro začlenění na trh práce • Minimální znalost problematiky na úrovni ORP; Problémy sociálního začleňování nejsou dostatečně řešeny v komunitních plánech ORP, kraje • Využívání dotací na terénní sociální pracovníky je provázáno administrativními problémy (neexistence dlouhodobého financování, pozdní schvalování a proplácení financí na projekty) • Projevy diskriminace (ve všech oblastech, vč. služeb a zdravotnictví) • Nedostatečná aktivita styčného důstojníka pro národnostní menšiny • Spolupráce s PČR na úseku sociálních služeb • Vážnou bariérou začleňování je nejednotnost romské komunity, pasivita a rezignace-neexistence programů komunitní práce a komunitního organizování • Stanovené nevhodné podmínky pro absolventy rekvalifikačních kurzů • Komunikační bariéra • Partnerské projekty více subjektů jsou ojedinělé • Selhává systém předškolní výchovy, nejsou informace o dostupnosti opatření koncepce včasné péče • Neexistují mechanismy jak odlišit ty, kdo hledají práci od těch, kdo ji nehledají • Neexistence relevantních dat o zdravotním stavu osob v rizikových lokalitách • Minimální zájem romských žadatelů NRP
PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
<p>Vzdělávací programy pro sekundární cílovou skupinu na úrovni ORP Finanční zdroje - dotační tituly pro oblast bydlení a terénní práci Presentaci své kultury, tradic využívat v osvětovém působení na primární cílovou</p>	<p>Extrémní zadluženost, lichva Syndrom vyhoření pracovníků (zejména rom. poradců) Nesystémovost zacílená na cílovou skupinu-spousta programů z různých resortů bez koncepční provázanosti a návaznosti, vč.</p>

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>skupinu Účast na besedách, seminářích Využít možnosti odborné pomoci pro vytváření terénních sociálních programů v rizikových lokalitách (kvalitní analýzy, odborná supervize) Rozvíjení spolupráce se SPJ v projektu Mentor a Sanace rodiny Využívat programy komunitní práce a komunitního organizování k eliminaci rezignace a pasivity klientů lokalit</p>	<p>kontroly Opakovaná zklamání, nedůvěra, rezignace Přebírání rodinných vzorů, chybějící motivace Růst kriminality zejména mladistvých (majetková trestná činnost, drogy, gamblerství) Lhostejnost společnosti Růst agresivity mezi Romy i k majoritní společnosti Zhoršení zdravotního stavu, prevence, životní styl Dvojí vyloučení - ze společnosti, z komunity Emigrace, vystěhovávání, ghetta Nevyužívání systému předškolní výchovy Neudržitelnost terénních programů (chybí dlouhodobý systém financování) U značného počtu nezaměstnaných hrozí riziko nesplnění podmínky nároku na dávky důchodového pojištění</p>

1.3.3 SWOT analýza CS cizinci a azylanti

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - v kraji není dosud významnější početní zastoupení cizinců; - většina cizinců pochází z kulturně i jazykově blízkého prostředí; - cizinci s dlouhodobým a trvalým pobytem mají legislativně zajištěn přístup ke službám sociální péče; - k některým službám sociální prevence mají přístup všichni cizinci; - cizinci jsou jako cílová skupina zahrnuti ve Střednědobém plánu rozvoje soc. služeb JČ kraje; - existence subjektů poskytujících služby cizincům s praktickými zkušenostmi; - ekonomicky převážně soběstační a tudíž nejsou zátěží pro dávkový systém; - časté zapojení imigrantů do života náboženských společenství, která vytvářejí prostředí důvěry, bezpečí a vzájemné pomoci; - rozvíjející se spolupráce NNO s krajem (i když zatím pomalu); 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečný monitoring cizinců v kraji; - minimum cizinců vyhledává a využívá potřebné informace od státních institucí nebo NNO; - obecně nedostatečná aktivní participace cílové skupiny na integraci; - komunity cizinců jsou více uzavřené, zejména Vietnamci; - NNO nejsou specializované na nějakou oblast služeb pro cizince (všichni dělají všechno), dosud nerealizují společné projekty; - výuka češtiny pro cizince není uznanou sociální službou, je však vnímána jako doplňková činnost ke službě sociální; - nedostatečně evaluované projekty k potřebám cizinců, minimální pozornost dětem cizinců; - NNO a instituce veřejné správy na úrovni ORP spolupracují výjimečně; - česká společnost se otevírá přijetí cizinců jen velmi pomalu, k cizincům je spíše lhostejná;
PŘÍLEŽITOSTI	RIZIKA
<ul style="list-style-type: none"> - zajistit kvalifikované poradenství a návazné potřeby cizinců v rámci kraje; - stanovit konkrétní rámec pro systematickou činnost koordinovaných a návazných aktivit v rámci kraje; - zaměřit se na aktivní vyhledávání cizinců 	<ul style="list-style-type: none"> - nezjištěním skutečných potřeb cizinců neadekvátní nabídka služeb NNO; - bez adekvátního zapojení pracovníků na ORP nelze zabezpečit potřebnou vertikální koordinaci v oblasti integrace cizinců; - uzavření cizineckých komunit majoritní

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
(terénní práce); - vzdělávání a vzájemná výměna zkušeností pracovníků NNO; - rozšířit okruh spolupráce o nové subjekty v místech větší koncentrace cizinců; - zaměřit pozornost na děti cizinců; - možnosti financování začleňování cizinců třetích zemí na období 2007-2013 z EIF; - zvýšit pozornost oblasti práce s veřejností, využívat více příležitostí zejména na místní úrovni; - téma integrace cizinců zařazovat do vzdělávání pracovníků veřejné správy a poskytovatelů služeb;	společnosti, - nečitelná politika státu i EU směrem k cizincům;

STEP ANALÝZA

Imigrace patří také v Jihočeském kraji k trvalým jevům, který dnes i v budoucnu bude součástí dalšího vývoje společnosti a bude ovlivňovat různorodé společenské struktury – politickou, ekonomickou, sociální, kulturní, demografickou. Proto byla provedena jako doplňková STEP analýza zaměřená na vnější faktory, které jsou určující pro postavení cílové skupiny ve společnosti kraje a identifikaci hlavních problémů. Zaměřuje se pouze na vnější prostředí a okolnosti na vůli pracovníků nezávislé, které je však potřeba brát v úvahu a vyrovnávat se s nimi.

Z faktorů společenských, technických, ekonomických a politicko-právních jsou brány v úvahu zejména ty, které mají nebo mohou mít přímý dopad na regionální a místní úroveň.

Ze *společenských faktorů* je třeba brát v úvahu *demografická specifika* JČ kraje a faktory vstupující Z tohoto přehledu vyplývají tyto závěry:

- příliv cizinců do republiky i do kraje pozvolna roste (v současnosti tvoří 2,1 % obyvatel kraje);
- z podílu trvale usídlených cizinců – téměř polovina z celkového počtu – je patrné, že pro cizince se stává i náš kraj místem trvalého usídlení a tento trend bude nadále pokračovat;
- nejpočetnější skupiny cizinců tvoří občané Slovenska, Ukrajiny, Vietnamu;
- imigrace je pro nás potřebná z ekonomických (potřeby trhu práce), sociálních i demografických příčin;

Z ekonomických faktorů:

- naše ekonomika potřebuje imigrující cizince jak na úrovni vysokých a vyšších pracovních profesních odborných a manažerských pozicích tak také v oblasti nekvalifikované manuální práce, o kterou není mezi českou populací zájem;
- stálý zájem zaměstnavatelů o levnou pracovní sílu na sekundárním trhu práce, která je flexibilní, nahraditelná a snadno kontrolovatelná;
- v kraji je poměrně pestrá odvětvová struktura hospodářství a představuje širší škálu různorodých pracovních příležitostí zejména ve zpracovatelském průmyslu, ale i v zemědělství a lesnictví;

Z politicko-právních faktorů:

- z pohledu EU je v oblasti migrace cizinců prioritní zajištění vnitřní bezpečnosti;
- základní nastavení Koncepce integrace cizinců je nadřazeným orgánem (MV ČR) považováno za odpovídající současným potřebám za využití dostupných nástrojů;

- na centrální úrovni není zájem o rozšiřování kompetencí krajů v oblasti integrace cizinců, zařazení pracovníků krajských úřadů pro tuto agendu není a ani nebude formalizováno ani systematicky koordinováno; perspektivním záměrem MV ČR je utvořit postupně krajská integrační centra ve všech krajích (pro náš kraj s perspektivou 2 let), realizátorem bude právnická osoba, vybraná na základě výběrového řízení MVČR

4 CÍLE A PRIORITY V OBLASTI SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Informace o stavu a plnění těchto cílů a priorit budou dostupné každoročně v materiálu *Výroční zpráva kraje o situaci v oblasti sociálního začleňování*.

Obecný cíl: **Prostřednictvím sociální pomoci a sociálních služeb posílit integraci osob ohrožených sociálním vyloučením a omezit prohlubování exkluze osob sociálně vyloučených**

Specifické cíle:

<i>Specifické cíle</i>	<i>Oblasti koncepce</i>
Eliminovat případy ztráty bydlení řešením dluhů spojených s bydlením a zvýšit dostupnost adekvátního bydlení	Oblast dostupnosti služeb Oblast vyloučených lokalit
Zvýšit dostupnost odpovídajících odborných služeb pro cílové skupiny poskytovaných zejména terénní formou.	Oblast dostupnosti služeb Oblast vyloučených lokalit
Snížit počet dlouhodobě nezaměstnaných a obtížně zaměstnatelných osob cílových skupin	Oblast dostupnosti služeb Oblast vyloučených lokalit
Snížit počet dětí ukončující vzdělávání bez získání kvalifikace	Oblast koordinace a vzdělávání Oblast vyloučených lokalit
Zkvalitnit monitorování situace cílových skupin a evaluaci realizovaných programů a služeb	Oblast koordinace a vzdělávání Oblast dostupnosti služeb
Snížovat počet sociálně vyloučených lokalit.	Oblast vyloučených lokalit Oblast dostupnosti služeb Oblast koordinace a vzdělávání
Zvýšit podporu začleňování cizinců do společnosti.	Oblast dostupnosti služeb Oblast koordinace a vzdělávání

Oblasti:

1. Oblast prevence sociálního vyloučení
2. Oblast dostupnosti sociálních služeb
3. Oblast vyloučených lokalit Jihočeského kraje
4. Oblast koordinace a vzdělávání
5. Oblast financování

1 Oblast prevence sociálního vyloučení

Priorita 1.1: Zajištění včasné prevence sociálního vyloučení klientů cílových skupin

Opatření 1.1.1/ Vytvořit systém koordinace a podpory obcí při indikaci cílových skupin a potřeb jejich příslušníků

Opatření 1.1.2/ Uplatňovat poradenství a podporu obcím při vytváření systému dostupného a prostupného bydlení, včetně zajištění doplňkových služeb

Priorita 1.1	Zajištění včasné prevence sociálního vyloučení klientů cílových skupin
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit Statistické údaje Vyčleněné finanční prostředky kraje
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, školami a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority.
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence) ve spolupráci s protidrogovým koordinátorem, s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů)

Opatření 1.1.1	Vytvořit systém koordinace a podpory obcí při indikaci cílových skupin a potřeb jejich příslušníků.
Výstupy	Počet podpořených programů, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Kontrola kvality a verifikace pokrytí potřeb terénní sociální práce 2. Počet podpořených aktivit a programů TSP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně 1. do 31.5. příslušného kalendářního roku 2. do 31.5. příslušného následujícího roku
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb TSP, snížení nepříznivých důsledků rizik sociálního vyloučení

Opatření 1.1.2	Poskytovat poradenství a podporu obcím při vytváření systému dostupného a prostupného bydlení, včetně zajištění doplňkových služeb
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice koordinace a informovanosti subjektů na ORP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek

Individuální projekt pro další podporu plánování rozvoje sociálních služeb – terénní sociální programy.

Priorita 1.2: Při výkonu státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí věnovat zvýšenou pozornost potřebám vzdělávání dětí a mládeže ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí

Opatření 1.2.1/ Provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy

Opatření 1.2.2/ Provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry

Priorita 1.2	Při výkonu státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí věnovat zvýšenou pozornost potřebám vzdělávání dětí a mládeže ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Počet uskutečněných analýz na ORP. Statistické údaje. Vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinaci aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, školami na provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy, na provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry na úrovni ORP. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence sociálně patologických jevů)

Opatření 1.2.1	Provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy a její využívání na jednotlivých ORP
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek k provedení analýzy dostupnosti předškolní výchovy na ORP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek

Opatření 1.2.2	Provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry mládeže na úrovni ORP
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek k provedení analýzy předčasného ukončení vzdělávací kariéry na úrovni ORP (informace VZ v oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Nastavení a stabilizace spolupráce odborů na ORP a dalších participujících složek

Opatření zaměřené na zajištění rovných příležitostí ke vzdělávání pro všechny budou podporovány z ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání a konkurenceschopnost, a to v rámci prioritní osy 1 zaměřené na Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

2. Oblast dostupnosti sociálních služeb cílovým skupinám koncepce

Priorita 2.1/ Podpora efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit

Opatření 2.1.1/ Finanční podpora služeb na zajištění dostupnosti specifického poradenství a v jeho rámci také právního poradenství klientům všech cílových skupin

Opatření 2.1.2/ Koordinační podpora sociálně aktivizačních služeb pro všechny cílové skupiny, jak rodiny, tak jednotlivce

Priorita 2.1	Podpora efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit klientům cílových skupin
Indikátory	<ul style="list-style-type: none"> Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit. Vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským romským koordinátorem)

Opatření 2.1.1	Finanční podpora služeb na zajištění dostupnosti specifického poradenství a v jeho rámci také právního poradenství klientům všech cílových skupin
Výstupy	Počet podpořených služeb, výše uvolněných finančních prostředků. 1. Vyhlášení příslušného GP na podporu sociálního začleňování 2. Počet podpořených služeb (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně 1. do 31.5. příslušného kalendářního roku 2. do 31.5. příslušného následujícího roku
Výsledky	Systematická a dlouhodobě předvídatelná podpora služeb k zajištění optimální dostupnosti služeb pro cílové skupiny koncepce

Opatření 2.1.2	Koordinační podpora sociálně aktivizačních služeb (komunikace s centrálními orgány, podpora u dalších možných zdrojů financí, vzdělávání a informovanost služeb)
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k problematice služeb pro uživatele (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků, stabilní postavení poskytovatelů služeb

Nezbytná efektivní spolupráce všech zainteresovaných aktérů na všech úrovních veřejné správy, zejména v politikách považovaných tradičně za sociální – sociální ochrana, sociální služby, služby zaměstnanosti a podpora dostupnosti bydlení. Cílem koordinaci a spolupráci na vertikální a horizontální úrovni při tvorbě a realizaci programů a systémů v oblasti sociálního začleňování - realizován *Individuální projekt pro další podporu plánování rozvoje sociálních služeb*.

3 Oblast vyloučených lokalit Jihočeského kraje

Priorita 3.1: Zahájení procesu koordinace sociálního začleňování na regionální a místní úrovni

Opatření 3.1.1/ Zajistit aktuální monitoring vyloučených lokalit v Jihočeském kraji

Opatření 3.1.2/ Provedení analýzy sociálně-ekonomické situace ve vybraných vyloučených lokalitách

Priorita 3.2: Ve spolupráci s obcemi zajistit podporu efektivního a profesionálního poskytování potřebných sociálních služeb a dalších činností klientům v sociálně vyloučených lokalitách

Opatření 3.2.1/ Zajistit v jednotlivých lokalitách komplexní přístup k řešení problémů obyvatel lokality

Opatření 3.2.2/ Formální nastavení krajské agendy procesu sociálního začleňování s propojením na strategické dokumenty Jihočeského kraje

Opatření 3.2.3/ Zvážení vytvoření poradenského centra Jihočeského kraje pro sociální začleňování

Priorita 3.1	Zahájení procesu koordinace sociálního začleňování na regionální a místní úrovni
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit., statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským romským koordinátorem)
Opatření 3.1.1	Zajištění aktuálního monitoringu vyloučených lokalit v Jihočeském kraji
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění monitoringu (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně, postupně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s dalšími gestory za tuto oblast, efektivní využívání veřejných finančních prostředků.
Opatření 3.1.2	Provedení analýzy sociálně-ekonomické situace ve vybraných vyloučených lokalitách v Jihočeském kraji
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění analýzy (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně, postupně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti.
Priorita 3.2	Ve spolupráci s obcemi zajistit podporu efektivního poskytování potřebných sociálních služeb a aktivit v lokalitách
Indikátory	Počet podpořených služeb a realizovaných aktivit., statistické údaje, vyčleněné finanční prostředky kraje.
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, aktivní spolupráce s obcemi, dalšími institucemi

	a poskytovateli služeb. Vyčlenění odpovídajících finančních prostředků z rozpočtu Jihočeského kraje na realizaci této priority
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s krajským romským koordinátorem)

Opatření 3.2.1	Zajistit v jednotlivých lokalitách komplexní přístup k řešení problémů obyvatel lokality
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k úkolům sociální inkluze (kvalita bydlení, zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce a v oblasti vzdělávání případně odstranění dalších specifických rizik) zajištění komplexního přístupu (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti.

Opatření 3.2.2	Formální nastavení krajské agendy procesu sociálního začleňování s propojením na strategické dokumenty Jihočeského kraje
Výstupy	Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění agendy (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně, postupně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti.

Opatření 3.2.3	Zvážení vytvoření poradenského centra Jihočeského kraje pro sociální začleňování
Výstupy	Zvážit potřebu vytvoření kapacitního informačního, analytického a poradenského centra pro sociální inkluzi) Počet uskutečněných jednání, schůzek, seminářů k zajištění analýzy (informace VZ oblasti sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi a odborníky v oblasti.

Finanční náročnost realizace těchto priorit pro Jihočeský kraj:

Pro řešení problematiky bydlení jsou určeny oblasti intervence v Integrovaném operačním programu (IOP) financovaného z ERDF.

Opatření na zvýšení dostupnosti bydlení byly, a pravděpodobně i nadále budou podporovány ze Strukturálních fondů EU, konkrétně z ERDF, v rámci Integrovaného operačního programu a ze státního rozpočtu ČR prostřednictvím Státního fondu rozvoje bydlení.

Inovativní projekty v oblasti sociální ekonomiky budou realizovány z prostředků ESF, a to v rámci priority 3 zaměřené na Sociální integraci a rovné příležitosti, dále z ERDF v rámci Integrovaného operačního programu.

4 Oblast koordinace a vzdělávání

1 Institucionální zajištění

METODIK SOCIÁLNÍ PREVENCE

Kraj zřizuje při odboru sociálních věcí a zdravotnictví funkci metodika sociální prevence na základě ustanovení § 67 odst.1 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Metodické vedení MPSV pro výkon přenesené působnosti v této oblasti upravuje §2 zákona č. 114/1988 Sb. o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení a §80a zákona č. 129/2000 Sb. o krajích.

Kompetence krajského metodika sociální prevence jsou vymezené obcím s obecními úřady s rozšířenou působností: Vykonává zejména metodické vedení sociálních kurátorů. Svolává a iniciuje pravidelná setkání sociálních kurátorů, provádí metodické dohlídky jako formu metodické pomoci, informuje tyto pracovníky o legislativních změnách, přenáší informace z nadřízeného orgánu a zajišťuje jednotnost pracovních postupů v kraji. Zjišťuje vzdělávací potřeby těchto pracovníků a zprostředkovává odborné semináře a účast na celoživotním vzdělávání. Stejně tak iniciuje a zprostředkovává setkání těchto pracovníků s dalšími

subjekty, zejména poskytovateli sociálních služeb, realizátory pilotních projektů, odborníky na úrovni kraje, republikové i mezinárodní. Tato setkání jsou vedena s cílem poznávání příkladů dobré praxe přímo v terénu.

Agenda sociálního kurátora zahrnuje vlastní sociální práci s klienty (sociální pracovník) a také koordinaci péče o cílovou skupinu marginalizovaných skupin (úředník veřejné správy). Tato činnost přesahuje rámec přímé práce s klientem, představuje provádění činností analytické a koncepční povahy. Koordinační činnost nebyla dosud obcemi s rozšířenou působností vykonávána v plné šíři. Tak jak se rozšiřuje oblast služeb sociální prevence, nároky na zajištění nových požadavků v této oblasti, bude v rámci naplňování koncepce sociálního začleňování nezbytné koordinační činnost vykonávat v plné šíři. V oblasti koordinační činnosti byli tito pracovníci také v r. 2007 vzděláváni (vzdělávání úředníků územně samosprávných celků dle zákona č. 312/2002 Sb.).

Kumulace funkcí sociálního kurátora. Šíře cílové skupiny klientů (viz část... koncepce), kumulace a provázanost konkrétních potřeb pomoci a podpory klienta představuje rámec návazné problematiky, zejména protidrogové prevence, sociálně - patologických jevů, OSPOD, dávek pomoci v hmotné nouzi, problematiky menšin a vyloučených lokalit. S tím souvisí také odbornost pracovníků v těchto navazujících problematikách. V současnosti jsou na řadě ORP i tyto agendy vykonávány kumulovaně právě sociálními kurátory. Z pohledu úřadu na těchto ORP vzhledem k zastupitelnosti v rámci jednoho oddělení a případně i z důvodu nízkého počtu klientů se jeví takové personální řešení pochopitelné. Není bráno v úvahu, že činnost sociálního kurátora je výkon přenesené působnosti.

Zřízení pracovní skupiny pro oblast sociálního začleňování Pro naplňování navržených opatření koncepce, která zahrnuje cílové skupiny nejvíce ohrožené sociálním vyloučením, vyplývá potřeba posílit oblast koordinace. V Jihočeském kraji nejsou ustaveny žádné pracovní skupiny, jejichž náplň práce by měla vztah k některé z cílových skupin nebo k problematice sociálního začleňování.

Priorita 4.1/ Zachování a zefektivnění stávajícího systému koordinace v oblasti sociálního začleňování v Jihočeském kraji

Opatření 4.1.1/ Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji zachováním koordinační struktury

Opatření 4.1.2/ Posílení a sdílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (MPSV?RVK), intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na místní úrovni

Opatření 4.1.3/ Prohloubením spolupráce s obcemi při řešení problémů vyloučených lokalit a zkvalitnění koordinační činnosti na úrovni ORP

Priorita 4.2/ Kontinuální vzdělávání pracovníků veřejné správy, dalších subjektů, poskytovatelů služeb a neziskových organizací na regionální úrovni k aktuálním tématům a potřebám v oblasti sociálního začleňování

Opatření 4.2.1/ Zprostředkování nabídky vzdělávacího modulu v oblasti diskriminace – praktický výcvik- identifikace nepřímé diskriminace pro pracovníky veřejné správy a dalších institucí, subjektů působících v územním obvodu ORP

Priorita 4.3/ Zkvalitnit stávající systém sběru dat o situaci v oblasti sociálního začleňování Jihočeského kraje

Opatření 4.3.1/ Zpracování Výroční zprávy o realizaci sociálního začleňování Jihočeského kraje

Priorita 4.1	Udržení a optimalizace stávajícího systému koordinace sociálního začleňování Jihočeského kraje
Indikátory	Zachování stávající podoby/ struktury koordinace oblasti začleňování v Jihočeském kraji
Strategie	Pokračování v dosavadní praxi, udržení stávající podoby krajské koordinační skupiny, posilování spolupráce s centrálními orgány (MPSV, RVPKRK)
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)
Opatření 4.1.1	Udržení stávajícího systému koordinace v Jihočeském kraji zachováním koordinační struktury
Výstupy	Počet pracovních jednání sociálních kurátorů, počet pracovních jednání romských poradců, projednaná a konzultovaná témata., výjezdní jednání. Informace VZ o realizaci oblasti sociálního začleňování JČ kraje
Termín	Průběžně
Výsledky	Udržení systému koordinace, kvalitní přenos informací, zpětná vazba od obcí – optimalizace krajské politiky vzhledem k aktuálním potřebám obcí (samospráv)
Opatření 4.1.2	Posílení a sdílení přenosu informací z krajské úrovně směrem k úrovni celostátní (MPSV, RVPKRK), intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na místní úrovni
Výstupy	Počet jednání s centrálními orgány, zajištění přenosu informací k obcím/ regionům. Zprostředkování připomínek z místní úrovně směrem k centrální, projednaná a konzultovaná témata (VZ o procesu sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Posílení role regionů (ale i kraje) v nastavení procesu sociálního začleňování, zajištění zpětné vazby, udržení realistického přístupu k této problematice na všech úrovních. Efektivní provázanost problematiky na místní, krajské a celostátní úrovni
Opatření 4.1.3	Prohloubení spolupráce s obcemi při řešení problémů vyloučených lokalit a zkvalitnění koordinační činnosti na úrovni ORP, intenzivnější spolupráce na podporu koordinace na úrovni ORP
Výstupy	Počet jednání s centrálními orgány, zajištění přenosu informací k obcím/ regionům. Zkvalitnění výkonu koordinační činnosti sociálních kurátorů. Vytvoření pracovní skupiny pro sociální začleňování. Zprostředkování připomínek z místní úrovně směrem k centrální, projednaná a konzultovaná témata (VZ o procesu sociálního začleňování JČ kraje)
Termín	Průběžně
Výsledky	Posílení role regionů (ale i kraje) v nastavení procesu sociálního začleňování, zajištění zpětné vazby, udržení realistického přístupu k této problematice na všech úrovních. Efektivní provázanost problematiky na místní, krajské a celostátní úrovni
Priorita 4.2	Kontinuální vzdělávání pracovníků veřejné správy, dalších subjektů, poskytovatelů služeb a neziskových organizací na regionální úrovni k aktuálním tématům a potřebám v oblasti sociálního začleňování
Indikátory	Počet vzdělávacích aktivit ke konkrétním tématům, zprostředkované informace.
Strategie	Spolupráce se samosprávami obcí, účinná metodická a informační podpora obcím (nejen sociálním kurátorům a romským poradcům)
Opatření 4.2.1	Zprostředkování nabídky vzdělávacího modulu oblasti diskriminace – praktický výcvik identifikace nepřímé diskriminace pro pracovníky veřejné správy a dalších institucí, subjektů působících v územním obvodu ORP
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence ve spolupráci s Poradnou pro občanství a lidská práva o. s.
Výstupy	Počet ORP realizovaných vzdělávání
Termín	Průběžně v r. 2010
Výsledky	Zvýšení kompetencí pracovníků veřejné správy a dalších institucí v problematice diskriminace

Priorita 4.3	Zkvalitnit stávající systém sběru dat o situaci v oblasti sociálního začleňování Jihočeského kraje
Indikátory	Zveřejněné statistické údaje, vypovídající o situaci v oblasti sociálního začleňování a řešení této problematiky v Jihočeském kraji. Výroční zpráva o realizaci této oblasti v Jihočeském kraji
Strategie	Mapování situace, sledování a popis vývoje v této oblasti, pravidelné zveřejňování těchto informací
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)
Opatření 4.3.1	Zpracování Výroční zprávy o realizaci sociálního začleňování Jihočeského kraje
Výstupy	Výroční zpráva o realizaci problematiky v Jihočeském kraji
Termín	Každoročně, do 31. 5. příslušného následujícího roku
Výsledky	Exaktní, doložitelné a ověřitelné informace o stavu problematiky v Jihočeském kraji. Podklad pro preventivní, sociální a zdravotní intervence

5 Oblast financování

Priorita 5.1/ Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti začleňování z GP Podpora sociálního začleňování z rozpočtu JČ kraje

Opatření 5.1.1/ Zdržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do GP Podpora sociálního začleňování na základě předložených žádostí na poskytnutí dotace na základě identifikovaných potřeb (zajištění místní a typové dostupnosti služeb).

Priorita 5.1	Zajištění spolufinancování služeb a programů v oblasti začleňování z GR Podpora sociálního začleňování rozpočtu Jihočeského kraje
Indikátory	Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu oblasti v příslušném období
Strategie	Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, krajský romský koordinátor)
Opatření 5.1.1	Udržení dosavadního stavu spoluúčasti kraje na projektech, zařazených do GP Podpora sociálního začleňování na základě předložených žádostí na poskytnutí dotace na základě identifikovaných potřeb (zajištění místní a typové dostupnosti služeb).
Výstupy	Celková výše podpory služeb a aktivit, počet podpořených služeb, realizovaných programů. Počet účastníků programů.
Termín	každoročně
Výsledky	Zajištění optimálního a efektivního spolufinancování služeb a aktivit procesu sociálního začleňování v Jihočeském kraji, tímto se kraj podílí na předcházení sociálního vyloučení (prevence v obecné populaci), včasné identifikaci osob vyloučením ohrožených.

Finanční náklady celkem (společné s oblastí integrace rómské menšiny):

Rok 2012..... 300 tis. Kč – Grantový program Jihočeského kraje na podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje.

Rok 2013..... 700 tis. Kč – Grantový program Jihočeského kraje na podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje

Rok 2014..... 1 mil. Kč – Grantový program Jihočeského kraje na podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje

6. POUŽITÉ STRATEGICKÉ A JINÉ DOKUMENTY

Zákon č.129/2000 Sb. o krajích (**krajské** zřízení)
Zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách
Zákon č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
Zákon č.359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
Zákon č.326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR

Národní zpráva o strategiích sociální ochrany a sociálního začleňování na léta 2008 až 2010, obsaženou v části III materiálu č.j. 1411/08 (Usnesení vlády ze dne 22. září 2008 č. 1209).

Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců v r. 2008 (Usnesení vlády ze dne 16. 2. 2009 č. 183).

Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti. GAC v r. 2006.

Příloha Výroční zprávy o činnosti Rady vlády ČR pro romské záležitosti – „Analýza Zpráv o realizaci terénní sociální práce za rok 2008“.

Sociální vyloučení: výzvy, příležitosti a řešení. Pro odbor bezpečnostní politiky MV ČR Společně k bezpečí o. s. (Mgr. M. Veselá, Mgr. K. Pospíšilová, Mgr. M. Mazel), Praha 2008. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení (Usnesení vlády ze dne 23. března 2009), III. Identifikace zásadních problémů v oblasti sociálního vyloučení (č.j. 326/09). Doporučení pro obce a města pro předcházení, rozšiřování tvorbu vyloučených lokalit se zdůrazněním na potřebu bydlení (společný materiál veřejného ochránce práv a Ministerstva vnitra ČR).

Rozhledna příkladů dobré praxe (Sborník ověřených projektů realizovaných ve vyloučených lokalitách ČR).

Extrémní sociální vyloučení jako fenomén doby. Sborník příspěvků z konference Odboru sociální péče Mm Brna z 10. 11. 2008.

Jára, M.(a kol.): Sociální diskriminace pod lupou. Otevřená společnost, o.p.s. 2006, s. 3

Toušek, L.: Sociální vyloučení a prostorová segregace. www.cat.cz publikace

Trbola, R.,Sirovátka, T.: Efektivnost sociálních transferů při eliminaci chudoby v České republice. VÚPSV Praha 2006

Cizinci v České republice, ČSÚ 2008

Zpracovala Mgr. Bohumila Vančurová, metodik sociální prevence

Oblast integrace romské menšiny v Jihočeském kraji

Koncepce integrace romské menšiny v Jihočeském kraji 2012 – 2014

1. Stručný popis oblasti

Usnesením č. 195/2008 ze dne 27. května 2008 schválilo Zastupitelstvo Jihočeského kraje Program rozvoje Jihočeského kraje pro období do roku 2013. Problematika oblasti integrace romských komunit je zahrnuta v opatřeních prioritní osy 2 Lidské zdroje a sociální soudržnost. Při stanovování PRIORITY integrace příslušníků romské menšiny do společnosti se vychází z platné právní úpravy, podle které **v přenesené působnosti:** krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti § 6 odst. 7 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

poskytuje odbornou a metodickou pomoc obcím

§ 67 odst. 1 písm. c) zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

zřizuje funkci koordinátora pro romské záležitosti

§ 67 odst. 1 písm. F) zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)

Výkon působnosti Krajského úřadu Jihočeského kraje v oblasti integrace romské menšiny je realizován především činnostmi obsaženými v náplni práce krajského romského koordinátora¹⁴, především činností zaměřenou na koordinaci a metodickou podporu dalších subjektů na místní úrovni ve prospěch zlepšení sociální a kulturní situace obyvatel romské menšiny.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti § 6 odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

prostřednictvím pověřeným pracovníkům obecních úřadů s rozšířenou působností (dále jen romský poradce¹⁵), kteří zajišťují činnosti napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti ve správním obvodu.

Úkoly v dané oblasti jsou kraji a obcím právní úpravou stanoveny pouze v obecné rovině. Proto koncepce při stanovení priorit vychází z *Koncepce romské integrace*¹⁶ a *Zásad dlouhodobé Koncepce romské integrace do r. 2025*¹⁷.

2. Složení romských poradců obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje

Pracovníci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností pověřeni agendou integrace příslušníků romské komunity do společnosti (v materiálu dále romští poradci)

Obecní úřad	pověřený pracovník	e-mail
MM České Budějovice	Mgr. David Kostohryz	kostohryzd@c-budejovice.cz
Trhové Sviny	Mgr. Vladislav Vlášek	socpece@tsviny.cz
Týn nad Vltavou	Marta Bezlerová	Marta.bezlerova@tnv.cz
Tábor	Mgr. Silvie Kováčová	silvie.kovacova@mutabor.cz
Soběslav	Jana Háková	hakova@musobeslav.cz
Jindřichův Hradec	Mgr. Vladimír Fejt	fejt@jh.cz
Dačice	Bc. Dagmar Čermáková	kurator@dacice.cz
Třeboň	Alena Šedivá	alena.sediva@mesto-trebon.cz

¹⁴ Usnesení vlády č. 599 ze dne 14. července 2000 a usnesení vlády č. 781/2001 ze dne 25. července 2001

¹⁵ náplň práce romského poradce obce s rozšířenou působností usnesení vlády č. 686/1977

¹⁶ usnesení vlády ČR č. 279 ze dne 7. 4. 1999 o Koncepci politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity napomáhající jejich integraci do společnosti

¹⁷ usnesení vlády ČR č. 1573 ze dne 7. 12. 2005

Písek	Mgr. Dana Martincová	dana.martincova@mupisek.cz
Milevsko	Bc. Jana Vítková, Dis.	vitkova@milevsko-mesto.cz
Strakonice	není určen	
Vodňany	není určen	
Blatná	Kateřina Malečková	maleckovak@mesto-blatna.cz
Český Krumlov	Ing. Jiří Čermák	jiri.cermak@ckrumlov.cz
Kaplice	Bc. Václava Janoušková	janouskova@mestokaplice.cz
Prachatice	Hana Rabenhauptová	hana.rabenhauptova@mupt.cz
Vimperk	Mgr. Jana Korbelová	jana.korbelova@mesto.vimperk.cz

Romští poradci ORP se v roce 2011 sešli celkem třikrát v těchto termínech: 8. února; 26. dubna; a 10. října. Výchozí koncepce je předkládaná ze zpráv, které byly v rámci roku 2011 předloženy romskému koordinátorovi. Mimo pracovní jednání členové pracovní skupiny měli možnost průběžně připomínkovat a doplňovat vznikající materiál s krajským romským koordinátorem Bc. Romanem Slivkou, odpovědným pracovníkem za zpracování této oblasti.

3. Cílová skupina

3.1 Obecné vymezení cílové skupiny a její popis

Koncepční proromská politika se u nás stále ještě dotváří. Zmíněná Koncepce romské integrace dosud nepřináší konkrétní definici cílové skupiny, na kterou je zacílená a nevyjasňuje dostatečně pojmy, které se týkají označení cílového klienta nebo skupiny (Rom, romská komunita, romské společenství). Vymezení cílové skupiny však z této koncepce vychází a její přístupy respektuje.

Etnické menšiny obecně jsou považovány za populaci ve zvýšené míře ohroženou sociálním vyloučením. Z hlediska lidskoprávního jsou vystaveny ve zvýšené míře riziku předsudečných postojů, xenofobii a diskriminaci, z pohledu etnicko-kulturního odolávají asimilačnímu tlaku na zachování své kulturní identity. Obě hlediska pak v oblasti sociální představují obecně znevýhodnění, která kladou zvýšené nároky na jednotlivce při jejich překonávání a vlastním začleňování do hlavního proudu společnosti.

Stejně tak není považováno za podstatné, zda se ve sčítání lidu nehlásí k romské národnosti a neprojevuje aktivní vůli kolektivně rozvíjet vlastní jazyk a kulturu. Nezabývá se ani příčinami, proč se ke své národnosti otevřeně nehlásí, protože národnostní příslušnost je zákonem¹⁸ považována za individuální svobodné rozhodnutí každého občana. Zohledňuje a respektuje právo každého na uspokojování svých kulturních potřeb, v tomto případě na zachování romské kulturní identity. Ztráta romské identity, kultury a jazyka nesmí představovat podmínku začlenění Romů do české společnosti. Koncepce chce věnovat odpovídající pozornost právě naplňování a dalšímu rozvoji kulturních potřeb příslušníků romské menšiny a zlepšení jejího postavení ve všech sférách života a posílení společenského postavení ve společnosti.

PRIMÁRNÍ cílovou skupinu tvoří příslušníci romské menšiny.

Za příslušníka romské menšiny je považován každý občan, kdo se sám za Roma považuje nebo je za něj považován ostatními. Zahrnuje Romy bez ohledu na jejich sociální postavení.

SEKUNDÁRNÍ cílovou skupinu tvoří:

romští poradci na ORP, samosprávy obcí, terénní pracovníci, sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách, komunitní pracovníci, mentoři PMS, asistenti pedagoga, učitelé MŠ a dalších vzdělávacích institucí, domy dětí a mládeže, pracovníci Muzeum romské kultury, romské a proromské organizace působící v kraji.

3.2 Vymezení – pokus o kvantifikaci

Početní zastoupení obyvatel romské menšiny v Jihočeském kraji lze pouze odhadovat na základě terénní sociální práce romských poradců a terénních pracovníků. Z tabulky č. 1 vyplývá, že největší početní zastoupení obyvatel cílové skupiny je ve velkých městech kraje: České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek a Tábor.

¹⁸ zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka: odhad počtu obyvatel romského etnika v Jihočeském kraji

Pořadí podle počtu osob rom. etnika	obec	Počet obyvatel	Odhady počtu z terénu	Podle sčítání lidu r. 2011
1	České Budějovice	154 443	2 500	42
2	Český Krumlov	42 099	1 600	73
3	Jindřichův Hradec	47 732	1 500	14
4	Písek	51 964	800	44
5	Tábor	80 664	600	22
6	Prachatice	33 602	500	18
7	Strakonice	45 309	450	17
8	Vimperk	17 711	200	8
9	Kaplice	19 846	200	---
10	Soběslav	22 124	175	7
11	Týn nad Vltavou	14 041	150	3
12	Třeboň	25 239	150	15
13	Milevsko	18 697	125	4
14	Trhové Sviny	18 477	100	2
15	Vodňany	11 818	50	3
16	Dačice	19 778	30	1
17	Blatná	13 916	30	1
Celkem (rok 2011)		637 460	9 160	274
Celkem (rok 2001)		625 267	---	613

Výsledky sčítání lidu v roce 2011, uvádí úbytek romské menšiny. Toto je ale pouze důsledek skutečnosti, že Romové ve sčítacích formulářích se ke své národnosti nehlásí. Důvody neznáme.

4. SWOT analýza

SWOT analýza v oblasti integrace romských komunit Jihočeského kraje byla provedena pracovní skupinou romských poradců

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> Zmapování sociálně vyloučených lokalit v kraji (GaC) ukazuje na podstatně příznivější situaci v oblasti ve srovnání s jinými kraji Komunitní plánování kraje a obcí s rozšířenou působností Existence sociálních služeb pro cílovou skupinu Existence romských poradců na ORP a terénních pracovníků na obcích a v NNO Systém dávek sociální pomoci Dotací tituly na úrovni vlády ČR, krajů, obcí, vč. ESF Informační zdroje o sociálních službách Příklady dobré praxe v kraji Existence NNO, které se věnují volnočasovým aktivitám dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí Udržování romských tradic Existence romských neziskových organizací působících na úrovni ORP NNO působící v problémových lokalitách a jejich podpora samosprávami Funkční vzdělávací systém, uplatňování koncepce včasné péče MŠMT Zvyšuje se zájem obcí hledat cesty ke zlepšení situace v problémových lokalitách Minimální projevy extremismu v kraji 	<ul style="list-style-type: none"> Neexistence systému sociálního bydlení Vysoká nezaměstnanost, nízká motivace k získání zaměstnání, selhávání rodiny Nízká vzdělanostní úroveň a podceňování významu vzdělání Nárůst patologických jevů Nedostatečná nabídka zaměstnání na trhu práce, není vytvořen fungující model pro začlenění na trh práce Využívání dotací na terénní sociální pracovníky je provázeno administrativními problémy (neexistence dlouhodobého financování, pozdní schvalování a proplácení financí na projekty) Projevy diskriminace (ve všech oblastech, vč. služeb a zdravotnictví) Nedostatečná aktivita styčného důstojníka pro národnostní menšiny Spolupráce s PČR na úseku sociálních služeb Nejednotnost romské komunity, pasivita, rezignace Stanovené nevhodné podmínky pro absolventy rekvalifikačních kurzů Jazyková komunikační bariéra Partnerské projekty více subjektů jsou ojedinelé Selhává systém předškolní výchovy Není dostatečně rozvinutá terénní sociální práce Neexistují mechanismy jak odlišit ty, kdo hledají práci od těch, co ji nehledají Neexistence relevantních dat o zdravotním stavu osob v rizikových lokalitách Minimální zájem romských žadatelů NRP

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávací programy • Finanční zdroje - dotační tituly pro oblast bydlení a terénní práci • Prezentace své kultury, tradic • Účast na besedách, seminářích • Řešit problémy také v komunitních plánech obcí, kraje • Romské osobnosti využívat jako motivační prvek osobního rozvoje, v sociální a osvětové práci • Na úrovni ORP působit cíleně k zajištění komplexního přístupu řešení dlouhodobě nepříznivé situace klientů s aktivní účastí jednotlivců i komunity • Využít možností odborné pomoci pro vytváření terénních sociálních programů v rizikových lokalitách, které jsou zaměřeny na řešení konkrétních problémů lokality (kvalitní analýzy, odborná supervize) • Rozvíjení spolupráce se SPJ v projektu Mentor a Sanace rodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • Extrémní zadluženost, lichva • Syndrom vyhoření pracovníků (zejména romských poradců) • Nesystémovost zacílená na cílovou skupinu- spousta programů z různých resortů bez koncepční provázanosti a návaznosti, vč. Kontroly • Opakovaná zklamání, nedůvěra, rezignace • Přebírání rodinných vzorů, chybějící motivace • Růst kriminality zejména mladistvých (majetková trestná činnost, drogy, gamblersství) • Lhostejnost společnosti • Růst agresivity mezi Romy i k majoritní společnosti • Zhoršení zdravotního stavu, prevence, životní styl • Dvoji vyloučení - ze společnosti, z komunity • Emigrace, vystěhovávání, ghetta • Nevyužívání systému předškolní výchovy • Neudržitelnost terénních programů (chybí dlouhodobý systém financování) • U značného počtu nezaměstnaných hrozí riziko nesplnění podmínky nároku na dávky důchodového pojištění

5. cíle a priority v oblasti integrace romské menšiny

Informace o stavu a plnění těchto cílů a priorit budou dostupné každoročně v materiálu *Výroční zpráva kraje o situaci v oblasti integrace romské menšiny v Jihočeském kraji* a naplňování Koncepce romské integrace na období 2012- 2014

Obecný cíl: Zlepšení situace Romů ve všech oblastech jejich života a posílení jejich pozice ve společnosti

Specifické cíle:

- Mapování situace a potřeb romské menšiny v jednotlivých oblastech života
- Naplňování kulturních potřeb romské menšiny v Jihočeském kraji
- V osvětové činnosti zvýšit pozornost na význam vzdělávání a zdravého životního stylu
- Prohloubení spolupráce se samosprávami obcí
- Intenzivní podpora a metodická pomoc romským a proromským neziskovým organizacím

Oblasti:

- **Oblast monitoringu situace romské menšiny**
- **Oblast koordinace**
- **Oblast spolupráce s obecními úřady**
- **Oblast vzdělávání**
- **Oblast spolupráce s neziskovými organizacemi**
- **Oblast financování**

Úkoly krajského romského koordinátora Jihočeského kraje vyplývající z naplňování koncepce romské integrace na období 2012- 2014

Priorita 1: Oblast mapování situace

Priorita 2: Oblast koordinace

Priorita 3: Oblast financování

Priorita 4 : Oblast vzdělávání

1. Oblast mapování situace

Indikátory	<p>Strukturovaná Závěrečná zpráva o činnosti koordinátora a aktuální situaci v oblasti opírající se o provedená šetření a analýzy v kraji a data získaná prostřednictvím krajských a obecních institucí v oblastech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naplňování kulturních potřeb romské menšiny • zaměstnanosti • bydlení • zdravotního stavu • bezpečnosti • činnost NNO v kraji
Strategie	Shromážděním objektivních dat, prohloubením spolupráce se samosprávami a institucemi získat za určité časové období dosaženou úroveň naplňování Koncepce romské integrace v kraji.
Výsledky	Písemné vyhodnocení závěrečné zprávy o stavu romské menšiny za dané období
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 1.1	Naplňování kulturních potřeb romské menšiny v Jihočeském kraji
Aktivitty	<p>1.1.1: Přehled romských kulturních akcí JČK (festivaly, výstavy, koncerty, besedy)</p> <p>1.1.2: Spolupráce se vzdělávacími institucemi</p> <p>1.1.3: Zapojení do přípravy aktivit romských NNO v kraji</p>
Výstupy	<p>Přehled romských kulturních akcí v Jihočeském kraji (festivaly, koncerty, besedy, výstavy, apod.) za kalendářní rok, včetně shromáždění propagačních materiálů akcí, fotodokumentace akcí, provedené medializace (články v tisku apod..) písemného vyhodnocení akcí.</p> <p>Aktivně spolupracovat se vzdělávacími institucemi (zejména ZSF JCU), podílet se na přípravě aktivit organizovaných NNO v kraji a dalšími institucemi.</p>
Termín	Po dobu platnosti koncepce
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené shromážděnými konkrétními údaji a doporučit konkrétní opatření v této oblasti.
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 1.2	Spolupráce při zajišťování aktivní politiky zaměstnanosti romských občanů
Aktivitty	<p>1.2.1: Monitorovat rekvalifikační kurzy pro mladistvé po ukončení ZŠ</p> <p>1.2.2: Monitorovat rekvalifikační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané</p> <p>1.2.3: Monitorovat oblast veřejně prospěšných prací a veřejné služby</p>
Výstupy	<p>Přehled:</p> <ul style="list-style-type: none"> - míra nezaměstnanosti u romských občanů (odhad) - institut veřejné služby (obce, NNO) <p>rekvalifikační kurzy ÚP pro mladistvé, kteří nepokračují ve studiu po ukončení ZŠ,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rekvalifikační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané 2. oblast veřejně prospěšných prací (NNO, romské a další firmy) <p>Přehled o realizovaných rekvalifikačních kurzech ÚP v kraji, jejich vyhodnocení ve spolupráci s pověřeným pracovníkem ÚP</p>
Termín	V průběhu 2012 - 2014
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené shromážděnými konkrétními údaji a doporučit konkrétní opatření v této oblasti
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 1.3	Spolupráce s obcemi v oblasti bydlení
Aktivitty	<p>1.3.1: Spolupracovat s obcemi a NNO na zapojování do OP programů a dotačních titulů EU pro oblast zaměstnání, vzdělávání a bydlení</p> <p>1.3.2: Působení vládní Agentury pro soc. začleňování v obci Větrní</p>
Výstupy	Existence systémového řešení situace v sociálně vyloučených romských lokalitách směřující k jejich revitalizaci (např. zpracované IPRM, jiné strategické dokumenty, čerpání dotační podpory z evropských strukturálních fondů, ze Státního fondu rozvoje

	bydlení či z jiných dotačních programů). - Přehled zapojení měst do operačních programů a dotačních titulů z EU a zlepšování podmínek bydlení ve vyloučených lokalitách za kalendářní rok - působení Agentury pro soc. začleňování v romských lokalitách v obci Větrní
Termín	V průběhu 2012 - 2014
Výsledky	Písemné vyhodnocení oblasti doložené shromážděnými konkrétními údaji a doporučit konkrétní opatření v této oblasti
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 1.4.	Zajištění osvěty v oblasti zdravého životního stylu v romských komunitách kraje
Aktivity	1.4.1: Provedení monitoringu o aktivitách v oblasti osvěty v kraji za uplynulý rok 1.4.2: Ve spolupráci s terénním pracovníkem sledovat pravidelné preventivní očkování dětí 1.4.3: Motivovat NNO k organizování besed a dalších aktivit ke zdravému vývoji člověka, hygieny a čistoty okolního prostředí
Výstupy	- Popis zdravotní situace Romů, zejména těch sociálně vyloučených; identifikace zásadních faktorů, které ji ovlivňují. - Dostupnost a efektivita specifických programů zaměřených na zlepšení zdravotní situace Romů v kraji a jejich poskytovatelé (např. existence programu zdravotně sociálních pomocníků a jejich počet v kraji;
Termín	V průběhu 2012 - 2014
Výsledky	Písemné vyhodnocení zdravotního stavu Romů v Jihočeském kraji
Gestor	Zdravotní sociální pomocník a krajský romský koordinátor

Opatření 1.5	Spolupráce s bezpečnostními složkami státu v oblasti extremismu.
Aktivity	1.5.1: Spolupracovat se skupinou styčného důstojníka zejména pro výměnu informací v oblasti 1.5.2: Spolupracovat s obcemi při monitorování migrace romských rodin 1.5.2: Předávání informací o plánovaných akcích a spolupráce na realizaci přijatých opatření (extremistické skupiny)
Výstupy	- Zhodnocení kvality soužití a vztahů obyvatel k romským spoluobčanům (etnické klima, postoj obyvatel k aktivitám extremistů). - Výskyt rasově motivované trestné činnosti a pravicového extremismu na území kraje (např. útoky na Romy fyzicky či prostřednictvím médií, internetu; pochody a další protiromské veřejné akce extremistů). - Dostupnost programu romský mentor.
Termín	V průběhu 2012 - 2014
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti v kraji za uplynulé období
Gestor	Styčný důstojník pro národnostní menšiny, BIS a krajský romský koordinátor

Opatření 1.6	Rozvoj neziskových organizací, které nejsou poskytovateli sociálních služeb
Aktivity	1.6.1: Aktivizace romských NNO k předkládání projektů a zaměření činnosti na aktivity s dětmi a mládeží 1.6.2: Pravidelné setkávání romských a pro romských NNO a výměna zkušeností 1.6.2: Působení na zvyšování znalostí o vedení NNO a administrace projektu
Výstupy	-Přehled užší spolupráce s NNO v kraji, které se věnují romské komunitě: aktivizace jejich činnosti v oblasti volného času dětí, -pravidelná setkání romských NNO (výměna zkušeností, informace o získávání dotací, -prezentace příkladů dobré praxe v těchto organizacích -zvyšování znalostí vedení NNO a administraci projektů
Termín	V průběhu 2012 -2014
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
Gestor	Krajský romský koordinátor

2. Oblast koordinace

Indikátory	Udržení současného systému koordinace problematiky integrace romské menšiny v JČK, průběžné poskytování informací o realizovaných programech, prohloubení spolupráce se samosprávou a centrálními orgány
Strategie	Pravidelnými poradami, výměnou zkušeností, dosáhnout zkvalitnění celkové koordinace směrem k obcím a efektivnější naplňování úkolů koncepce romské integrace.
Gestor	Krajský romský koordinátor

Opatření 2.1	Zachování stávajícího systému koordinace romských poradců na ORP
Aktivity	2.1.1: Pravidelná setkávání s romskými poradci 2.1.2: Zajištění průběžné a komplexní informovanosti romských poradců zejména z centrálních orgánů RVPZRM
Výstupy	Zápisy z pracovních porad s romskými poradci, seznamování se s příklady dobré praxe přímo v terénu, organizace seminářů a vzdělávacích aktivit podle aktuální potřeby aktivizace jejich činnosti v oblasti volného času dětí, pravidelná setkání romských NNO (výměna zkušeností, informace o získávání dotací, prezentace příkladů dobré praxe v těchto organizacích zvyšování znalostí vedení NNO a administraci projektů
Termín	V průběhu 2012 -2014
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
Gestor	Krajský koordinátor

Opatření 2.2	Prohloubení spolupráce kraje se samosprávami obcí
Aktivity	2.2.1: Aktivní spolupráce s obcemi na posílení koordinace v oblasti romské integrace 2.2.2: Spolupráce s obcemi při koordinaci zlepšení stavu sociálně vyloučených rodin 2.2.3: Zlepšení koordinace v oblasti vzdělávání (MŠ, ZŠ, SOU apod.) a zapojení asistentů pedagoga 2.2.4: Podílení se na koordinaci projektů Mentor se Sdružením pro probaci a mediaci v justici
Výstupy	Spolupráce se samosprávami obcí na řešení problémů integrace Počet setkání se samosprávami obcí a poskytovateli služeb Zápisy z realizovaných setkání Vzájemné poskytování informací o realizovaných projektech a programech v kraji, o výzvách dotačních titulů kraje, ústředních orgánů, a dalších institucí
Termín	V průběhu 2012 -2014
Výsledky	Závěrečná zpráva o situaci v oblasti neziskových organizací za uplynulé období
Gestor	Krajský koordinátor

Opatření 2.3.	Prohloubení spolupráce kraje s centrálními orgány
Aktivity	2.3.1: Pravidelná účast na poradách krajských koordinátorů 2.3.2: Účast na vzdělávacích aktivitách, seminářích k aktuálním problémům 2.3.3: Vypracování podrobné a kvalitní Závěrečné zprávy o situaci v Jihočeském kraji pro RVPZRM
Výstupy	Pravidelná účast na poradách centrálních orgánů, předávání aktuálních informací, účast na metodických seminářích organizovaných RVPRM a MPSV, připomínkování materiálů z centrálních orgánů, účast na jednání členů rady pro záležitosti romské menšiny a Výboru pro spolupráci se samosprávami
Termín	V průběhu 2012 -2014
Výsledky	Závěrečná zpráva o všech jednáních s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny a dalšími instituty
Gestor	Krajský koordinátor

3. Oblast financování

Opatření 3.1	Zachování grantového programu kraje a jeho rozšíření
Indikátory	Výše prostředků, uvolněných z rozpočtu Jihočeského kraje na podporu oblasti v příslušném období. Finanční prostředky z jiných zdrojů, atd.
Aktivita 3.1.1.	Zachování stávajících mechanismů finanční podpory – grantové programy kraje.
Gestor	OSVZ (metodik sociální prevence, školský metodik, krajský romský koordinátor)
Fin. zdroje	KÚ
Výstupy	Udržení stávajících mechanismů finanční podpory KÚ JČK a do dalších let dle možnosti rozpočtu a priorit KÚ JČK snaha o navyšování finančních prostředků GP - Podpora sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území JČK. Potřeba udržení kvality a sítě služeb. Celková výše podpory služeb a aktivit, počet podpořených služeb, realizovaných programů. Počet účastníků programů. Optimalizace GP a možnost zefektivnění a zjednodušení GP. Na základě odůvodněných a dlouhodobě plánovaných potřeb zajistit odpovídající finanční prostředky prostřednictvím samosprávy kraje. V JČK žije cca 9 tis. Romů. Data jsou získána od romských poradců, terénních pracovníků atd. Ze závěrů jednání s NNO vyplynulo, že musí dojít ke stabilizaci finančních prostředků v rámci GP JČK. Navyšování finančních prostředků v rámci grantového programu „Podpora sociálního začleňování“, za účelem efektivního financování aktivit romské menšiny ((vzdělávání, bydlení, zaměstnání a další služby). Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů, což je finančně méně náročné než řešení následků (ústavní pobyt, vězení, atd.).
Termín	Průběžně, každoročně
Výsledky	Navýšení finančních prostředků a rozdělení již stávajících finančních prostředků kraje na jednotlivé poskytovatele. Zajištění optimálního a efektivního financování služeb a aktivit procesu sociálního začleňování v JČK, kterým se kraj podílí na včasné identifikaci osob ohrožených sociálním vyloučením.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2012..... 300 tis. Kč – Grantový program Jihočeského kraje na podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje.

Rok 2013..... 700 tis. Kč – Grantový program Jihočeského kraje na podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje

Rok 2014..... 1 mil. Kč – Grantový program Jihočeského kraje na podporu sociálního začleňování osob ohrožených sociálním vyloučením na území Jihočeského kraje

4. Oblast vzdělávání

Opatření 4.1.	Zvyšování odborné úrovně poskytovatelů služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením.
Indikátory	Odborně prováděné vzdělávací semináře Počet účastníků na vzdělávacích seminářích Počet odborníků a počet široké veřejnosti Zprávy o realizovaných aktivitách publikované v médiích z monitoringu tisku Medializace, koordinace, přímá realizace
Aktivita 4.1.1.	Zajištění odborných vzdělávacích seminářů pro pracovníky v oblasti prevence pro osoby ohrožené sociálním vyloučením.
Gestor	Krajský koordinátor
Fin. zdroje	Dotace na činnost koordinátora romských poradců
Výstupy	Počet realizovaných vzdělávacích akcí – počet seminářů. Počet účastníků.
Termín	2012, 2013, 2014
Výsledky	Zvyšování odborné úrovně terénních sociálních pracovníků, kteří se zabývají osobami ohroženými sociálním vyloučením. Spojení teoretických základů s praxí.

Náklady celkem (mimo běžné provozní náklady):

Rok 2012..... 50 000,- Kč (vzdělávací seminář), lektorné (nákup služeb)

Rok 2013..... 50 000,- Kč (vzdělávací seminář), lektorné (nákup služeb)

Rok 2014..... 50 000,- Kč (vzdělávací seminář), lektorné (nákup služeb)

Zpracoval Bc. Roman Slivka, koordinátor romských poradců

1. ÚVOD

Problematika kriminality se promítá do každodenního života většiny lidí. Mezi účinné prostředky, které vedou k jejímu snižování, patří mimo represe také prevence. Základním úkolem prevence je snižování rozsahu a závažnosti kriminality, a dále zvyšování pocitu bezpečí a jistoty občanů. Aktivity v oblasti prevence kriminality procházejí napříč celé řady odvětví. Důležité pro přípravu preventivních aktivit je jejich strategické plánování a důkladná analýza území, na kterém se budou realizovat.

Na základě Strategie prevence kriminality na období 2008 – 2011, kterou schválila Vláda České republiky dne 15. 10. 2007 a úkolů z ní vyplývajících, byla vytvořena Krajská koncepce prevence kriminality na období 2009 – 2011. Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje byla schválena zastupitelstvem kraje dne 22. 12. 2008 usnesením č. 30/2008/ZK-2. Při přípravě tohoto dokumentu se vycházelo z výsledků bezpečnostní analýzy Jihočeského kraje, která identifikovala problémy a problémové oblasti kraje. Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje obsahuje Akční plán, ve kterém jsou rozpracovány hlavní a specifické cíle, opatření, cílové skupiny, předpokládané finanční zdroje, potenciální realizátoři, partnery a předpokládané výsledky opatření.

Dne 14. 12. 2011 byla schválena usnesením Vlády České republiky Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015. Tento dokument vychází z výsledků realizace předchozích Strategii a zdůrazňuje zejména důkladnou analytickou práci a z ní vycházející cílení aktivit prevence kriminality. Tvorba nové Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje by měla vycházet z národní Strategie prevence kriminality. Z tohoto důvodu bylo navrženo krajům posunutí tvorby nové koncepce a její vypracování na období 2013 až 2016. Byl by tím zajištěn přesah platností krajského dokumentu.

Vzhledem k přípravě nové Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje bude v roce 2012 využito zkušeností s plněním Koncepce kriminality Jihočeského kraje na období 2009 – 2011 a bude pokračováno v plnění Akčního plánu z této Koncepce a úkolů a opatření z ní vyplývajících.

Akční plán nebyl záměrně vytvořen pouze pro jeden směr preventivního působení, ale snaží se kriminalitu v kraji řešit ze všech možných preventivních úrovní (primární, sekundární a terciární) a pomocí všech typů preventivních projektů (informačního, sociálního a situačního charakteru). Současně také přináší prostor pro rozvoj komplexního přístupu a spolupráce všech zainteresovaných subjektů v oblasti prevence kriminality na území kraje. V Akčním plánu jsou rozpracovány obecné a specifické cíle do jednotlivých opatření, definující postupy/aktivity směřující k očekávaným výsledkům a výstupům.

2. CÍLOVÉ SKUPINY

- **Potencionální oběti** - děti a mládež, senioři, osoby se zdravotním a sociálním handicapem, ženy, osaměle žijící osoby; cizinci (pracující legálně i nelegálně v JČK), příslušníci národnostních a etnických menšin ...
- **Oběti trestné činnosti** - dětské oběti především mravnostní, násilné a majetkové trestné činnosti a dětské oběti šikany; oběti násilné trestné činnosti, včetně domácího násilí; oběti obchodování s lidmi; oběti majetkové kriminality; oběti rasově, národnostně nebo nábožensky motivovaných trestných činů, senioři
- **Rizikové skupiny osob v postavení potencionálních pachatelů** - děti a mládež, mladí dospělí, osoby ohrožené sociálním vyloučením, propuštění z VTOS, osoby opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, příslušníci národnostních a etnických menšin, dlouhodobě nezaměstnaní a obtížně zaměstnatelní, osoby mající problémy s placením nájemného a dalších finančních pohledávek ...atd.
- **Pachatelé** - delikventní děti a mládež, mladí dospělí, prvopachatelé trestných činů, recidivisté, cizinci (pracující legálně i nelegálně v JČK)
- **Subjekty působící v oblasti prevence kriminality** - samosprávy obcí, státní orgány, Policie ČR, poskytovatelé programů a služeb v oblasti prevence kriminality

3. STANOVENÉ CÍLE A PRIORITY

Prioritní pořadí preventivních opatření v JČK

1. Informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před projevy protiprávního jednání
2. Sociální prevence
3. Situační prevence

Preventivní úrovně:

- primární prevence se zaměřuje na kořeny delikvence, na hlubší příčiny kriminálního jednání. Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na nejširší veřejnost.
- sekundární prevence je zaměřena na konkrétní rizikové jedince a skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti. Usiluje od odvrácení od kriminálního jednání a podporu společensky akceptovaného chování.
- terciární prevence představuje resocializační a reintegrační opatření směřující k těm, kteří trestný čin již spáchali, na lokality, které již byly kriminalitou zasaženy a na osoby, které se již staly oběťmi trestných činů.

Obecné cíle

- **Vytvoření koordinovaného systému prevence kriminality v JČK** (Vybudování funkční a přehledné struktury založené na efektivní komunikaci a spolupráci všech subjektů působících v oblasti prevence kriminality)
- **Zvýšení bezpečí občanů v JČK** (Předcházení vzniku sociálně patologických jevů, informování občanů o možnostech ochrany před trestnou činností a omezování příležitostí k páčání trestné činnosti)

Specifické cíle

- A. Podpora komunikace a spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti prevence kriminality.
- B. Poskytováním kvalitních a komplexních informací zvýšit informovanost široké veřejnosti v JČK (informace o předcházení trestné činnosti a možnostech ochrany před ní, o nabídce pomoci v případě ohrožení trestnou činností a o programech prevence kriminality).
- C. Realizace kvalitních programů sociální a situační prevence na úrovni primární, sekundární i terciární prevence v JČK.

4. ROZPRACOVANÉ SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ

A. Podpora komunikace a spolupráce kraje se samosprávami obcí, státními orgány a poskytovateli programů a služeb v oblasti prevence kriminality

Priorita 1.1	Vytvoření funkčního systému koordinace aktivit prevence kriminality v JČK
Indikátory	Počet pracovních setkání, odborných seminářů, osobních jednání se zástupci obcí, NNO a dalších subjektů působících v oblasti prevence kriminality. Počet spolupracujících obcí v oblasti prevence kriminality. Počet kvalitních projektů prevence kriminality
Strategie	Koordinace aktivit v této oblasti, pořádání pracovních porad a seminářů pro zástupce obcí a další pracovníky z oblasti prevence kriminality. Aktivní vyhledávání partnerů a propagace problematiky prevence kriminality mezi zástupci obcí, státních orgánů NNO a dalších
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s pracovní skupinou prevence kriminality Jihočeského kraje
Opatření 1.1.1	Realizace pracovních setkání mezi krajským manažerem PK a místními manažery PK
Výstupy	Počet uskutečněných jednání a schůzek k problematice prevence kriminality, přípravám projektů do Programu prevence kriminality
Termín	průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce se zástupci obcí pracujících v oblasti prevence kriminality. Zapojení prevence kriminality do práce obcí
Opatření 1.1.2	Realizace pracovních setkání všech zapojených subjektů do oblasti PK, realizace konferencí – navázání spolupráce a výměna zkušeností
Výstupy	Počet uskutečněných konferencí nebo seminářů k problematice prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Zvýšení odbornosti pracovníků zabývajících se prevencí kriminality. Předávání zkušeností a příkladů „dobré praxe“. Zlepšení vzájemné komunikace mezi subjekty v oblasti prevence kriminality
Opatření 1.1.3	Podpora vzniku a činnosti pracovních skupin na krajské a místní úrovni
Výstupy	Pravidelné setkávání pracovní skupiny prevence kriminality Jihočeského kraje. Vznik nových pracovních skupin v rámci obcí
Termín	průběžně
Výsledky	Zvýšení kvality prevence kriminality na úrovni kraje i obcí. Zajištění různých pohledů při plánování aktivit prevence kriminality (v pracovních skupinách jsou zástupci různých institucí a oborů)
Opatření 1.1.4	Pravidelná komunikace s obcemi např. prostřednictvím „informačních listů“ a internetu
Výstupy	Počet zaslaných informačních zpráv, nebo vložených novinek na internetových stránkách Jihočeského kraje
Termín	Průběžně, min. jednou za čtvrt roku
Výsledky	Dobrá informovanost všech spolupracujících obcí o novinkách v oblasti prevence kriminality, o plánovaných vzdělávacích akcích a o nových možných zdrojích financování
Opatření 1.1.5	Metodická pomoc ze strany kraje obcím při tvorbě vlastních preventivních projektů
Výstupy	Počet úspěšných projektů obcí, které obdrží dotaci v rámci Programu prevence kriminality
Termín	Průběžně. Projekty pro rok 2012 do 15. 2. 2012. Dále dle dalších termínů výzev
Výsledky	Strategické plánování obcí v oblasti prevence kriminality a realizace kvalitních preventivních projektů

Opatření 1.1.6	Metodické a organizační zajištění GP prevence kriminality MV
Výstupy	Vzhledem k zrušení Krajského GP prevence kriminality se bude jednat o zajištění hodnocení projektů obcí pracovní skupinou prevence kriminality Jihočeského kraje dle hodnotícího formuláře MV ČR a odeslání žádostí
Termín	Průběžně dle aktuálních termínů ukončení žádostí
Výsledky	Zajištění možnosti získání dotací obcím z Programu prevence kriminality MV ČR v roce 2012. Spolupráce s obcemi při přípravě projektů

Opatření 1.1.7	Mapování a zveřejňování informací o možných finančních zdrojích v oblasti PK
Výstupy	Výše finančních prostředků získaných pro oblast prevence kriminality mimo Program prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Zvýšení informovanosti obcí o možnostech získání prostředků na financování aktivit z oblasti prevence kriminality

Priorita 1.2	Zvýšení odborné informovanosti subjektů působících v oblasti prevence kriminality
Indikátory	Počet realizovaných aktivit pro zástupce obcí, NNO a dalších subjektů působících v oblasti prevence kriminality. Reakce na aktuální problémy. Systematické vzdělávání pracovníků v oblasti prevence kriminality
Strategie	Podpora šíření vzdělávacích aktivit. Koordinace vzdělávacích aktivit. Pořádání vzdělávacích akcí a vyhledávání vhodných vzdělávacích akcí a informování o těchto ostatních subjektů
Gestor	Manažer prevence kriminality

Opatření 1.2.1	Zajištění odborných vzdělávacích aktivit zaměřených na témata z oblasti PK
Výstupy	Počet pořádaných konferencí, seminářů a obdobných vzdělávacích aktivit pro pracovníky v oblasti prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Zvýšení odbornosti a informovanosti pro pracovníky, kteří se zabývají prevencí kriminality. Získání odborníků na prevenci kriminality. Zkvalitnění a cílení aktivit prevence kriminality dle současných trendů.

Opatření 1.2.2	Na internetových stránkách kraje vytvoření odkazu „prevence kriminality“ - obsahem bude např. elektronický adresář všech subjektů v PK, aktuality, koncepční dokumenty, „příklady dobré praxe“, grantový kalendář apod.
Výstupy	Počet zveřejněných aktualit, příkladů dobré praxe a dalších informací zvyšující informovanost subjektů z prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Zajištění jednoduchého přístupu k informacím pro subjekty zabývající se prevencí kriminality

Opatření 1.2.3	Navázání spolupráce s regionálními vzdělávacími institucemi (participace na odborných vzdělávacích aktivitách, vzdělávání a výchova budoucích lektorů preventivních programů a sociálních pracovníků v službách soc. prevence)
Výstupy	Jednání se zástupci vzdělávacích institucí a počet vzdělávacích institucí spolupracujících při vzdělávacích aktivitách v oblasti prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Získání kvalitních odborníků a jejich spolupráce při zlepšování odbornosti subjektů zabývajících se prevencí kriminality

B. Poskytováním kvalitních a komplexních informací zvýšit informovanost široké veřejnosti v JČK (informace o přecházení trestné činnosti, možnostech ochrany před trestnou činností, o nabídce pomoci v případě ohrožení trestnou činností a programech prevence kriminality)

Priorita 2.1	Analýza rizikových faktorů/skupin/oblastí v prevenci kriminality pro efektivní zacílení preventivně-informačních aktivit v JČK
Indikátory	Kvalitně zpracovaná analýza území pro potřeby plánování aktivit prevence kriminality
Strategie	Zajištění validních informací o rizikových faktorech (kriminalita, vyloučené lokality, nezaměstnanost, výše soc. dávek a další) a zpracování kvalitní analýzy se závěry. Plánování aktivit na základě provedené analýzy
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s Policií ČR

Opatření 2.1.1	Průzkum rizikových faktorů/skupin/oblastí v JČK v rámci PK
Výstupy	Analýza rizikovosti Jihočeského kraje dle území obcí s rozšířenou působností
Termín	Březen 2012 + průběžně v dalších obdobích
Výsledky	Cílení aktivit dle aktuálních problémů

Opatření 2.1.2	Průzkum dosavadních preventivně - informačních materiálů (vytipování duplicit apod.)
Výstupy	Vytvoření přehledného seznamu vhodných informačních materiálů pro potřeby informování veřejnosti v oblasti prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Přehled pracovníků prevence kriminality o existujících kvalitních informačních materiálech a jejich používání při preventivních aktivitách pro veřejnost

Priorita 2.2	Realizace preventivně-informačních aktivit pro veřejnost v JČK
Indikátory	Pořádané preventivně informační akce pro veřejnost, informace zveřejňované na internetu
Strategie	Realizace Krajského projektu prevence kriminality pro seniory, podpora a spolupráce při realizaci preventivně informačních akcí obcí
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s Policií ČR

Opatření 2.2.1	Zpřístupnění informací o problematice PK, programech PK, možnostech ochrany a pomoci veřejnosti na internetových stránkách JČK
Výstupy	Volně přístupné informační materiály pro veřejnost, které jsou přístupné na internetových stránkách Jihočeského kraje
Termín	Průběžně
Výsledky	Spolupracující veřejnost, která si uvědomuje potřebu prevence kriminality a využívá získané informace v každodenním životě

Opatření 2.2.2	Zkvalitnění spolupráce s tiskovým oddělením KÚ - zveřejňování pravidelných a aktuálních informací z oblasti PK
Výstupy	Pravidelné informování veřejnosti o prevenci kriminality a připravovaných akcích. Průběžná spolupráce s tiskovým oddělením KÚ
Termín	Průběžně
Výsledky	Veřejnost je pravidelně informována o aktuálních problémech z oblasti prevence kriminality. Pravidelné informování veřejnosti přispívá k zvýšení povědomí veřejnosti o možnostech prevence kriminality

Opatření 2.2.3	Získávání, aktualizace a distribuce stávajících preventivně-informačních materiálů
Výstupy	Databáze preventivně informačních materiálů a zjištění poptávky po materiálech od subjektů zabývajících se prevencí kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Využívání stávajících kvalitních materiálů pro potřeby preventivních aktivit v Jihočeském kraji a šíření těchto materiálů pro veřejnost.

Opatření 2.2.4	Realizace preventivně- informačních (osvětových a poradenských) projektů v JČK např. v rekreačních zónách kraje
Výstupy	Počet uskutečněných preventivně informačních projektů v Jihočeském kraji
Termín	Průběžně
Výsledky	Informovaná veřejnost, zapojení prevence kriminality do každodenního života.

C. Realizace kvalitních programů sociální a situační prevence na úrovni primární, sekundární i terciární prevence v JČK

Priorita 3.1	Podpora realizace kvalitních specifických preventivních, intervenčních a probačních programů v JČK
Indikátory	Počet realizovaných preventivních, intervenčních a probačních programů v Jihočeském kraji
Strategie	Spolupráce se samosprávami obcí při přípravě projektů zaměřených na preventivní, intervenční a probační programy. Získání prostředků z Programu prevence kriminality na realizaci těchto aktivit
Gestor	Manažer prevence kriminality ve spolupráci s obcemi v Jihočeském kraji

Opatření 3.1.1	Pro další období vytipování konkrétních požadavků na obsah a metody realizace efektivních specifických preventivních programů v rámci PK (aktuální potřebnost, dlouhodobý záměr podpory) v JČK
Výstupy	Analýza realizovaných aktivit, zejména posouzení efektivnosti realizovaných projektů. Ze zjištěných informací podpora a rozšíření úspěšných projektů.
Termín	Průběžně
Výsledky	Výběr a podpora realizace pouze kvalitních a efektivních projektů prevence kriminality. Cílení preventivních aktivit dle aktuálních potřeb.

Opatření 3.1.2	Udržení stávajících osvědčených, kvalitních (preventivních, intervenčních a probačních programů) PK – podpora jejich realizace
Výstupy	Počet uskutečněných (preventivních, intervenčních a probačních) programů prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Zajištění kvalitního systému prevence kriminality v Jihočeském kraji a realizace osvědčených programů. Systematická podpora programů prevence kriminality zaměřená na rizikovou skupinu osob

Opatření 3.1.3	Na základě analyzovaných potřeb iniciovat rozšíření specifických (preventivních a intervenčních) programů PK do celého JČK, včetně rozšíření probačních a resocializačních programů (učební programy) pro mladistvé i osoby vracející se z VTOS v JČK
Výstupy	Počet uskutečněných (preventivních, intervenčních a probačních) programů prevence kriminality v Jihočeském kraji
Termín	Průběžně
Výsledky	Intenzivní spolupráce s obcemi, které analyzovaly potřebu realizace intervenčních programů prevence kriminality a NNO, které realizují specifické intervenční programy prevence kriminality. Koordinace aktivit v této oblasti a podpora realizace pouze kvalitních efektivních programů

Priorita 3.2	Podpora vybraných služeb sociální prevence v JČK (azylové bydlení, domy na půl cesty, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, intervenční centrum, terénní programy)
Indikátory	Počet služeb sociální prevence v Jihočeském kraji
Strategie	Spolupráce s obcemi při čerpání finančních prostředků z dostupných zdrojů na zajištění vybraných sociálních služeb - individuální projekt „Podpora sociálních služeb v Jihočeském kraji“, dotační řízení MPSV v oblasti poskytování sociálních služeb (oblast sociální prevence), grantové programy v rámci ESF, OP LZZ vyhlašované pro oblast služeb sociální prevence, grantové a příspěvkové programy poskytované z rozpočtu kraje i obcí a další
Gestor	Manažer prevence kriminality + obce + poskytovatelé služeb sociální prevence

Opatření 3.2.1	Udržení stávajících kvalitních vybraných služeb sociální prevence – podpora jejich činnosti v oblasti PK – specifické programy (mimo běžné činnosti)
Výstupy	Počet podpořených služeb sociální prevence v Jihočeském kraji, které svoji činnost zaměřují na oblast prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Efektivní pokrytí území Jihočeského kraje vybranými službami sociální prevence v oblasti prevence kriminality

Opatření 3.2.2	Na základě analyzovaných potřeb vybraných služeb sociální prevence v oblasti prevence kriminality spolupráce při jejich rozvoji dle doporučení MPSV; SPRSS a dalších
Výstupy	Počet služeb sociální prevence v Jihočeském kraji, které svoji činnost zaměřují na oblast prevence kriminality, iniciace vzniku nových služeb sociální prevence (prostřednictvím aktivit SPRSS apod.)
Termín	Průběžně
Výsledky	Efektivní pokrytí území Jihočeského kraje vybranými službami sociální prevence v oblasti prevence kriminality

Priorita 3.3	Podpora účelově zaměřených projektů situační prevence
Indikátory	Počet realizovaných projektů situační prevence kriminality
Strategie	Využití Programu prevence kriminality a obdobných k spolufinancování projektů
Gestor	Manažer prevence kriminality + obce v Jihočeském kraji

Opatření 3.3.1	Pro další období vytipování ohrožených lokalit, včetně možných metod řešení z oblasti situační prevence
Výstupy	Analýzy kriminality obcí a vypracování Plánů prevence kriminality se zaměřením na prostředky situační prevence
Termín	Průběžně
Výsledky	Příprava projektů situační prevence kriminality pro jejich realizaci

Opatření 3.3.2	Na základě analyzovaných potřeb podpora projektů znesnadňujících páchaní trestné činnosti (vytváření bezpečných lokalit v obcích)
Výstupy	Počet realizovaných projektů situační prevence kriminality, počet podpořených projektů situační prevence kriminality v Programu prevence kriminality
Termín	Průběžně
Výsledky	Snížení kriminality v ohrožených lokalitách

5. FINANCOVÁNÍ

Administrativní a provozní náklady na realizaci strategie jsou v rámci běžných provozních výdajů odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Pro projekty obcí a Krajský projekt prevence kriminality bude podána žádost o poskytnutí dotace z Programu prevence kriminality v roce 2012 a dalších dle konkrétní situace v dotačních programech prevence kriminality. Podle možností rozpočtu kraje a aktuálních priorit je možná podpora vybraných aktivit prostřednictvím GP PK JČK

Zpracoval Bc. Petr Vačkář, manažer prevence kriminality

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR - Česká republika
ESF - Evropský sociální fond
GP - Grantový program
KÚ - Krajský úřad
JČK - Jihočeský kraj
MP - Městská policie
KKS RCH - Krajská koordinační skupina rizikového chování
KHS - Krajská hygienická stanice
MPP - Minimální preventivní program
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ - Mateřské školy
MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚ - Městský úřad
MV – Ministerstvo vnitra
NNO - Nestátní nezisková organizace
OP LZZ - Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
OSPOD - Odbor sociálně právní ochrany dětí
OSVZ - Oddělení sociálních věcí a zdravotnictví
OŠMT - Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
PČR - Policie České republiky
PK – Prevence kriminality
PMS - Probační a mediační služba
PP - Primární prevence
PPP - Pedagogicko-psychologická poradna
SPRSS – Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb
RCH - Rizikové chování
ROP - Regionální operační program
RVKPP – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
RVPRM – Rada vlády pro záležitosti romské menšiny
SŠ - Střední škola
ŠMP - Školní metodik prevence
VŠ - Vysoká škola
VTOS – Výkon trestu odnětí svobody
WHO - Světová zdravotnická organizace
ZŠ - Základní škola